

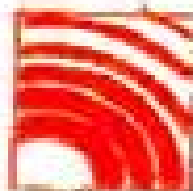
အရှင်ကောင်းကင်စာအုပ် (၁၆)

ဝစ်

လင်းထွန်း

THE FATE OF A MAN

Mikhail Sholokhov

အရှင်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်
အမှတ် ၄၄၊ ၈၇ လမ်း၊ ကန်တော်ကလေး
မင်္ဂလာတောင်ညွန့်၊ ရန်ကင်း
စုန်း - ၂၀၇၄၃၁။

ဘာသာပြန်ဆိုသူ၏အမှာ

ကမ္ဘာကျော် ရုရှားစာရေးဆရာကြီး မစ်ခေးရှိုလို
ကော့ဗ် (Mikhail Sholokhov) ၏ ဝတ္ထုလတ် အရွယ်
သာသာရှိသော ဤဝတ္ထုကို ဘာသာပြန်ဆိုခဲ့သည်မှာ
ကြာခဲ့ပါပြီ။ ဆယ်နှစ်ကျော်လောက်ပင် ရှိရောမည်။

ထိုစဉ်က ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ မဂ္ဂဇင်းတွင် လုပ်ကိုင်
နေချိန် ဖြစ်သည်။ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေရေး လောကတွင်
ကွန်ပျူတာစာစီနှင့် အော့ဖ်ဆက်များ စပေါ်နေပြီ ဖြစ်
သော်လည်း မဂ္ဂဇင်းအများစုမှာ ယခုလို တစ်အုပ်လုံးကို
ကွန်ပျူတာစာစီပြီး အော့ဖ်ဆက်ဖြင့် မရိုက်နိုင်ကြသေး။
ခဲစာလုံးများကိုသာ အဓိက အားကိုးနေရဆဲ ဖြစ်သည်။
နှစ်ရောင်၊ လေးရောင်များကို လက်ခွဲကာလာဖြင့် ခွဲကြ
သည်။ ဘလောက်တုံး သိပ်မသုံးကြတော့ဘဲ ခေါင်း
စာလုံးနှင့် ပုံများကို အော့ဖ်ဆက်နင်းပြီး ကျောက်ပုံနှင့်
စာသားများကို ခဲစာလုံးများဖြင့်ပင် ရိုက်ကြသည်။

အော့ဖ်ဆက်ဖြင့်ရိုက်မည့် စာမျက်နှာမှ စာသားများကို ကွန်ပျူတာစာစီဖြင့်ပင် မရိုက်နိုင်ကြသေးဘဲ ခဲစာလုံးဖြင့် ပရုတ်ထုတ်ပြီး ပုံနှင့် စာကို ဒီဇိုင်းဆင်ကာ ဖလင်ရိုက် ကြသည်။

ထိုအချိန်က ရုပ်ရှင်တေးကဗျာ မဂ္ဂဇင်းကို ကန်တော်လေး ဘင်္ဂါလီစုရှိ စာရေးဆရာမ (ဒေါ်) ခင်သစ်လွင် (အာမခံ) ၏ ဝင်းရွှေစင် ပုံနှိပ်တိုက်တွင် ရိုက်နှိပ်သည်။ အယ်ဒီတာ မောင်ဝေဟင်နှင့်အတူ ၃၃ လမ်းရှိ စကားဝါဦးကြည့်၏အခန်း ရုပ်ရှင်တေးကဗျာတိုက်မှ ကန်တော်လေးသို့ သွား၍ စာမူချ၊ ပရုတ်ဖတ်ကြရသည်။ ဆရာမ ဒေါ်ခင်သစ်လွင်မိသားစုမှာသဘောကောင်းသည့် မိသားစု ဖြစ်ပြီး အစစကူညီခဲ့ကြသည်။ ဆရာမကိုယ်တိုင် 'မိုးဝေ' မဂ္ဂဇင်းကို ကိုယ်တိုင်လုပ်နေချိန်ဖြစ်၍ ကျွန်တော်တို့ ထံမှလည်း စာမူတောင်းခဲ့သည်။ ဆရာမ ခင်သစ်လွင် လက်ထက် မိုးဝေ မဂ္ဂဇင်းတွင် 'ဟဲမင်းဝေးဘဝနှင့် စာပေ' ဆောင်းပါး နှစ်လဆက် ရေးဖြစ်ခဲ့သည်။ နောက်ရေးဖြစ်ခဲ့သည့် စာမူမှာ 'ဘဝဇာတ်ကြောင်းနှင့်လေဦး' အမည်ဖြင့် ဘာသာပြန်ခဲ့သော ဤဝတ္ထုပင် ဖြစ်ပေသည်။

နိုင်ငံခြား စာပေများထဲမှ အများဆုံးဖတ်ဖြစ်ခဲ့သော စာအုပ်များမှာ ရုရှား စာရေးဆရာများ၏ ရုရှားဝတ္ထုများ ဖြစ်ခဲ့သည်။ နှစ်သက်စွဲလမ်းခဲ့သော စာရေးဆရာများထဲတွင် နိုဘယ်လ်ဆုရ စာရေးဆရာကြီး မစ်ခေးရိုလိုကော့ဗ်လည်း တစ်ယောက်အပါအဝင်ဖြစ်သည်။ သူ့ဝတ္ထုများမှာ ဆိုရှယ်လစ်စနစ် ထူထောင်ရေးကာလ၊ ကွန်မြူနစ် စနစ်ကို ထောက်ခံအားပေးသည့် ဝတ္ထုများ ဖြစ်သော်လည်း လူ့

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

စရိုက်အဖွဲ့ ပီပြင်သည်။ ‘တငြိမ့်ငြိမ့်ဒွန်’ (And Quiet Flows the Don) (စာရေးဆရာ တက္ကသိုလ်နန္ဒမိတ်က ‘တသိမ့်သိမ့်ဒွန်’ အမည်ဖြင့် ပထမတွဲ ထုတ်ဝေခဲ့) ဆိုလျှင် ရုရှားတစ်နိုင်ငံတည်းမှာပင် စောင်ရေ ၁၂ သန်း၊ အကြိမ် ၂၀၀၊ ရုရှားဘာသာစကားပေါင်း ၄၈ ဘာသာဖြင့် ပြန်ဆိုရိုက်နှိပ်ခဲ့ရသည်။ နိုင်ငံရပ်ခြားတွင်လည်း ဘာသာစကားပေါင်း ၃၆ ဘာသာဖြင့် အကြိမ် ၂၀၀နီးပါး ပြန်ဆိုထုတ်ဝေခဲ့သည်အထိ အောင်မြင်ကျော်ကြားခဲ့သည်။

သူ၏ အခြားကျော်ကြားသည့် ဝတ္ထုရှည် တစ်ပုဒ်မှာ ‘မြေရိုင်းကိုလှန်ပစ်ခြင်း’ (The Virgin Soil Upturned) (‘တောရိုင်းမြေ’ အမည်ဖြင့် စာရေးဆရာကြီး ကျော်အောင်က မြန်မာပြန်ခဲ့ပြီး ၁၉၆၇ ခုနှစ် အမျိုးသားစာပေ (ဘာသာပြန်) ပထမဆုရခဲ့) ဝတ္ထုကြီးဖြစ်သည်။ ရှိလိုကော့ဗ်သည် ဝတ္ထုတိုများကိုလည်း ရေးသားခဲ့သေးရာ ထိုအထဲတွင် ‘လူ့ကံကြမ္မာ’ (မူအချို့တွင် The Fate of a Man ၊ အချို့မူများတွင် Desting of a Man ဟု ဘာသာပြန်ကြသည်)သည် အောင်မြင်ကျော်ကြား လူကြိုက်များခဲ့သည်။

ထိုဝတ္ထုတိုကိုဖတ်ပြီး စွဲလမ်းခဲ့သည်။ စစ်အနိဋ္ဌာရုံများအကြောင်း ရေးခဲ့ကြသည့် အီတလီ စာရေးဆရာကြီး အယ်လ်ဘာတို မော်ရေးဗီးယား၊ ပြင်သစ် စာရေးဆရာကြီး အွန်ဒရေမာရိုးလ်၊ ဂျာမန်စာရေးဆရာကြီး အီးရစ်မာရီယာရီမတ်ခ်၊ ဂျပန် စာရေးဆရာကြီး ကဝါဘာတာတို့၏ ဝတ္ထုများကို ဖတ်ဖူးခဲ့သော်လည်း ရှိလိုကော့ဗ်၏ ဤဝတ္ထု

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လောက် စိတ်မှာမစွဲခဲ့။ စာရေးဆရာ မောင်နေဝင်း၏ ဘာသာပြန်မှုကိုတွေ့၍ ဘာသာပြန်ဖို့ မလိုတော့ဟု ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။

သို့သော် ကမ္ဘာကျော် ရုရှားဒါရိုက်တာကြီး ဆာဂျေး ဘွန်ဒါချွတ် (Sergei Bondrrchuk) ရိုက်ကူးသည့် ဤ ဝတ္ထုကို ရုပ်ရှင်အဖြစ် ဆိုဗီယက်သံရုံး ယဉ်ကျေးမှု ရုံးခန်းမ တွင် မမျှော်လင့်ဘဲ ကြည့်လိုက်ရသောအခါ မြန်မာပြန်ဖြစ် သွားတော့သည်။ မြန်မာပြန်စာမူကို မိုးဝေမဂ္ဂဇင်းသို့ ပေးလိုက်ရာ အခန်းဆက်အဖြစ် သုံးလေးလ ဖော်ပြမည် ထင်ခဲ့သော်လည်း ဆရာမ ဒေါ်ခင်သစ်လွင်က မဂ္ဂဇင်းတွင် ၁၂ ပွိုင့်သေးဖြင့် လေးဖောင်စာ တစ်လတည်း ဖော်ပြ ပေးခဲ့သည်။

ယခု ဤဝတ္ထုကိုပင် ‘စစ်’ အမည်ဖြင့် အရုဏ် ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေလိုက်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မိုးဝေမဂ္ဂဇင်းတွင် မဂ္ဂဇင်း ဝတ္ထုရှည် စဆုံးအဖြစ် ဖော်ပြ ပေးခဲ့သော စာရေးဆရာမကြီး (ဒေါ်) ခင်သစ်လွင်နှင့် လုံးချင်းစာအုပ်အဖြစ် ပြန်လည်ထုတ်ဝေပေးသော အရုဏ် ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်မှ ထုတ်ဝေသူ မောင်လွင်ပြင် တို့ကို ကျေးဇူးအထူးတင်ရှိပါသည်။ ။

လင်းဝေမြိုင်
၂၀၀၀၊ ဇန်နဝါရီ၊ ၄။

မဂ္ဂဇင်းထဲက စကားဦး

ဤဝတ္ထု၏ လက်ရာရှင်ရုရှားစာရေးဆရာကြီးမီခေးလ် ရှိုလိုကော့ဖ် (Mikhail Sholokhov) ကို ၁၉၀၅ ခုနှစ်တွင် မွေးဖွားခဲ့သည်။ ပြည်တွင်းစစ်အတွင်းက ရုရှားတပ်နီတော်တွင် အမှုထမ်းခဲ့သည်။ ၁၉၂၃ ခုနှစ်မှ စတင်၍ ဝတ္ထုတို၊ ရှည်များ ရေးခဲ့သည်။

“ဒွန်မြစ်ပုံပြင်များ” (Tales from the Don) (၁၉၂၅)၊ ဝတ္ထုတိုပေါင်းချုပ်၊ “တောရိုင်းမြေ” (Virgin Soil Upturned) (၁၉၃၂)၊ “တငြိမ်ငြိမ်ဒွန်” (And Quiet flows the Don) (၁၉၃၄) စသည့် ကမ္ဘာကျော် ဝတ္ထုရှည်ကြီးများကို ရေးသားခဲ့သည်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၂ • စစ်

‘စစ်’ အမည်ဖြင့် ယခု မြန်မာပြန်ထားသော ဤဝတ္ထု
မှာ (The Fate of a Man) အမည်ရှိ ဝတ္ထုဖြစ်သည်။
ဤဝတ္ထုကို ရုပ်ရှင်အဖြစ်ဖြင့် ရိုက်ကူးပြသခဲ့ရာ အပြည်ပြည်
ဆိုင်ရာ ရုပ်ရှင်ဆု ချီးမြှင့်ခံခဲ့ရသည်။

ဆရာကြီး ရှိလိုကော့ဖ်သည် ၁၉၆၅ ခုနှစ်တွင် စာပေ
နိုဘယ်လ်ဆု ရရှိခဲ့ပြီး ၁၉၈၄ ခုနှစ်တွင် ကွယ်လွန် အနိစ္စ
ရောက်ခဲ့ပါသည်။

(၁)

စစ်ကြီးပြီးစနစ် ဒွန်မြစ်၏ မြစ်ညာပိုင်းဒေသ နွေဦး။
မတ်လကုန်ပြီဆိုလျှင်ပင် ‘အဇော’ ပင်လယ်ကမ်းခြေဆီမှ
လေများ ဝေဝန်းတိုက်ခတ်လာသည်။ လေကမူ အပူ။

နှစ်ရက်လောက်လာသောအခါ ဒွန်မြစ်၏ လက်ဝဲ
ဘက်ခြမ်း မြစ်ကမ်းပါးပေါ်တွင် သဲဖြူလွလွများ မရှိတော့။
လေတွင် လွင့်ပါ၍သွားတော့သည်။

လျှိုမြောင်ချောင် တောင်သေလာ ချိုင့်ဝှမ်းတို့တွင်
နှင်းမြူတို့ ဖွေးဖွေးလှုပ်၍ နေကြသည်။ မြစ်ချောင်းအင်း
အိုင်တို့တွင် မြစ်ရေများက လျှံတက်၍လာကြသည်။ လမ်း
များမှာ သွားလာမရ ဖြစ်လာခဲ့တော့သည်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျွန်တော့်ခရီးကား ‘ဗူကာနေ့စကောယာ’ သို့ ထွက်လာသည့်ခရီး။

စင်စစ် ကျွန်တော်သွားသောခရီးမှာ ဘာမျှ ဝေးလံလှ သည်မဟုတ်။ ၃၇ မိုင်မျှသာရှိသော ခရီးသို့တိုင် သည်ခရီး အတွက် သွားရေးလာရေးက အဆင်မပြေ။ ခက်ခက်ခဲခဲ ဖြစ်နေ၍ ကျွန်တော့်မှာ အကျပ်ရိုက်၍ နေတော့သည်။

ကျွန်တော်သည် မိတ်ဆွေတစ်ဦးနှင့်အတူ ဤခရီးကို နေမထွက်မီ စောစောပိုင်းကပင် ထွက်လာခဲ့သည်။ ကျွန်တော် တို့နှင့်အတူ မြင်းနှစ်ကောင်လည်း ပါလာသေးသည်။ မြင်းတွေက ခပ်ဝဝ ခပ်ဖြိုးဖြိုး။ ဝန်စည်စလယ်များကို တ အိအိရုန်းဆွဲ၍ နေကြသည်။ နှင်းများ၊ ရေခဲများဖြင့် စွတ် စိုနေသော သဲပြင်ကြီးပေါ်တွင် လှည်းမှာ ဝင်ရိုးအထိ နစ်မြုပ်နေတော့သည်။

တစ်နာရီကြာမျှ ခရီးနှင့်လာမိကြသောအခါ မြင်း နှစ်ကောင်၏ ကိုယ်ပေါ်တွင် ချွေးများ စို့တက်လာကြသည်။ မနက်ခင်း၏ လတ်ဆတ်သော လေသည် မြင်းချွေးနံ့၊ ကကြီးတန်ဆာမှ သားရေနံ့တို့ဖြင့် ထုံမြဲ၍ နေတော့သည်။

မြင်းများ သွားလာဆင်းတက်၍ ခက်ခဲသောနေရာ များသို့ရောက်လျှင် ကျွန်တော်တို့သည် မြင်းပေါ်မှဆင်းကာ လမ်းလျှောက်ကြသည်။ အရည်ပျော်စ နှင်းတွေက ကျွန်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တော်တို့ ဖိနပ်များအောက်တွင် တစ်စိတ်မြည်နေကာ မနည်း ရုန်း၍ သွားနေကြရတော့သည်။

လမ်းဘေးတွင် မူ တဖိတ်ဖိတ် တလက်လက် တောက်ပနေကြသော အပိုင်းပိုင်းပြတ် ရေခဲချပ်များ။ ထို နေရာမှသွားလျှင်လည်း လွယ်မည်မဟုတ်။ ပို၍ပင် ခက်ချိမ့် ဦးမည်။ ၁၈ မိုင်ကျော်ကျော် ကွာဝေးသော ‘ယီလင်ကာ’ မြစ်ဆိပ်သို့ ရောက်ဖို့အရေး ကျွန်တော်တို့မှာ ခြောက်နာရီ နီးပါးပင် ခရီးနှင်ခဲ့ကြရလေသည်။

‘မိုကော့စကွိုင်’ ရွာမှ မြစ်ကလေးမှာ နွေအခါတွင် အမြဲထာဝစဉ်လိုလိုပင် ရေများ ခန်းခြောက်ကာ တိမ်ကော၍ နေတတ်သည်။ ယခုတော့ မြစ်ရေ ချောင်းရေများ လျှံတက် နေကာ သစ်ပင် မြက်ပင် စိမ်းစိမ်းမြမြများ ကွင်းလုံးပြည့် ပေါက်၍နေတော့သည်။

ကျွန်တော်တို့သည် လှေငယ်တစ်စင်းဖြင့် မြစ်ကို ဖြတ်ကျော်လာခဲ့သည်။ လှေက အပေါက်။ တစ်ကြိမ်ကူးမှ လူသုံးယောက်သာ စီး၍ရသောလှေ။ လှေဆိပ်တွင် ကျွန် တော်သည် ခေါ်လာသော မြင်းနှစ်ကောင်ကို ပြန်လွှတ် လိုက်လေသည်။

မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းတွင်မူ စုပေါင်းလယ်ယာ အဆောက်အအုံတစ်ခု။ ထိုနေရာတွင် တစ်ဆောင်းတွင်း

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လုံးလုံး ထိုးရပ်ထားသော ဂျစ်ကားပျက်တစ်စီးက ဆောင်းခိုရင်း ကျွန်တော်တို့ကို စောင့်ကြိုနေလေသည်။

ကားဆရာနှင့် ကျွန်တော်သည် ဤခနော်ခနဲနိုင်လှသော လှေကလေးပေါ်သို့ စိတ်မသက်မသာဖြင့် တက်လိုက်ကြသည်။ စိတ်ထဲတွင်မူ စနောင့်စနင်း။ ကျွန်တော့် မိတ်ဆွေမှာ အထုပ်အပိုး ဝန်စည်စလယ်များနှင့်အတူ မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းတွင် ကျန်နေရစ်ခဲ့သည်။

လှေကိုစပ်ထားသည့် ပျဉ်ချပ်တွေက ဆွေးမြည့်မြည့်။ လှေ ကမ်းစပ်မှ ခွာလျှင်ပင် ရေများ ပျဉ်ချပ်များအကြားမှ ငေါက်ခနဲ ပန်းဝင်လာကြတော့သည်။ အပေါက်များကို လက်ဖြင့်ပိတ်လိုက်၊ ရေကို ခပ်ထုတ်လိုက်ဖြင့်ပင် ကျွန်တော်တို့ တစ်ဖက်ကမ်းသို့ ရောက်လာခဲ့ကြတော့သည်။

တစ်နာရီ ကာလအတွင်းမှာပင် မြစ်တစ်ဖက်ကမ်းကား မှိုင်းပျပျ အဝေးမှကျန်ခဲ့ပြီ။ ကျွန်တော်တို့ကား ဤဘက်ကမ်းသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ။ ကားဆရာသည် ရွာထဲတွင် ထားခဲ့သော သူ့ကားကိုမောင်းယူလာကာ လှေဆိပ်သို့ ပြန်လာသည်။

“လှေကတော့ အခြေအနေ ဆိုးဆိုးရွားရွားပဲဗျို့၊ ဒီလှေ ရေထဲမြုပ်မသွားဘူးဆိုရင်တော့ ခင်ဗျားအဖော်ကို နှစ်နာရီအတွင်း ဒီကိုအရောက် ကျုပ်ပို့နိုင်လိမ့်မယ် ထင်ပါရဲ့”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လှော်တက်ကိုကိုင်ရင်း သူက ကျွန်တော့်ကို လှမ်း၍
ပြောသွားသေးသည်။

ရွာနှင့် မြစ်ဆိပ်ကား မနီး။ အတော်လှမ်းသေး
သည်။ ဤနေရာသည် နွေဦး၊ ဆောင်းဦးပေါက် ကာလ
များတွင် မြစ်ရေများကျကာ လူသူမဲ့ အရပ်တစ်နေရာလို
အမြဲတိတ်ဆိတ် ငြိမ်သက်၍နေတတ်သည်။ ရွံ့နွံ၊ ရေပုပ်နံ့၊
သစ်ဆွေးနံ့တို့က စူးစူးရှရှ။

မြူမင်းလွင်များ ရစ်သိုင်း၍နေသော အဝေးမြက်ခင်း
ပြင်ဆီမှ လေနုအေးက နှင်းနံ့မပြယံ့တပြယ် ဖြစ်နေသော
မြေသင်းနံ့များကို သယ်ဆောင်၍လာသည်။

မလှမ်းမကမ်းရေစပ်မှ သောင်ပြင်ပေါ်တွင် သစ်ခက်
ကျိုးကျဲတို့ဖြင့် စိုက်ထူထားသော ခြံစည်းရိုးတစ်ခု။

ကျွန်တော်သည် သဲပြင်ပေါ်တွင် ထိုင်ချလိုက်ကာ
ဆေးလိပ်ဖွာသောက်မည် ပြုလိုက်သည်။ အင်္ကျီအိတ်ကပ်
အတွင်းသို့ လက်ထိုးနှိုက်လိုက်သောအခါ စီးကရက်ဘူး
ရေစိုနေသည်ကို တွေ့လိုက်ရလေသည်။ ကျွန်တော် အတော်
ပင် စိတ်ဓာတ်ကျသွားသည်။ လှေဖြင့်ဖြတ်ကူးစဉ်က လှိုင်း
ရိုက်သဖြင့် ခါးအထိ ရေများစိုရွဲသွားခဲ့သည်။ လှေမနစ်
အောင် အနိုင်နိုင်လှော်ခတ်ခဲ့ရသဖြင့် ကျွန်တော့်မှာ စီးကရက်
ဘူးဆီသို့ စိတ်ကမရောက်နိုင်၊ အာရုံမထားနိုင်ခဲ့။ ယခုမှ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

မိမိ နမော်နမဲ့နိုင်ခဲ့သည့်အဖြစ်ကို တွေးပြီး ကျွန်တော့်မှာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဒေါသဖြစ်၍ နေမိတော့၏။

ရေစို၍ ပျော့စိစိဖြစ်နေသော စီးကရက်ဘူးကို အင်္ကျီ အိတ်ထဲမှ အသာထုတ်ကာ ခြံစည်းရိုးပေါ်တွင် တစ်လိပ် ချင်းတင်၍ နေလှမ်းနေရတော့သည်။ စိုထိုင်းထိုင်း စီးကရက် လိပ်တွေမှာ ညိုဝါရောင်သမ်းနေချေပြီကော။

နေမွန်းတည့်ပြီ။ အပူရှိန်က ပြင်းလှပြီ။ မေလကို ရောက်နေပြီလား မှတ်ရသည်။ အပူရှိန်ပြင်းပြသဖြင့် စီးကရက်တွေ ခဏနှင့် ခြောက်တန်ကောင်းပါရဲ့ဟု အောက် မေ့မိသည်။ သည်မျှ ရာသီဥတု ပူလောင်နေရသည့်အထဲတွင် ဝှမ်းကပ်ဘောင်းဘီအထူနှင့် ဂျာကင်အင်္ကျီကြီးကို အကျအန ဝတ်ပြီး ခရီးထွက်လာမိသည့် မိမိအဖြစ်ကို ကျွန်တော့်မှာ နောင်တရမဆုံး ဖြစ်နေမိတော့သည်။

မထူးတော့ပြီဖြစ်၍ စိတ်နှလုံးကို ဒုန်းဒုန်းချကာ ကျွန်တော်သည့် သောင်ပြင်ပေါ်တွင် ထိုင်ချလိုက်သည်။ စစ်အင်္ကျီထူထူကြီးကို ချွတ်ပစ်သည်။ ရေစိုနေသော ဆံပင် များကို ခြောက်သွားအောင် လေသလပ်ခံနေလိုက်တော့ သည်။

ကောင်းကင်ပြင်ကို မော်ကြည့်လိုက်မိသည်။ ပြာ လဲ့လဲ့ မိုးကောင်းကင်တွင် မိုးသားတိမ်လိပ်များ တရွေ့ရွေ့ လွင့်မျောနေကြသည်။

(၂)

ရွာစွန်လမ်းဘက်ဆီမှ လူတစ်ယောက် လျှောက်လာသည်။ သူနှင့်အတူ လေးငါးခြောက်နှစ်အရွယ် ကလေးငယ်ယောက်လည်း ပါသည်။ မြစ်ဆိပ်ဆီသို့ သူတို့လျှောက်လာကြသည်။ သူတို့ဟန်ကား နှေးကွေးလေးကန်နေသည့်သဏ္ဍာန်။

သူတို့နှစ်ယောက်သည် ဂျစ်ကားပျက်အနီးသို့ ရောက်သောအခါ နောက်သို့ပြန်လှည့်ကာ ကျွန်တော့်ဘက်တူရှုဆီသို့ လျှောက်လာကြသည်။ လူပုံကား အရပ်မြင့်မြင့်၊ ထောင်ထောင်မောင်းမောင်း၊ ခါးက ခပ်ကိုင်းကိုင်း။

သူသည် ကျွန်တော်ဆီကို တန်းတန်းမတ်မတ် လေဆာက်လာကာ အသံအက်ကွဲကွဲဖြင့် နှုတ်ဆက်သည်။

“မင်္ဂလာပါ မိတ်ဆွေကြီး”

“ဟုတ်ကဲ့ဗျာ၊ မင်္ဂလာပါ”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျွန်တော်ကလည်းပြန်၍ နှုတ်ဆက်လိုက်ပါသည်။ သူကမ်းပေးသောလက်ကို ဆွဲကိုင်၍ နှုတ်ဆက်လိုက်သည်။ သူ့လက်များက ကြီးမာကြံ့ခိုင်လွန်းလှသည်။

“သား ဒီကဦးကိုလည်း နှုတ်ဆက်လိုက်ပါဦးကွ။ ဦးကလည်း အဖေတို့လို ကားသမားတစ်ယောက်ပဲ။ အဖေက လော်ရီကားကြီးကို မောင်းတာ။ ဒီဦးက ဟိုကားသေးသေးလေးကို မောင်းတာကွ၊ တွေ့လား။”

ကလေးငယ်က ကျွန်တော့်ကို ရွန်းရွန်းစားစား မော်ကြည့်သည်။ သူ့မျက်နှာက ပြုံးလဲ့လဲ့။ အေးစက်နီရဲနေသော သူ့လက်ကလေးကို ကျွန်တော့်ဆီသို့ ကမ်းလာသည်။ ကျွန်တော်က အသာဆွဲ၍ နှုတ်ဆက်လိုက်ပါသည်။

“လက်တွေကလည်း အေးစက်နေပါကလား။ အဘိုးကြီးကျနေတာပဲ။ ဒီလောက်ပူနေတဲ့ နေ့ခင်းနေ့လယ်ကြီးမှာ ဘာပြုလို့ လက်တွေက ဒီလောက်အေးနေရတာလဲ ကလေးရဲ့”

ကျွန်တော်က ပြောလိုက်သည်။ သူ အံ့အားသင့်၍ သွားသည်။ ကျွန်တော့်ပေါင်ကို တရင်းတနှီး လာဖက်သည်။ ဝါကျင့်ကျင့် အရောင်သမ်းနေသော သူ့မျက်ခုံးများ မြင့်တက်သွားကြသည်။

“ဦးကလဲ၊ ကျွန်တော် အဘိုးကြီးမဟုတ်သေးပါဘူး

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ဦးရဲ့၊ ကလေးပဲ ရှိပါသေးတယ်။ လမ်းမှာ နှင်းပွင့်တွေကို ကိုင်ကစားလာလို့ လက်တွေ အေးနေတာပါ ဦးရဲ့”

ကလေးငယ်က ကျွန်တော့်ကို ပြန်ပြောသည်။ ဖအေ ဖြစ်သူက ကျောပိုးအိတ်ကို ပခုံးမှဖြုတ်သည်။ အိတ်ထဲတွင် ပစ္စည်းပစ္စယဟူ၍ ဘာမျှ မည်မည်ရရမပါ။

“သူ့ကို အဖော်ခေါ်လာပါတယ်ဗျာ၊ လူကို ဖတ်ဖတ် မောရတော့တာပါပဲ၊ ကျုပ်လည်းပင်ပန်း၊ သူလည်းပင်ပန်းပဲ။ ကျုပ်က နည်းနည်းခပ်လှမ်းလှမ်းရောက်အောင် သွားမိပြီ လားဆိုရင် သူက ကျန်ခဲ့ပါရောဗျာ။ သူ့ကိုပဲ စောင့်သွား သွားနေရတော့တယ်။ လမ်းသွားကလည်း နှေးပါပေ။ သုံး လေးလှမ်းလောက် လှမ်းရမှာကို ကျုပ်မှာ တစ်လှမ်း လောက်ပဲ သွားနေရတော့တာပါ။ မြင်းနဲ့လိပ် သွားနေသလို ဖြစ်နေတယ်။ သူ့ကို ပြန်လှည့်ကြည့်ဖို့ ခေါင်းမှာ နောက် မျက်စိ တစ်လုံးတပ်ထားရမလို ဖြစ်နေတယ်။ တစ်ချက် ကလေး မလစ်လိုက်နဲ့ ရွံ့ထဲဗွက်ထဲကို ဆင်းပြီး ရေတွေနဲ့ ကစားနေပြီ။ ဒါမှမဟုတ်ရင်လည်း ရေခဲတုံးတွေကို ချိုးဖဲ့ပြီ ကောက်စားချင် စားနေတတ်ပြန်သဗျာ၊ သူ့စိတ်ထဲမှာ သကြား လုံး သကြားခဲတွေလို့များ အောက်မေ့နေရောသလား မသိ ဘူး။ ခရီးအတူသွားဖို့တော့ အတော့်ကို မကောင်းတဲ့သတ္တဝါ ကလေးပါပဲ၊ ခြေလျင်ခရီးဆိုရင် သာတောင်ဆိုးသေး.....”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၁၂ • စစ်

သူကဆိုသည်။ စကားကိုခဏရပ်ကာ ကျွန်တော့်ကို မေးပြန်သည်။

“မိတ်ဆွေကြီးကရော ဘယ်လိုလဲ၊ ဆရာသမားကို စောင့်နေတာလား”

ကျွန်တော်က မိမိကားဒရိုင်ဘာ မဟုတ်ကြောင်း ရှင်းမပြလို၍ ကြုံသလိုဖြေလိုက်သည်။

“ဆိုပါတော့”

“ခင်ဗျားဆရာက ဟိုဘက်ကမ်းက လာနေပြီလား”

“လာနေပြီထင်ပါရဲ့”

“လှေရော ရောက်ခါနီးပြီးလား”

“နှစ်နာရီလောက်ကြာရင် ရောက်မယ်ထင်ပါရဲ့”

“အင်းလေ၊ ဒါဆိုရင်လည်း အပုံလိုသေးတာပဲ။ အေးအေးဆေးဆေးပေါ့။ တအောင့်တနား ထိုင်နားသေးတာ ပေါ့။ ခင်ဗျားကို လှမ်းမြင်ရတော့ နေစာလှုံနေတဲ့ ကား သမားတစ်ယောက်လို့ပဲ အောက်မေ့လိုက်မိတယ်။ ဆေးလိပ် ကလေး ဘာလေး တစ်ဖွာနှစ်ဖွာထိုင်သောက်ရင်း စကား စမြည်ပြောဦးမှလို့ စိတ်ကူးရတာနဲ့ ဒီဘက်ကို လျှောက် လာခဲ့တာ။ ဆေးလိပ်ကို တစ်ယောက်တည်း ထိုင်သောက် ရတာဟာ အဖော်မပါဘဲ သေရတဲ့အဖြစ်ထက် ပိုဆိုးတယ် လို့ ကျုပ်တော့ထင်သမျှ။ ဟောဗျ ဘယ်လိုလဲ၊ ခင်ဗျား

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ဆေးလိပ်တွေက ရေစိုလို့ပါကလား။ ဘယ်ကောင်းတော့
မှာလဲ။ ဆေးလိပ်ရေစိုကို သောက်ရတာဟာလဲ ဆေးကု
ထားတဲ့ မြင်းကျိုးမြင်းပဲ့ကို တက်စီးရသလိုပဲ။ မနိပ်ပါဘူး
ဗျာ၊ လာပါ ကျုပ် ဆေးလိပ်ကိုပဲ အတူတူမျှသောက်
ကြတာပေါ့”

သူက ဘောင်းဘီအိတ်ကပ်တွင်းမှ ဆေးလိပ်ဘူးကို
ထုတ်သည်။ ဆေးလိပ်ဘူးမှာ အိတ်ကလေးနှင့် ဖြစ်သည်။
အိတ်က ပိုးအိတ်၊ သို့သော် ဟောင်းလှ၊ အိုလှပြီ။ အိတ်
ထောင့်တွင်မူ ပန်းထိုးထားသော စာတန်းတစ်ခု။

“လီဗက်ယံစကာယာ ကျောင်းသားတစ်ဦးမှ တစ်
ယောက်သော ရဲဘော်သို့” တဲ့။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆေးလိပ်ကိုယ်စီဖွာ၍ နေလိုက်
ကြသည်။ ဆေးရွက်က ဒေသထွက် ဆေးရွက်။ ဆေးစပ်က
ပြင်းလှသည်။ အချိန်အတော်ကြာမျှ တစ်ယောက်နှင့် တစ်
ယောက်စကားမပြောဖြစ်ကြ။ လမ်းပန်းအခြေအနေမကောင်း
လှသည့် ဤသို့သောခရီးတွင် သည်ဥမမယ် စာမမြောက်
ကလေးငယ်တစ်ယောက်နှင့်အတူ ဘယ်အရပ်ဌာနေကလာ၍
ဘယ်စခန်းသို့ မြန်းလေမည်နည်းဟု ကျွန်တော်က မေးမည်
ပြုသည်။ သို့သော် သူက အလျင်ဦးအောင် အမေးစကား
ကိုဆိုလာသည်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“စစ်အတွင်းက မိတ်ဆွေကြီးလည်း တပ်ထဲမှာပဲ
လား”

“ဟုတ်ကဲ့”

“ရှေ့တန်းကို ရောက်ခဲ့ပါသေးသလား”

“ဟုတ်ကဲ့၊ ရောက်ခဲ့ပါသေးတယ်”

အင်းကျုပ်လည်း ရှေ့တန်းမှာ ဒုက္ခသုက္ခတွေ
သောက်သောက်လဲ ကြုံခဲ့ရသေးတာပေါ့”

သူက လက်အစုံကို ဒူးပေါ်တင်လိုက်သည်။ သူ့
လက်တွေက ကြီးမားညိုမှောင်လျက်။ ပခုံးကို အသာလျှော
ချသည်။ သူ့ကို ကျွန်တော် လှည့်ကြည့်လိုက်သည်။
စိတ်ထဲမကောင်း ဖြစ်သွားမိသည်။ သူ့မျက်လုံးအစုံမှာ
ဆွေးမြည့်မြည့်။

သူသည် ခြံစည်းရိုးပေါ်မှ သစ်ကိုင်းခြောက်တစ်စကို
ချိုးဖဲ့ကာ သောင်ပြင်ပေါ်တွင် ဟိုရေးသည်ရေး ရေးခြစ်၍
နေသည်။

“မိတ်ဆွေကြီးရေတစ်ခါ တစ်ခါတော့လည်း
ညညတွေမှာ ကျုပ်ဟာ အိပ်မပျော်နိုင်ဘူးဗျ၊ အမှောင်ထဲကို
ကြည့်ပြီး ကျုပ်တွေ့မိတယ်။ ကျုပ်ဘဝဟာ ဘာကြောင့်
များ ဒီလောက်ထိ နုံချာရသလဲလို့ပေါ့။ နေ့တွေ့တွေ့
ညတွေ့တွေ့ ဒီအမေးရဲ့အဖြေကို ဘဲဥအစရှာမရသလိုဘဲ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျုပ်ဖြင့် ရှာမတွေ့ခဲ့ပါဘူးဗျာ။ ဘယ်တော့များမှလည်း ရှာတွေ့လိမ့်မယ် မထင်တော့ပါဘူး”

သူသည် စကားပြောနေရင်းမှပင် စိတ်ကိုထိန်းကာ ကလေးငယ်ကို အသာပုပ်၍ ပြောလိုက်သည်။

“သားသွား၊ ရေစပ်နားမှာ သွားကစားချေ။ တစ်ခုခုရှာကစား၊ ရေထဲမဆင်းနဲ့ နော် ကြားလား”

ကလေးငယ်ကို ရေစပ်သို့ သူကလွှတ်လိုက်သည်။ ကျွန်တော်တို့သည် စကားမပြောဖြစ်ကြသေးဘဲ ဆေးလိပ်ကိုယ်စီဖွာသောက်၍ နေမိကြသည်။ သူတို့ သားအဖကို ကြည့်ရင်း ကျွန်တော့်ရင်တွင်းတွင် အမည်မသိ ဝေဒနာ တစ်ရပ် ရိုက်ခတ်၍လာသည်။

ကလေးငယ်၏ အဝတ်အစားတွေက ဝတ်ကောင်း စားလှတွေ။ အကျအနချုပ်ထားသည့် ကုတ်အင်္ကျီ၊ ဘွတ်ဖိနပ်၊ သိုးမွေးခြေအိတ်၊ မိခင်၏ လက်ရာများပင် ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။

ဖခင်ဖြစ်သူ၏ အဝတ်အစားသွင်ပြင်က တစ်ဘာသာ၊ ကလေးငယ်နှင့် တခြားစီ။ မီးလောင်ပေါက် ဗလပွနှင့် ကုတ်အင်္ကျီ၊ အဖာတစ်ရာနှင့် ပုံပန်းမကျဖြစ်နေသည့် ကာကီဘောင်းဘီ၊ စစ်ဖိနပ်အသစ်၊ အပေါက်ပေါက်နှင့် သိုးမွေးခြေအိတ်အစုံ၊ ဖြစ်ကတတ်ဆန်းအသွင် ပေါက်နေသော

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

သူ့ပုံပန်းသဏ္ဍာန်မှာ ဇနီးမယား မရှိသူတစ်ယောက်၏ အသွင်အပြင်မျိုး ပေါက်နေသည်။ မုဆိုးဖိုတစ်ယောက်ပေ လော၊ သားမယားနှင့် အဆင်မပြေ ကတောက်ကဆတ် ဖြစ်နေသူတစ်ယောက်ပေလော မဆိုနိုင်။ ကျွန်တော်က တောင်တောင်အီအီ တွေးနေမိလေသည်။

သူက ရေစပ်သို့ ဆင်းသွားသော သားဖြစ်သူကို လှမ်းကြည့်ရင်း ချောင်းတစ်ချက် ဟန်လိုက်သည်။

“အင်း ...ကျုပ်ဘဝအကြောင်း ပြောရရင်တော့ ဘာမှအဆန်းတကျယ်ကြီးတော့ မဟုတ်ပါဘူးဗျာ။ သူလို ကိုယ်လို ဘဝပါပဲ။ ကျုပ်ဇာတိက ‘ဗော်ရွန်ညက်’ ပြည်နယ် ဇာတိပါ။ ၁၉၀၀ ပြည့်နှစ်ထဲမှာ ကျုပ်ကို မွေးတယ်။ ပြည်တွင်းစစ်ဖြစ်တော့ တပ်နီထဲကို ဝင်ခဲ့တယ်။ ‘ကီဗီဇ်’ တပ်မမှာပေါ့။ ၁၉၂၂ ခုနှစ်မှာ အငတ်ဘေးကြီးဆိုက်တော့ ‘ကူတန်’ နယ်ဘက်ကို ထွက်ခဲ့တယ်။ မြေရှင်အိမ်မှာ နွား တစ်ကောင်လို ကျွဲပခုံးထအောင် ကုန်းရုန်းအလုပ်လုပ်ခဲ့ ရတယ်။

“အဲဒီတုန်းကသာ မြေရှင်အိမ်မှာ အဲသလို မလုပ်ခဲ့ ရဘူးဆိုရင်လည်း အခုလောက်ဆိုရင် ကျုပ်လည်းလူ့ပြည်မှာ ရှိမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ကျုပ်အဖေ အမေနဲ့ နှမလေးလည်း အငတ်ဘေးကြီးထဲပါပြီး သေဆုံးသွားခဲ့ကြတယ်။ ကျုပ်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တစ်ယောက်တည်းပဲ ကျန်ခဲ့တယ်။ မိဘမရှိ ဆွေမျိုးမရှိ တစ်ကောင်ကြွက် ဘဝနဲ့ပေါ့။ နောက်တစ်နှစ်လောက် ကြာတော့ ကူတန်က ပြန်ပြောင်းလာခဲ့တယ်။ အိမ်ကလေးကို ရောင်းပြီး ဗော်ရွန်ညက်မှာ အခြေချနေခဲ့တယ်။

“အစပိုင်းမှာတော့ ကျုပ်လည်း လက်သမားဆရာ လုပ်သေးတယ်။ နောက်တော့ စက်ရုံတစ်ရုံမှာ အလုပ်ဝင် လုပ်ရင်း မက္ကင်းနစ်ပညာ သင်ယူတယ်။ ဒီနောက် ဘာမှ မကြာလိုက်ပါဘူး။ ကျုပ်လည်း ဗြုန်းခနဲခိုင်းခနဲ အိမ်ထောင် ရက်သားကျတော့တာပဲ။ ကျုပ်မိန်းမက မိဘမဲ့ဂေဟာကဗျာ သူလည်း တစ်ကောင်ကြွက်မျက်နှာငယ်ပါပဲ။ ကျုပ်ကမိန်းမရကံတော့ အကောင်းသား၊ ရုပ်ရည်ကလည်း အချောအမောတဲ့ကပါပဲ။ ကျုပ်နဲ့ကတော့ ဘာဆိုင်မှာလဲ။ သူက ဒုက္ခဆိုတာကို လူမှန်းသိစ အူဝဲဆိုကတည်းက နားလည် သဘောပေါက်ခဲ့တဲ့ မိန်းကလေးပဲ။ သူ့ရုပ်က သာမန်ကြည့်ရုံ နဲ့တော့ မထူးခြားလှဘူး။ သေသေချာချာ ကြည့်မှ သူ့ထက် ချောတဲ့မိန်းမဆိုတာ ဒီကမ္ဘာမှာ မရှိဘူးလို့ ကျုပ်တော့ ထင်လာတယ်။ နောင်လည်း ရှိမယ်မထင် တော့ပါဘူးဗျာ။

“ကျုပ်အလုပ်ကနေ မောမောနဲ့ ပြန်လာပြီဆိုရင် တစ်ခါတစ်ခါ သိပ်စိတ်တိုတတ်တာပဲဗျာ။ ဒါပေမယ့် ...

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျုပ် ဘယ်လောက်ပဲ ဘာတွေဖြစ်လာဖြစ်လာ သူက ဘယ်တော့မှ ရိုင်းရိုင်းပျပျ မဆက်ဆံဘူးဗျ။ ကျိုးကျိုးနွံနွံနဲ့ပဲ သူလုပ်ပေးစရာရှိတာကို လိုလေသေးမရှိ လုပ်ပေးရှာတယ်။ အဲဒီအခါကျတော့လည်း သူလုပ်တာကိုင်တာတွေကိုကြည့်ပြီး ကျုပ်မှာ ဒေါသတွေ ပြေပျောက်ရပြန်တယ်။

“အီရီနာငါရိုင်းမိသွားတယ်ကွာ၊ စိတ်ထဲ ဘယ်လိုမှ မအောက်မေ့ပါနဲ့။ ဒီနေ့အလုပ်မှာ အဆင်မပြေ ကသိကအောက်တွေ တွေ့လာခဲ့လို့ပါကွာ”

“ကျုပ်က ပြန်ချော့မော့ရတယ်။ ဒီတော့လည်း ပြေပြေလည်လည်ဖြစ်ပြီး ကျုပ်စိတ်တွေလည်း အေးဆေးသွားတော့တယ်။

“အလုပ်အကြောင်းကတော့ ခင်ဗျားသိတဲ့အတိုင်း ပါပဲလေ၊ မနက်လင်းရင် အိပ်ရာက ငေါက်ခနဲထ၊ အလုပ်ကိုသွား၊ သံပတ်ပေးထားတဲ့ နာရီတစ်လုံးလို အလုပ်လုပ်တယ်။ အဲလခထုတ်တဲ့ ရက်တွေမှာဆိုရင်တော့ တစ်ခါတလေ စက်ရုံက ကောင်ကလေးတွေနဲ့ပေါင်းပြီး အရက်သောက်ချင် သောက်လာတတ်တယ်။ အဲဒီတုန်းကတော့ အရွယ်ကလည်း ငယ်ငယ်၊ သန်တုန်းမြန်တုန်း ပေကိုးဗျ။ ကျုပ်ဟာ အရက်ကို သေကောင်ပေါင်းလဲသောက်ပြီး အိမ်ကို လေးကွက်သိုင်းနင်းပြီး ပြန်ခဲ့တော့တာပဲ။ တစ်ခါတလေ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လေးဖက်ထောက်ပြီး အိမ်ပေါ်တက်ရတာမျိုးလည်း ရှိရဲ့။ ကျုပ် ဘယ်လောက်ပဲမူးပြီး ပြန်လာပြန်လာ ကျုပ်မိန်းမကတော့ ဘယ်တော့မှ ကျုပ်ကို မြည်တွန်တောက်တီးလုပ်တာမျိုး၊ ဆောင့်အောင့်တာမျိုး မလုပ်ဘူးဗျ။ အဲသလို မလုပ်တဲ့အပြင် ကျုပ်ကိုကြည့်ပြီး ခွက်ထိုးခွက်လန်တောင် ရယ်တတ်သေးသဗျ။ ကျုပ် အရက်မူးမူးနဲ့ လူမှန်းသူမှန်း မသိ ပြန်လာတာကိုပဲ သူက ဘာမှမဖြစ်သလို ဝတ်ကြီး ဝတ်ငယ် ပြုစုရှာတယ်။

“အင်ဒရေကနေ့ညတော့ ရှင်နံရံကိုမှီပြီး အိပ်တော့၊ အိပ်ရာပေါ်မှာအိပ်ရင် ရှင်လိမ့်ကျ လိမ့်မယ်လို့ သူက ဖျောင်းဖျောင်းဖျုဖျုပြောတယ်။ ကျုပ်လည်း ဂျုံအိတ်တစ်အိတ်ကို အောက်ပစ်ချလိုက်သလို ဗိုင်းခနဲ အရပ်ကြီးပြတ်လဲကျတော့တာပဲ။ ကျုပ်ခေါင်းလည်း ချာချာလည်သွားတော့တာပဲ။ ကျုပ် အိပ်ပျော်သွားပြီဆိုရင် ကျုပ်ဆံစတွေကို ပွတ်သပ်ပြီး စကားတိုးတိုးသဲ့သဲ့ ပြောတယ်။ သူ ကျုပ်အတွက် စိတ်ထိခိုက်ရတယ်။

“မနက်လင်းတော့ ကျုပ်ကို အလုပ်မသွားမီ နှစ်နာရီလောက် စောနိုးတယ်။ ကျုပ်က အရက်သောက်ထားရင် ဘာမှစားလေ့မရှိဘူး။ ဒါကို သူက သိထားတော့ သခွားသီး စိတ်ကလေးဖြစ်ဖြစ်၊ တခြားစားစရာတစ်ခုဖြစ်ဖြစ် လာကျွေး

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တတ်တယ်။ ပြီးတော့မှ အရက်နာကျတာကို စားတုံ့ပြန်တဲ့ အနေနဲ့ ဗော်ဒဂါ အရက်တစ်ခွက် ထပ်တိုက်တတ်တယ်။ ပါးစပ်ကလည်း ‘နောင် မသောက်နဲ့တော့ အင်ဒရေရယ်’ လို့ ပြောသေးတယ်။

“ကိုယ့်အပေါ်မှာ ဒီလောက် အနွံတာခံတဲ့ မိန်းမ တစ်ယောက်အပေါ်မှာ ကျုပ်လည်း ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ဒုက္ခ ပေးရက်မှာလဲဗျာ။ သူ့ကို စိတ်ထဲကကျိတ်ပြီး ကျေးဇူးလည်း တင်မိပါရဲ့။ သူပေးလာတဲ့ အရက်တစ်ခွက်ကို မော့သောက် ပြီး အလုပ်ဆီ တစ်ချိုးတည်း ထွက်လာခဲ့တော့တာပဲ။

“မိန်းမကသာ ကျုပ် အရက်သောက်ပြီး ပြန်လာ တာကို သဘောမပေါက်ဘဲ ကြိမ်းလားမောင်းလား ဆူပူ ဂျီကျလား လုပ်မယ်ဆို ကျုပ်လည်း နောက်တစ်ကြိမ် ထပ်သောက်ဖြစ်လာဦးမှာပဲ။ ဒါမျိုးက မိန်းမ မလိမ္မာရင် မလိမ္မာသလို ဖြစ်တတ်တာပဲလေ”

(၃)

“ဒီလိုနဲ့ပဲ သားသမီးတွေ ပွားစီးလာခဲ့တယ်။ အဦးဆုံး
လေးက ယောက်ျားလေး၊ သူ့နောက်မှ သမီးမိန်းကလေး
နှစ်ယောက်မွေးတယ်။ အဲဒီအချိန်ကစပြီး ကျုပ်လည်း
သောက်ဖော်စားဖက် အပေါင်းအသင်းတွေနဲ့ တဖြည်းဖြည်း
လမ်းခွဲခဲ့ရတော့တယ်။

“လခကို မယားလက် ဝကွက်အပ်တယ်။ စားမယ့်
ပါးစပ်ပေါက်တွေက တိုးလာတော့ မူးရူးသောက်စားနေဖို့
အချိန်မရှိတော့ဘူးပေါ့ဗျာ။ ဒါပေမယ့် အလုပ်အားရက်
နားရက်တွေမှာတော့ ဘီယာလေး ဘာလေးလောက်တော့
တစ်ခါတစ်ခါ နေသာထိုင်သာရှိအောင် နည်းနည်းပါးပါး
သွားသောက်ဖြစ်တယ်ပေါ့။ ယောက်ျားပဲ ဒီလောက်တော့
ရှိမှာပေါ့၊ မဟုတ်လား။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ဒီလိုနဲ့ ၁၉၂၉ ခုနှစ်ထဲကို ရောက်လာတယ်။ အဲဒီနှစ်ထဲမှာ ကျုပ်ဟာ မော်တော်ကားတွေကို အတော်ပဲ စိတ်ဝင်စားမိတယ်။ ဒါနဲ့ ကားမောင်းသင်ပြီး လောရီကား တစ်စီးနဲ့ ဒရိုင်ဘာလုပ်လိုက်တော့တယ်။ အရင်က အလုပ် လုပ်ခဲ့တဲ့ စက်ရုံကို ပြန်သွားချင်တဲ့စိတ်လည်း တစ်ခါတည်း ကုန်ခန်းသွားတယ်။ ကားမောင်းနေရတာကိုပဲ စိတ်ထဲပျော် နေမိတော့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ ဆယ်နှစ်ကာလဆိုတာ ဗြိတိန်ခနဲ ဒိုင်းခနဲ ကုန်ဆုံးသွားတယ်။ ဘယ်ကဘယ်လို ကုန်ဆုံးသွား တယ်ဆိုတာကိုတောင် ကျုပ်ဖြင့် သတိမထားမိလိုက်ပါ ဘူးဗျာ။

“ဆယ်နှစ်ဆိုတဲ့ကာလဟာ အိပ်မက်တစ်ခုလိုပဲ။ အလွယ်ကလေး ကုန်ဆုံးသွားလိုက်တာ။ အသက်လေးဆယ် ကျော်သွားတဲ့လူတစ်ယောက်ကို ခင်ဗျားသွားမေးကြည့်။ သူကလည်း ဒီလိုပဲ ပြောမှာပဲ။ ခင်ဗျားကျရင်လည်း ဒီ အတိုင်းပဲရှိမှာပါ။ ဆယ်နှစ်ကာလအတွင်းမှာ ဘာတစ်ခု တလေမှ တခုတ်တရ သတိထားလိုက်မိမယ် မထင်ဘူး။ အတိတ်ဆိုတာ ခင်ဗျား အခုမြင်နေရတဲ့ ဟောဟိုက မြက်ခင်းပြင်ကြီးလိုပဲ။ မနက်တုန်းက ကျုပ် အဲဒီအနားက ဖြတ်လာတော့ မြင်ကွင်းတွေက အားလုံး သဲသဲကွဲကွဲ ကြည် ကြည်လင်လင်ပဲ။ ဟောအခု ၁၂ မိုင်လောက်ဝေးလာလို့

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

နောက်ကို ပြန်လှည့်ကြည့်လိုက်တော့ မြင်ကွင်းတွေက မသဲကွဲချင်တော့ဘူး။ မပီပိုးဝါးနိုင်လာပြီ။ နှင်းတွေ မြူတွေနဲ့ ညိုညိုဆိုင်းဆိုင်း ဖြစ်နေတာကို မြင်နေရပြီလေ။ မြက်ပင် ကိုကြည့်ပြီး ဒါကတော့ သစ်ပင်တွေလို့ မပြောနိုင်သလို၊ မြက်ခင်းပြင်ကြီးကို ကြည့်ပြီးတော့လည်း ဒါကတော့ လယ်ကွင်းလို့ မဆိုနိုင်သလိုပေါ့ဗျာ။ ကုန်ဆုံးသွားတဲ့ အတိတ် ကာလဆိုတာဟာလည်း အဲဒီအတိုင်းပါပဲ။

“ကျုပ်ဟာ ဆယ်နှစ်လုံးလုံး အလုပ်ကို နေ့မအား ညမအား ကျုံးရုန်းလုပ်ခဲ့တယ်။ ငွေလည်း အတော်အသင့် စုမိခဲ့ပါရဲ့။ လူ့အောက် သူ့အောက်မကျ အများနဲ့တန်းတူ နေနိုင်ခဲ့တယ်။ သားသမီးတွေကလည်း အိမ်ဆည်းလည်းတွေ အဖြစ်နဲ့ ပျော်စရာ ကောင်းခဲ့ပါရဲ့။ ကလေးသုံးယောက်လုံး ကျောင်းနေကြပြီ။ သားအကြီး ‘အနာတိုလီ’ ဆိုရင် ဉာဏ် အတော်ကောင်းတာ၊ သင်္ချာမှာ တော်လိုက်တဲ့အဖြစ်ကလည်း မော်စကိုထုတ် သတင်းစာတွေမှာ သူ့သတင်း ပါလာတဲ့ အထိတောင် ဖြစ်ခဲ့တာ။ ဘယ်ဘက်ကို သွားတူလို့လဲတော့ မပြောတတ်ဘူး။ ကျုပ်တို့အဖို့ကတော့ ဂုဏ်ယူစရာပဲပေါ့။

“ဆယ်နှစ်ကာလအတွင်းမှာ ကျုပ်လည်း ငွေလေး ကြေးလေး အတော်အသင့် စုဆောင်းမိလာခဲ့တယ်။ အိုးပိုင် အိမ်ပိုင်ကလေးတစ်လုံး ဆောက်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ အခန်းနှစ်ခန်း၊

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကနားဖျင်းတဲတစ်တဲနဲ့ ဆင်ဝင်ပါတဲ့ အိမ်မျိုးလေးပေါ့၊ ဒီ
ကြားထဲ ကျုပ်မိန်းမက ဆိတ်ကလေးနှစ်ကောင် ဝယ်မွေး
လိုက်သေးတယ်။ ကဲ ဘာလိုသေးသလဲ၊ ကလေးတွေ
အတွက် စားစရာသောက်စရာ နို့ရှိပြီ၊ နေစရာအိမ် ရှိပြီ၊
ဝတ်စရာ အဝတ်အထည်ရှိပြီ၊ အားလုံး ပြည့်စုံနေပြီပေါ့။

“ဒါပေမယ့် ကျုပ်မှားသွားခဲ့တာတစ်ခု ရှိခဲ့တယ်။
ဘာလဲဆိုတော့ အိမ်နေရာ အရွေးမှားသွားခဲ့တာပါပဲ၊
လေယာဉ်ပျံစက်ရုံနဲ့ နီးနီးနားနားမှာသွားပြီး အိမ်ကိုဆောက်
လိုက်မိတာပါပဲ၊ တကယ်လို့သာ ကျုပ်အိမ်ဟာ တခြား
တစ်နေရာမှာ ဆောက်ဖြစ်ခဲ့ရင် ကျုပ်ဘဝဟာ ဒီလိုဖြစ်လာ
လိမ့်မယ် မထင်ဘူး။

“ဒီလိုနဲ့ စစ်ကြီးဖြစ်လာတယ်။ ကျုပ်ဆီကို စစ်ထဲ
ဝင်ဖို့ ဆင့်ခေါ်စာ ရောက်လာတယ်။ စာက တိုတိုပဲ၊
“မနက်ဖြန် ရထားဘူတာရုံကို အရောက်လာ” တဲ့။ ကျုပ်
မိန်းမ ‘အီရီနာ’၊ သားကြီး ‘အနာတိုလီ’၊ သမီး ‘နာတင်
ကာ’ နဲ့ ‘အိုလျူရှုကာ’ တို့ သားအမိလေးယောက်က
ကျုပ်ကို ဘူတာကို လိုက်ပို့ကြတယ်။ သမီးနှစ်ယောက်က
စိတ်မခိုင်ဘဲ မျက်ရည်ဖြိုင်ဖြိုင်ကျတယ်။ သားကလည်း
တုန်တုန်ရီရီနဲ့ပေါ့။ အဲဒီအချိန်မှာ သားကြီး အနာတိုလီက
ဆယ့်ခုနစ်နှစ်သားအရွယ် ရောက်နေပြီ၊ လူပျိုကြီးဖားဖား

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ပေါ့။ အီရီနာဆိုရင်လည်း ကျုပ်တို့ ပေါင်းသင်း လာခဲ့ကြတဲ့ အိမ်ထောင်သက် ဆယ့်ခုနစ်နှစ်လုံးလုံး သူ့ကို တစ်ခါမှ ကျုပ် အဲသလို မတွေ့ဖူးဘူး။ စစ်မထွက်ခင် ညကလည်း ကျုပ်ရင်ဘတ်ပေါ်မှာ မျက်နှာမှောက်ပြီး ငိုလိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ ကျုပ်အင်္ကျီ ရင်ဘတ်တစ်ခုလုံး သူ့မျက်ရည်တွေနဲ့ ရွဲ့ရွဲ့ စိုနေတော့တယ်။ မိုးလင်းတော့လည်း ငိုပြန်တယ်။

“ဒီလိုနဲ့ ရထားဘူတာရုံကို ကျုပ်တို့ရောက်လာ ကြတယ်။ ကျုပ်လည်း အီရီနာအတွက် စိတ်မကောင်းဖြစ်ပြီး သူ့မျက်နှာကိုတောင်မကြည့်ဘဲ လွဲနေမိတော့တယ်။ သူ့ နှုတ်ခမ်းတွေ၊ မျက်နှာတွေကလည်း ငိုထားလို့ မို့နေတယ်။ ရှော့တဘက်ကလေးအောက်က သူ့ဆံပင်တွေက ဖရိုဖရဲနဲ့ ဖွာလွင့်လို့၊ သူ့မျက်လုံးတွေက ရီဝေနေတယ်။ သတိလက် လွတ်ဖြစ်ပြီး မျက်လုံးအဝိုင်းသားနဲ့ ငေးကြည့်နေရှာတယ်။

“ရထားပေါ်တက်ခါနီးတော့ အီရီနာက ကျုပ် ရင်ခွင်ထဲကိုဝင်ပြီး လည်ပင်းကို ဖက်ထားတယ်။ သူ့ တစ်ကိုယ်လုံး တုန်ယင်နေတယ်။ သစ်ပင်ကို အခြေက ခုတ်လှဲထားတဲ့ပုံမျိုးပေါ့။ ကလေးတွေနဲ့ ကျုပ်က အားပေး စကားပြောပေမယ့် မရဘူး။ တခြားအမျိုးသမီးတွေဆိုရင် စစ်ထွက်လာမယ့် လင်သားတွေကို စကားတွေ တပြော ပြောနဲ့၊ ကျုပ်မိန်းမကတော့ ကျုပ်ကိုပဲ ဖက်တွယ်နေတော့

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၂၆ • စစ်

တာပဲ။ သစ်ရွက်ကလေးတစ်ရွက် သစ်ကိုင်းပေါ်မှာ တွယ်
ကပ်နေတဲ့အတိုင်းပါပဲ။ တစ်ချိန်လုံးတဆတ်ဆတ်တုန်နေ
တာပဲ။ စကားလည်း တစ်ခွန်းမှမပြောဘူး။

“စိတ်ကိုထိန်းပါ အီရီနာရယ်၊ မသွားခင်
စကားလေးဘာလေး ပြောပါဦးလား” လို့ ကျုပ်ကပြော
တော့ သူက ...

“အင်ဒရေ ကျွန်မကို ဒီတစ်သက် ဘယ်တော့မှ
ပြန်တွေ့ရတော့မယ် မထင်တော့ဘူးနော်” တဲ့ ရှိုက်ကြီး
တင် ပြောပြီးငိုသဗျာ။

“ကျုပ်လည်း စိတ်မကောင်းဖြစ်သွားတယ်။ သူက
တော့ သွေးရိုးသားရိုး သဘောရိုးနဲ့ ပြောလိုက်တာ ဖြစ်ပါလိမ့်
မယ်။ တကယ်ဆိုရင် ကျုပ် သူ့ကို ခွဲခွာသွားရတာဟာ
ငှက်ပျောသီးအခွံနွာစားသလို လွယ်လွယ်ကူကူနဲ့ ခွဲခွာခဲ့ရ
တာမှ မဟုတ်ဘဲ။ သူသိဖို့ ကောင်းပါတယ်။ ကျုပ်က
စစ်ထွက်သွားမယ့်လူ၊ ပါတီပွဲကို အပျော်သွားတာ မဟုတ်
ဘူး၊ သူ့အပြောကြောင့် ကျုပ်လည်း ထောင်းခနဲစိတ်တိုသွား
တယ်။ ဒါနဲ့ သူ့ကို ဆောင့်တွန်းပစ်လိုက်တယ်။ တွန်းတာ
ကတော့ သာသာကလေးပါပဲ။

“အဲဒီတုန်းကတော့ ကျုပ်ဟာ နွားတစ်ကောင်လို
သန်တုန်းမြန်တုန်းဆိုတော့ သူ့မှာ ခြေလှမ်း သုံးလေးလှမ်း

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လောက် လွင့်စဉ်ကျသွားတယ်။ သူ ကျုပ်ဆီကို လျှောက်
လာတယ်။

“မင်း ငါ့ကို ဒီလိုပဲ မဦးမချွတ်ပြော နှုတ်ဆက်
ရသလား၊ စောစောသေစေချင်ပေါ့၊ ဟုတ်လား”

“ကျုပ် သူ့ကို အော်ဟစ်ပစ်လိုက်တယ်၊ နောက်
တော့လည်း အချိတ်ကဲဖြစ်နေတဲ့ သူ့အဖြစ်ကို မကြည့်ရက်
တာနဲ့ သူ့ကို ဆွဲပွေ့ထားလိုက်ပြန်တယ်”

* * *

သူ့ထံမှ စကားစပြတ်သွားသည်။ အသံ မကြားရ
တော့။ တံတွေးမျိုးချသံ ကြားရသည်။ သူ့ရင်တွင်းမှ
ဝေဒနာသောကဋေသည် ကျွန်တော့်ထံသို့ပါ ကူးစက်ရိုက်
ခတ်လာတော့သည်။

ကျွန်တော် သူ့ကို လှည့်ကြည့်လိုက်သည်။ ဖြူ
ဖျော့ဖျော့ သူ့မျက်လုံးအိမ်တွင် မျက်ရည်စကိုမူ မမြင်။
သူ ခေါင်းငိုက်စိုက်ကျသွားသည်။ သူ့လက်အစုံက ဘေးမှာ
တွဲလောင်းကျလျက်၊ မသိမသာ တုန်နေလျက်၊ မေးနှင့်
နှုတ်ခမ်းအစုံက လှုပ်ခါနေကြလျက်။

“စိတ်မကောင်းလည်း ဖြစ်မနေပါနဲ့တော့ဗျာ၊ ဖြစ်
သမျှအကြောင်း အကောင်းချည်းလို့သာ အောက်မေ့လိုက်
ပါတော့။ ဒါတွေကို ပြန်မတွေးဘဲ မေ့ပစ်လိုက်ပါတော့ဗျာ”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျွန်တော်က ပြောမိသည်။ သူက ကျွန်တော့်စကားကို ကြားသည်မထင်။ သူသည် စိတ်ကိုချုပ်တည်းကာ အသံအက်အက်ဖြင့် စကားဆက်ပြောသည်။

“ကျုပ်ဘဝရဲ့ နောက်ဆုံးနေ့ နောက်ဆုံးအချိန်အထိ သူ့ကိုတွန်းပစ်လိုက်မိတာကို တွေးပြီး ကိုယ့်ကိုယ်ကို ဘယ်လိုမှ ခွင့်မလွှတ်နိုင်တော့ပါဘူး။”

အချိန်အတော်ကြာမျှ သူ့ထံမှ စကားသံ မပေါ်လာတော့။ စီးကရက်တစ်လိပ်ကို ကောက်၍လိပ်သည်။ သတင်းစာ စက္ကူပိုင်းမှာ သူ့လက်ထဲတွင် စုတ်ပြဲ၍သွားသည်။ ဆေးမှုန့်တွေက သူ့ပေါင်ပေါ်တွင် ပြားပြားခတ်သွားသည်။ သူသည် ဆေးလိပ်ကို ဖြစ်ကတတ်ဆန်း လိပ်ကာ ရှိုက်၍ ဖွာသောက်လိုက်သည်။

လည်ချောင်းကိုရှင်း၍ သူ့စကား ဆက်ပြန်သည်။

“ကျုပ်လည်း အီရီနာအနားကိုသွားပြီး သူ့မျက်နှာကလေးကို လက်နဲ့သပ်ပြီး နမ်းရှုံ့လိုက်မိတယ်။ သူ့နှုတ်ခမ်းတွေက ရေခဲတုံးလို အေးစက်နေတယ်။ ကလေးတွေကို နှုတ်ဆက်ပြီး ရထားတွဲပေါ်ကို ကျုပ် ကရောသောပါး ခုန်တက်လိုက်တယ်။ ရထားက တရွေ့ရွေ့ ထွက်ခွာခဲ့ပြီလေ.....။”

“ပလက်ဖောင်းပေါ်မှာ ကျန်ရစ်ခဲ့ကြတဲ့ သားသမီး

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တွေကို တွဲပေါ်က လှမ်းကြည့်မိတယ်။ လက်ကလေးတွေ
ငှေ့ကာယမ်းကာနဲ့ သူတို့က အားတင်းပြီး ပြုံးပြန့်ဆက်
ကြပါရဲ့၊ ဒါပေမယ့် သူတို့ခမျာ မပြုံးနိုင်ရှာကြပါဘူး။
အီရီနာဆိုရင်လည်း ရင်ဘတ်ပေါ်မှာ လက်ယှက်ပြီး နှုတ်ခမ်း
ဖြူဖပ်ဖြူရော်နဲ့ ကျန်ခဲ့တယ်။ ပါးစပ်က တလှုပ်လှုပ်နဲ့
လူပုံက ငေးငေးငိုငို၊ သူ့ကိုယ်ဟာ လေကိုဆန်ပြီး
လျှောက်နေတဲ့ပုံမျိုးနဲ့ ရှေ့ကိုလဲကျမလို ယိမ်းထိုးလို့။

“ဒါဟာ ကျုပ်ဘဝ ကျုပ်နှလုံးသားထဲ စွဲကျန်နေ
ခဲ့တဲ့ နောက်ဆုံးမြင်ကွင်းပါပဲလေ။ အိပ်မက်မက်ရင်လည်း
အိပ်မက်ထဲမှာ ဒီအတိုင်းပဲ အမြဲမြင်တယ်။ သူ့ကို ဘာ
ကြောင့်များ တွန်းထိုးပစ်လိုက်မိသလဲ မပြောတတ်တော့
ပါဘူး၊ အဲဒီအဖြစ်ကိုတွေးမိရင် ကျုပ်နှလုံးသားဟာ ဓား
တုံးတုံးနဲ့ အမှုန်းခံရသလိုပဲ ရင်ထဲမှာ အခုထက်ထိ တနှုန်း
နှုန်းခံစားနေရတယ်။ ဖြေမဆည်နိုင်ခဲ့ဘူးဗျာ ……”

(၄)

“ဒီလိုနဲ့ပဲ ကျုပ် ယူကရိန်းနယ် ‘ဘယ်လယာ ဆာကော့’ တပ်စခန်းကို ရောက်လာခဲ့တယ်။ ကျုပ်က သုံးတန်ကားကြီးတစ်စင်းနဲ့ ရှေ့တန်းကို လိုက်ခဲ့ရတယ်။ စစ်အကြောင်းကတော့ ခင်ဗျားလည်း နဖူးတွေ့ဒူးတွေ့ ကြုံခဲ့ ရတာမို့ ပြောမပြတော့ပါဘူး။

“အိမ်ကစာတွေက တဖွဲဖွဲရောက်လာမယ်၊ ကိုယ် ကတော့ ရေးကြီးခွင်ကျယ်လုပ်ပြီး ရေးဖြစ်ချင်မှ ရေးဖြစ် မယ်၊ ရေးဖြစ်ရင်လည်း တိုက်ပွဲတွေ ဆင်နွှဲနေရတဲ့အကြောင်း၊ တိုက်ပွဲတစ်ရာ အောင်ပွဲတစ်ရာ ဆိုတဲ့အကြောင်းတွေ လျှောက်ရေးမှာပေါ့၊ တကယ်လက်တွေ့မှာတော့ ကိုယ်က ပြေးချင်ပြေးနေကြရတာ။

“ကျုပ်ကတော့ ဘယ်တော့မှ ဖွဲ့နွဲ့ပြီးစာရေးတတ်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တဲ့ လူစားမျိုးမဟုတ်ဘူး။ သားမယားဆီကို အကြောင်းမရှိ အကြောင်းရှာပြီး၊ ဆီလိုအပေါက်ရှာပြီး စာရေးတတ်တဲ့ လူစားမျိုးကို သိပ်အကြာမတည့်ချင်ဘူး။ တချို့က ရှေ့တန်းမှာ ခက်ခဲကြမ်းတမ်းတဲ့အကြောင်း၊ သေချင် သေသွားနိုင်တဲ့အကြောင်း စာရေးတတ်ကြသေးတယ်။ သူတို့က ရှေ့တန်းမှာ ရှိနေချိန်မှာ အိမ်က သားမယားမှာလည်း အလကား နေကြရတာမဟုတ်ဘူး၊ ခများလည်း သနားစရာပါဗျာ။ ဘယ်လောက် အတိဒုက္ခတွေ ရောက်ရှာနေကြမယ်၊ တစ်တိုင်းတစ်ပြည်လုံးရဲ့ ဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတွေကို မနိုင်ရင်ကာ ထမ်းနေကြရမယ်ဆိုတာကို သူတို့ဘာမှ နားမလည်ကြဘူး။ ဒီဝန်ထုပ်ဝန်ပိုးတွေနဲ့ သူတို့ပခုံးတွေလည်း ကြေမွစုတ်ပြတ်နေပါပြီ။

“ရှေ့တန်းကနေ တချို့ရေးလိုက်တဲ့ အဲသလို စာတွေကိုဖတ်ပြီး မိန်းမသားတွေမှာ အားပျက်သွားမယ်၊ ခြေမကိုင်မိ လက်မကိုင်မိ ဖြစ်သွားကြမယ်များ ထင်နေသလား။ ဝေးပါသေးရဲ့ဗျာ၊ အဲသလို ကယောင်ချောက်ချား ဖြစ်တတ်တာမျိုးက မိန်းမသားတွေ မဟုတ်ဘူးဗျာ.....၊ ယောက်ျားရင့်မကြီးတွေ။ မိန်းမတွေဟာ ဒုက္ခကို ခါးစည်းခံနိုင်ကြတယ်။ နောက်တန်းက နေကြရပေမယ့် ပျိုးနှုတ်တယ်၊ ပေါင်းသင်တယ်၊ နို့ညစ်ကြတယ်ဗျာ။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ကျုပ်လည်း တစ်နှစ်လောက်တောင် မကြာလိုက် ပါဘူး၊ ဒဏ်ရာနှစ်ကြိမ် ရလိုက်တယ်။ တစ်ကြိမ်က လက် မောင်းမှာ လေယာဉ်ကျည်ဆန်ထိမှန်တာ၊ နောက်တစ်ကြိမ် က ခြေထောက်မှာ ဗုံးဆန်ထိမှန်ခံရတာ။ ကျုပ်မောင်းတဲ့ လော်ရီကားဆိုရင် ဂျာမန်တွေရဲ့ လေးဖက်လေးတန် ညှပ်ပူး ညှပ်ပိတ်တိုက်တာကို မကြာခဏ ခံရတယ်။ အတိုက်ခံရ တိုင်း လွတ်ခဲ့တာချည်းပဲ၊ ကုသိုလ်ကံဇာတာကလေးက ကောင်းနေတာကိုးဗျ။ ဒါပေမယ့် အဲဒီ ကုသိုလ်ကံကလည်း ကြာကြာတော့ မကောင်းလိုက်ပါဘူး။ ၁၉၄၂ ခုနှစ် မေလ ထဲလည်းရောက်ရော ‘လိုဗိုဇင်ကီ’ မှာ ကျုပ် ဂျာမန်တွေရဲ့ လက်ထဲ စစ်အကျဉ်းသားအဖြစ် ရောက်သွားတော့တာ ပါပဲ။

“အဲဒီတုန်းက ဂျာမန်တွေကလည်း သဲသဲမဲမဲ တိုက် လိုက်ကြတာ၊ ကျုပ်တို့ရဲ့ ၁၂၀ မီလီမီတာ ဟောင်ဝစ်ဇာ အမြောက်ကြီးလည်း ကျည်ကုန်သွားပါရောလား။ ကျုပ်က လော်ရီကားတစ်စီးနဲ့ အမြောက်ကျည်ဆန်တွေကို ချွေးဒီးဒီး ကျ သယ်ပေးရတယ်။ ရှေ့တန်းကို မောင်းလာခဲ့တာ။ ရန်သူက လက်တစ်ကမ်းသာသာပဲ ဝေးတော့တယ်။ လက်ဝဲ ဘက်ခြမ်းက ရန်သူတင့်ကားသံတွေကို ကြားနေရပြီ။ ညာဘက်ခြမ်းနဲ့ ရှေ့တည့်တည့်ကလည်းပစ်သံခတ်သံတွေကို

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

အဆက်မပြတ် ကြားနေရတယ်။ အခြေအနေက မကောင်း
တော့ဘူးပေါ့။

“ဆိုကိုလော့.....ကျွန်တော်တို့ ရှေ့ကိုဆက်သွားလို့
ဖြစ်ပါ့မလား” တဲ့၊ တပ်ခွဲမှူးက ကျုပ်ကိုမေးတယ်။ သူ
ဒီလို တစ်ခါမှ ဘယ်တုန်းကမှ မေးခဲ့ဖူးတာမဟုတ်ဘူး။
ကျုပ်တို့ ရဲဘော်တွေ အတုံးအရုန်း ကျဆုံးနေချိန်မှာ
ကျုပ်တို့က ဒီလိုလက်ပိုက်ကြည့်ပြီး ထိုင်နေလို့ ဖြစ်ပါ့မလား။
ဒါနဲ့ ကျုပ်ကလည်း “ဖြစ်ပါတယ် တပ်ခွဲမှူး၊ မဖြစ်
ဖြစ်တဲ့နည်းနဲ့ ဆက်သွားကြတာပေါ့” လို့ပြောတော့ “ဒါဖြင့်
ဆက်မောင်း” တဲ့ အမိန့်ပေးတယ်။ ကျုပ်လည်း ကား
ကို စက်ကုန်ဖွင့်ပြီး မောင်းလာခဲ့တော့တယ်။ တစ်သက်နဲ့
တစ်ကိုယ် တစ်ခါမှ ဒီလောက်အထိမမောင်းခဲ့ဘူး။

“ကျုပ်ကားပေါ်မှာ တင်လာတဲ့ ပစ္စည်းတွေဟာ
ပေါက်တူးပေါက်ပြားတွေ မဟုတ်ဘူး၊ ဒါတွေကို သတိထား
ပြီး မောင်းယူလာခဲ့ရမယ်ဆိုတာကို ကျုပ် သဘောပေါက်
တယ်။ ကျုပ်တို့ ရဲဘော်တွေ ရှေ့တန်းစစ်မြေပြင်မှာ
သေနတ်ကျည်ကတ်မပါ တိုက်ခိုက်နေကြရတယ်ဆိုတာကို
ကျုပ်သိတယ်။ ကျုပ်သွားမယ့် လမ်းတစ်လျှောက်လုံး
အမြောက်ကျည်ဆန်တွေ မိုးရွာချသလို ကျနေတယ်။
အမြောက်ကျည်ဆန်တွေ ရှိနေတဲ့ဂူကိုရောက်ဖို့ သုံးမိုင်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လောက်ပဲ လိုတော့တယ်။ ဘာမှ ဝေးတော့တာမဟုတ်ဘူး။ ကျုပ်လည်း အဲဒီဂူကိုရောက်အောင် တခြားလမ်းကနေ လှည့်မောင်းလာခဲ့တယ်။

“အဲဒီမှာ ကျုပ်တို့ရဲဘော်တွေ လယ်ကွင်းပြင်တွေကို ဖြတ်ပြီး ဝရန်းသုန်းကား ပြေးလာကြတာကို မြင်ရတော့ တာပဲ။ သူတို့ပတ်ပတ်လည်မှာ အမြောက်ကျည်ဆန်တွေ ဗုံးမိုးရွာသလို တဝန်းဝန်း ပေါက်ကွဲနေကြတယ်။ ဂူကို ရောက်ဖို့ တစ်မိုင်လောက်ပဲ လိုတော့တယ်။ ဒါပေမယ့် နောက်ဆုံးတော့ ဒီဂူကို ကျုပ်မရောက်နိုင်ခဲ့တော့ပါဘူးဗျာ။

“ကျုပ် လော်ရီကားနားမှာ အမြောက်ကျည်ဆန် တစ်ခု ကျလာတယ်။ ကျုပ်ဘာသံမှ မကြားရတော့ဘူး။ တစ်ခေါင်းလုံးပေါက်ကွဲသွားသလား အောက်မေ့လိုက်ရ တယ်။ ကျုပ်လည်း တစ်ခါတည်း သတိလစ်ပြီး မေ့မြေသွား တော့တယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်ဟာ မသေကောင်း မပျောက် ကောင်း အသက်ရှင်ကျန်နေခဲ့သဗျ။ ရေမြောင်းတစ်ခုဘေးမှာ လဲကျနေခဲ့တယ်။ အဲဒီနေရာမှာ ဘယ်လောက်ကြာကြာ သတိမေ့နေခဲ့တယ်ဆိုတာကိုတော့ ကျုပ်လည်း မပြောတတ် တော့ဘူး။

“သတိရတော့ မျက်စိကို ဖွင့်ကြည့်လိုက်တယ်။ မတ်တတ်ရပ်ကြည့်ပေမယ့် လူက မထနိုင်တော့ဘူး။ တစ်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ခေါင်းလုံး ကိုက်ခဲနေတယ်။ လူမှာလည်း အဖျားဝင်ထား သလို တုန်ယင်နေတယ်။ မျက်စိထဲမှာ ဘာဆိုဘာမှ မမြင် ရတော့ဘူး။ လက်ဝဲဘက်ပခုံးဟာလည်း ကြေမွသွားသလို ခံစားလိုက်ရတယ်။ တစ်ကိုယ်လုံး ရိုက်ပုတ်ထုထောင်း ခံထားရသလိုပဲ နာနေတော့တယ်။ ဝမ်းဗိုက်လည်း ပြားချပ် တွန့်လိမ်နေပြီ။

“အတော်ကလေးကြမှ မတ်တတ်ရပ်နိုင်ခဲ့တော့ တယ်။ ကျုပ် ဘယ်ကိုရောက်ခဲ့လို့ ဘာတွေဖြစ်ခဲ့တယ်ဆိုတာ ကိုတော့ ကျုပ်လည်း ရေးရေးမှ မမှတ်မိတော့ဘူး။ ကျုပ်ဟာ လဲပြီး ပြန်မတ်တတ် မရပ်နိုင်မှာကိုဘဲ အတော်ကလေး ကြောက်နေခဲ့တယ်။ လူကလည်း ထင်းရှူးပင် လေတိုက်ခံနေ ရသလို ဟိုယိမ်းသည်ယိမ်း ဖြစ်နေတော့တယ်။

“သတိကလေး နည်းနည်းဝင်လာလို့ ဘေးဘီကို လှည့်ကြည့်လိုက်တော့ ကျုပ်နှလုံးသားဟာ ပလာယာနဲ့ ဆွဲနှုတ်ခံရသလိုပဲ မခံမရပ်နိုင်အောင် ဖြစ်သွားမိတယ်။ ကျုပ်ဘေးမှာ ကျုပ်သယ်လာတဲ့ အမြောက်ကျည်ဆန်တွေ ဟိုတစ်စ သည်တစ်စနဲ့ ပြန့်ကျဲလို့၊ မလှမ်းမကမ်းမှာ ကျုပ်မောင်းလာတဲ့ လော်ရီကားကြီးက ကျွမ်းထိုးမှောက်ခုံ လန်လို့၊ ဘီးတွေက မိုးပေါ်ထောင်လို့၊ တိုက်ပွဲကတော့ ပြီးခဲ့ပြီ။ ကျုပ်က ရန်သူနယ်မြေပေါ်မှာ ကျန်ခဲ့လေပြီလေ။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ဒါတွေကို ပြန်ပြောရတာကို ရှက်လည်း မရှက်တော့ ပါဘူးဗျာ။ ခြေထောက်တွေက ကိုယ်အောက်မှာ ပိပြားနေ တယ်။ လူလဲကျနေတဲ့အဖြစ်က ရဲတင်းနဲ့ ခုတ်ချခံထား ရသလိုပဲ။ ကျုပ်ဟာ ရန်သူနယ်ထဲ ကျွဲလာခဲ့ပြီ။ ရန်သူ သေနတ်ပြောင်းဝ ရှေ့တည့်တည့်ကို ရောက်နေပြီပေါ့။ အဲသလိုနဲ့ ကျုပ်ဟာ ဂျာမန်တွေရဲ့ စစ်အကျဉ်းသားဘဝကို ရောက်ခဲ့ရတော့တာပါပဲ။

“ကျုပ် ရေမြောင်းနံဘေးမှာ လဲကျနေတုန်းမှာပဲ ရန်သူတင့်ကားသံ တဂျိုးဂျိုးကို ကြားရတော့တယ်။ ဂျာမန် စက်လတ် တင့်ကားလေးစင်း ကျုပ်အနားက တစ်ဟုန်ထိုး ကျော်ဖြတ်သွားပြီး အမြောက်ကျည်ဆန်တွေထားတဲ့ ဂူဆီကို မောင်းသွားတယ်။ အဲဒီနောက်မှာ အမြောက်ဆွဲတဲ့ ထရက် တာကားတွေ၊ မီးဖိုတင်ကားနဲ့ တပ်ခွဲ တစ်ခွဲစာလောက် ရှိတဲ့ ဂျာမန်စစ်သားတွေ ရောက်လာကြတယ်။ သူတို့ကို အသာလှမ်းကြည့်ပြီး မြေကြီးပေါ်မှာ မျက်နှာအပ်ပြီး ကျုပ် လည်း ပြားပြားဝပ် မှောက်နေလိုက်တယ်။ ဒီမြင်ကွင်းကို ကျုပ် မကြည့်နိုင်တော့ဘူး၊ စိတ်ထိခိုက်သွားတယ်။

“ဂျာမန်စစ်သားတွေ ထွက်သွားပြီထင်ပြီး ခေါင်း ထောင်ကြည့်လိုက်တော့ လား.....လား..... ဂျာမန်စစ်သား ခြောက်ယောက် စက်သေနတ်တွေ ကိုယ်စီကိုင်လို့ လာနေ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကြပါရော့လား၊ လမ်းတစ်ဖက်ကနေ ကျုပ်ဆီ တည့်တည့် လျှောက်လာကြတယ်။ ခြောက်ယောက်လုံး ဘာစကား တစ်ခွန်းမှ မပြောဘူး။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျုပ်က ထိုင်ရက်ဖြစ် နေတယ်။ လှဲရက်ထိုင်ရက်နဲ့တော့ အသေမခံနိုင်ဘူး။ ဒါ ကြောင့် ကျုပ် မတ်တပ်အားယူ ထလိုက်တယ်။

“သူတို့အထဲက တစ်ယောက်က ကျုပ်နဲ့ မလှမ်း မကမ်းမှာ လာရပ်ပြီး ပခုံးပေါ်မှာလွယ်ထားတဲ့ သေနတ် ကို ဆိုးခနဲဆတ်ခနဲ ဆွဲယူလိုက်တယ်။ လူဆိုတာ ရယ်စရာ တော့အကောင်းသားဗျ၊ သိလား၊ အဲဒီအချိန်မှာ ကျုပ်က သေဖို့ကို နည်းနည်းကလေးမှ မကြောက်မိဘူး။ မျက်ကလဲ ဆန်ပြာ မဖြစ်မိပါဘူးဗျာ ကျုပ်..... သူ့ကို စိန်းစိန်း ကြည့်လိုက်တယ်။ ဒင်း ပစ်မှာကတော့ အသေအချာပဲ။ ဘယ်ကိုပစ်မလဲ၊ ခေါင်းကိုလား၊ ရင်ဘတ်ကိုလား၊ ခန္ဓာကိုယ် ဘယ်နေရာကို သူပစ်မလဲ၊ ကျုပ်ကတော့ ပေါက်တဲ့နဖူး မထူးတော့ဘူး။ သေဝံ့တယ်။

“အဲဒီ ဂျာမန်စစ်သားဟာ လူက ခပ်ငယ်ငယ်ပဲ ရှိ သေးတယ်၊ ဗလကတော့ ခပ်ကောင်းကောင်းပါပဲ။ ဆံပင်က နက်နက်၊ နှုတ်ခမ်း ပါးလျလျနဲ့၊ မျက်လုံးအကြည့်က ကျိုးကန်းတောင်းမှောက် အကြည့်နဲ့ဗျ။ ပစ်တော့မယ် ဆို တာကတော့ မြေကြီးလက်ခတ်မလွဲဘဲ။ ဂျာမန်စစ်သားက

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

သေနတ်ကို အပေါ်မြှောက်လိုက်တယ်။ ကျုပ်ကလည်း ဘာမှမပြောဘဲ သူ့ကိုပဲ စိုက်ကြည့်နေလိုက်တယ်။ အဲဒီ တုန်းမှာပဲ သူ့ထက် အသက်နည်းနည်းကြီးတဲ့ ဂျာမန် တပ်ကြပ်တစ်ယောက်က အော်ပြီးဝင်တားတယ်။ ဒီဂျာမန် စစ်သားကို တွန်းပစ်လိုက်ပြီး ကျုပ်ဆီကို လျှောက်လာတယ်။ ဂျာမန်လိုပြောရင်း ကျုပ်လက်မောင်းကို လာကိုင်ကြည့်တယ်။ သူ့ပါးစပ်က အ လို့ ဆိုလိုက်တယ်။ အနောက်ဘက် လမ်းပေါ်ကို လက်ညှိုးထိုးပြီး “ကဲလာ၊ မင်းတို့ နိုင်ငံတော်အတွက် အလုပ်လုပ်ပေးရမယ်” လို့ ဆိုတယ်။

“ဆံပင်နက်နက်နဲ့ ဂျာမန်စစ်သားက ကျုပ်စီးထား တဲ့ စစ်ဖိနပ်ကို ကြည့်နေလိုက်တာ မျက်စိထွက်ကျမလား အောက်မေ့ရတယ်၊ ဖိနပ်က အသစ်ကိုဗျ။ သူက လက်ဟန် ခြေဟန်ပြပြီး ကျုပ် ဖိနပ်ကို အချွတ်ခိုင်းတယ်။ ကျုပ်ကလည်း မြေကြီးပေါ်မှာ ထိုင်ချလိုက်ပြီး ဖိနပ်ကို ချွတ်ပေးလိုက်ပါ တယ်။ သူက ကျုပ်လက်ထဲက ဇွတ်ဆွဲလုတယ်။ ခြေအိတ် ကိုပါ ချွတ်ပေးလိုက်ရတယ်။ ကျုပ်လည်း မြေကြီးပေါ်မှာထိုင် ပြီး သူ့ကို ကြည့်နေလိုက်တော့တယ်။

“သူက ကျုပ်ကို အော်လိုက်ဆဲလိုက် လုပ်နေတယ်၊ သေနတ်ကို မြှောက်ချိန်ပြန်တယ်။ ကျန်တဲ့ လူတွေက တဝါးဝါးရယ်တယ်။ ဂျာမန်စစ်သားတွေ ထွက်သွားကြ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တယ်။ ဆံပင်နက်နက်နဲ့ ဂျာမန်စစ်သားပဲ ကျန်ခဲ့တော့
တယ်။ သူက ကျုပ်ကို ထပ်တလဲလဲကြည့်တယ်။ သူ့မျက်လုံး
တွေက ဒေါသထွက်နေတဲ့ ဝံပုလွေတစ်ကောင်ရဲ့ မျက်လုံး
တွေ ကျနေတာပဲ။ စူးစူးရဲရဲနဲ့။ အခြားလူတွေ အမြင်မှာ
တော့ ကျုပ်က သူ့ဖိနပ်နဲ့ ခြေအိတ်ကိုဆွဲချွတ်လုယူနေတဲ့
ပုံမျိုးပေါ့ဗျာ။

“ကျုပ်လည်း လမ်းပေါ်ကိုတက်ခဲ့ပြီး အနောက်စူးစူး
ကို လျှောက်လာခဲ့တော့တယ်။ ခြေအိတ်နဲ့ ဖိနပ်မပါတော့
ခြေထောက်တွေက နာလိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်းဗျာ။ လမ်းလျှောက်
လို့ မရချင်တော့ဘူး။ တစ်နာရီ တစ်မိုင်နှုန်းလောက်ပဲ
လျှောက်နိုင်တော့တယ်။ အရက်မူးသမားတစ်ယောက်လို
ဒယိမ်းဒယိုင်နဲ့ လျှောက်လာခဲ့တော့တယ်။

“ရှေ့နားကို နည်းနည်းဆက်လျှောက်မိတယ်ဆိုရင်ပဲ
ကျုပ်တို့တပ်က ရဲဘော်တွေကို တွေ့ရတော့တယ်။ သူတို့
လည်း အဖမ်းခံကြရပြီးကိုး။ ဂျာမန်စစ်သား ဆယ်ယောက်က
စက်သေနတ်တွေ တကိုင်ကိုင်နဲ့ သူတို့ကို စောင့်ကြပ်နေကြ
တာကို တွေ့လိုက်ရတော့တယ်။

“အဲဒီတုန်းမှာပဲ ရှေ့နားက ဂျာမန်စစ်သားတစ်
ယောက်က ဘာမပြော ညာမပြောဗျာ။ ကျုပ်ခေါင်းကို
သေနတ်ဒင်နဲ့ ရိုက်ချလိုက်တာ။ ကျုပ်လည်း ယိုင်ကျသွား

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တယ်။ မြေကြီးပေါ်ကိုသာ ကျုပ်လဲသွားရင် လဲကျတဲ့ နေရာမှာတင် ပွဲချင်းပြီးပစ်သတ်မယ်ပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကျုပ် ယိုင်ကျသွားတုန်း အနားမှာရှိနေတဲ့ ကျုပ်တို့ရဲဘော်တွေက ဆီးဖမ်းလိုက်ပြီး ကျုပ်ကို သူတို့အထဲကို သွင်းခေါ်သွား တော့တယ်။ ကျုပ်သတိရလာတော့ ရဲဘော်တစ်ယောက်က လေသံတိုးတိုးနဲ့ ကျုပ်ကို ကပ်ပြောတယ်။

“မလဲ စေနဲ့နော်၊ အားတင်းပြီး ဆက်သွား၊ ခင်ဗျား လမ်းမှာ ဆက်မလျှောက်နိုင်တော့ဘူးဆိုရင် ဒီကောင်တွေက ခင်ဗျားကို နေရာမှာတင် ချက်ချင်းပစ်သတ်လိမ့်မယ်၊ ကြားလား” တဲ့။

“သူပြောတာနဲ့ပဲ ကျုပ်လည်း ရှိသမျှ ခွန်အားကို ဖျစ်ညှစ်ပြီး ဆက်လျှောက်ခဲ့တော့တယ်”

(၅)

“ဒီလိုနဲ့ မိုးစုပ်စုပ်ချုပ်လာခဲ့တယ်။ နေဝင်ဖျိုးဖျ
အချိန်လောက်မှာ ဂျာမန်တွေက အစောင့်အင်အားကို တိုး
ချလိုက်တယ်။ လော်ရီကားတစ်စီးနဲ့ နောက်ထပ် စစ်သား
နှစ်ဆယ်လောက် ရောက်လာတယ်။ ကျုပ်တို့ကို အတင်း
ဘယ်ညာမောင်းတော့တာပဲ။ ဒဏ်ရာအတော်ကလေး ဆိုးဆိုး
ရွားရွားရထားလို့ လမ်းကောင်းကောင်း မလျှောက်နိုင်တဲ့
အကျဉ်းသားတွေကိုတော့ လမ်းမှာတင် ပစ်သတ်ကြတယ်။

“ဒီကြားထဲ အကျဉ်းသားနှစ်ယောက်က ထွက်ပြေး
သေးသဗျာ၊ လသာနေတဲ့ညကြီး ကွင်းပြင်ထဲကို ဖြတ်ပြေး
တယ်။ တစ်မိုင်လောက် အဝေးကနေ ပြေးနေတာကို
ထင်းထင်းကြီး မြင်နေရတယ်လေ။ ပြေးတဲ့လူတွေကလည်း
ဒါကို သတိမထားမိဘူး ထင်ပါရဲ့၊ ချက်ချင်းပဲ ဖမ်းမိပြီး
ပစ်သတ်ခံရတော့တာပဲ။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ညသန်းခေါင်လောက်မှာ ရွာတစ်ရွာကို ကျုပ်တို့ ရောက်လာကြတယ်။ ရွာတစ်ဝက်လောက်က မီးလောင်ထားတဲ့တစ်ပြင်လုံး ဖြစ်နေတယ်။ ကျုပ်တို့ကို ဘုရားရှိခိုးကျောင်းပျက်ကြီး တစ်ခုထဲမှာ ထည့်ထားလိုက်ကြတယ်။ အဲဒီညက အခင်းဆိုလို့ ကောက်ရိုးတစ်မျှင်လောက်တောင် မရှိတဲ့ ကျောက်ပြားပြင်ပေါ်မှာ ကျုပ်တို့ မိုးစင်စင်လင်းခဲ့ကြတယ်။ ပေါ်ကုတ်အင်္ကျီလည်း ဘယ်သူ့မှာမှ ပါမလာကြဘူး။ စစ်ယူနီဖောင်းလောက်သာ ဝတ်ထားကြတော့ ခေါင်းအုံးအိပ်စရာ မရှိဘူးပေါ့ဗျာ။

“တချို့ဆိုရင် ယူနီဖောင်းတောင် ပါမလာကြဘူး။ ရှုပ်အင်္ကျီလောက်ပဲ ဝတ်ထားကြတာ။ အများစုက အရာခံဗိုလ်အဆင့် ရှိသူတွေ၊ ဒါပေမယ့် အရာရှိ အကြပ်တပ်သားခွဲခြားမရအောင် စစ်အင်္ကျီယူနီဖောင်းတွေ ချွတ်ထားကြတယ်။ အမြောက်တပ်သားတွေ ဆိုရင်လည်း အမြောက်လက်နက်တွေ ပြင်ဆင်နေကြတုန်း အဖမ်းခံလာကြရတာဆိုတော့ အဝတ်မပါ ကိုယ်ဗလာ ဖြစ်နေကြတော့တာပေါ့။

“အဲဒီညက ရွာလိုက်တဲ့မိုးကလည်း လွန်ပါရော၊ ကျုပ်တို့အားလုံး စိုရွဲကုန်တော့တာပေါ့။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းအမိုးတွေဆိုတာလည်း အမြောက်ကျည်ဆန်တွေ ထိမှန်ထား

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လို့ ပေါက်ပြဲပြီး မွေကြေးနေတယ်။ တခြားနေရာတွေမှာလည်း ဗုံးဆန်မှန်ထားလို့ စုတ်ပြတ်နေရဲ့။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းထဲ မှာ မိုးလုံတဲ့နေရာဆိုလို့လည်း မရှိတော့သလောက်ပါပဲ။ ကျုပ်တို့ဟာ သိုးခြံထဲက သိုးတွေလို တစ်ညလုံး အတောင့် သား မတ်တတ်ရပ်ပြီး နေခဲ့ကြရတယ်။

“ညသန်းခေါင်ကျော်လောက်မှာ လူတစ်ယောက်က ကျုပ်လက်မောင်းကို လာကိုင်ပြီးမေးတယ်။

“ခင်ဗျားမှာ ဒဏ်ရာရ ထားသလား” တဲ့။

“ဘာဖြစ်လို့လဲ”

“ကျုပ်က ဆရာဝန်ပါ။ ခင်ဗျားမှာ ဒဏ်ရာရ ထားရင် ကုပေးမလို့ပေါ့ဗျ” တဲ့။

“ဒါနဲ့ ကျုပ်ကလည်း ဝဲဘက်ပခုံးမှာ ခိုက်မိထား တယ်။ ရောင်ကိုင်းနေပြီ။ အထိမခံနိုင်လောက် နာနေတယ်” လို့ကျုပ်ကပြောတော့ သူက

“အဲသလိုဆိုရင် ခင်ဗျား စစ်ယူနီဖောင်းကြီးကို ချွတ်ပစ်လိုက်၊ အောက်က ရှပ်အင်္ကျီကိုလည်း ချွတ်လိုက်” တဲ့။

“ကျုပ်လည်း သူပြောတဲ့အတိုင်း ချွတ်ပေးလိုက်ပါ တယ်။ ဆရာဝန်ဆိုတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကလည်းဗျာ၊ လက်ချောင်း ကလေးတွေ သေးသေးသွယ်သွယ်နဲ့ ကျုပ်လက်မောင်းကို

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ဖျိုးဖျိုးဖျစ်ဖျစ် ညှစ်ပစ်လိုက်တာ၊ နာလိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်း၊ မပြောပါနဲ့တော့၊ ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း အံကို တင်းတင်း ကြိတ်ပြီး

“ခင်ဗျားက လူကုတဲ့ ဆရာဝန်မှ ဟုတ်ရဲ့လား၊ တိရစ္ဆာန်ကု ဆရာဝန်များလားဗျာ၊ ဒီလောက် နာနေတဲ့ နေရာကို ဘာလို့အတင်းဖျစ်ညှစ်ကိုင်ရတာလဲ။ ခင်ဗျား တော်တော် အကြင်နာတရား ခေါင်းပါးတဲ့လူ” လို့ ကျုပ်က ပြောပစ်လိုက်တော့တယ်။

“ဆရာဝန်က ကျုပ်စကားကိုကြားတော့ အတော်ပဲ စိတ်ဆိုးမာန်ဆိုး ဖြစ်ပြီး ရှူးရှူးရှဲ့ရှဲ့ ဖြစ်သွားတော့တယ်။

“ခင်ဗျားအလုပ်က ပါးစပ်ပိတ်ထား ဒါပဲ၊ စကား ကြောရှည်မနေနဲ့၊ ဒီလောက်တောင်ရှိလှတာ ကိုင်းဟာ၊ မှတ်ပလား”

“ဆရာဝန်က ပြောပြောဆိုဆို ကျုပ်လက်ကို ဆောင့် ဆွဲလိုက်တာဗျာ၊ ကျုပ်မျက်လုံးကို မီးဝင်းဝင်းတောက်တော့ မလား အောက်မေ့ရတယ်၊ ကျုပ် သတိပြန်ဝင်လာတော့ ကျုပ်က သူ့ကို

“ခင်ဗျား ဘယ်လို လုပ်လိုက်တာလဲ၊ အတော် လူမဆန်တဲ့လူပဲ၊ ကျုပ်လက် သွင်သွင်ကျိုးနေတာကို သိရက် နဲ့ ဒီလိုအရမ်းကာရော ဆောင့်ဆွဲရသလား”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ကျုပ်က မကျေမနပ်ပြန်ပြောတော့” သူကရယ်တယ်။

“ခင်ဗျားလက်ကို ကျုပ်က ပြန်ကောင်းအောင် လုပ်ပေးတာပါဗျာ။ ခင်ဗျား သည်းခံလို့ တော်ပါသေးရဲ့။ ကောင်းတဲ့ လက်တစ်ဖက်နဲ့များ ကျုပ်ကို ဆော်ထည့်လိုက် မယ် မှတ်နေတာ။ ခင်ဗျားလက် မကျိုးပါဘူးဗျာ။ အဆစ် လွဲရုံတင်ပါ။ ကျုပ် ပြန်တည့်လိုက်ပြီ။ ကဲ အခု ဘယ်နှယ့်နေသေးလဲ၊ ကောင်းသွားပြီ မဟုတ်လား” တဲ့။

“သူပြောတာလည်း ဟုတ်တာပဲ၊ ကျုပ်ရဲ့ နာနေတဲ့ လက်မောင်းလည်း အကောင်းပကတိ ပြန်ဖြစ်သွားတော့ တယ်။ ကျုပ် သူ့ကို ကျေးဇူးတင်လိုက်တာဗျာ။ တကယ် ပါပဲ။ အဲဒီ ဆရာဝန်က အမှောင်ထဲကို စမ်းတဝါးဝါး ဆက်လျှောက်သွားတယ်။ လေသံတိုးတိုးနဲ့ “ဒဏ်ရာရတဲ့လူ ရှိလား၊ ရှိသလား” တဲ့။ ထူးတဲ့ ဆရာဝန်ပါပဲ။ မှောင်နဲ့ မည်းမည်း ဒီလောက်ပိတ်လှောင်နေတဲ့ နေရာမှာတောင် သူ့ရဲ့မွန်မြတ်လှတဲ့ အလုပ်ကို ဆက်လုပ်သွားသေးရဲ့ဗျ။

“အဲဒီညက တစ်ညလုံး အိပ်ကောင်းခြင်းလည်း မအိပ်လိုက်ရပါဘူး။ ဂျာမန်တွေက ကျုပ်တို့ကို ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းထဲက လုံးဝထွက်ခွင့်မပေးဘူး။ အဲဒီတုန်းမှာပဲ အရေးထဲ အရာပေါ်တော့တာပဲ၊ ကျုပ်တို့ အကျဉ်းသားတွေ ထဲမှာ ခရစ်ယာန်တစ်ယောက် ပါလာတယ်။ သူက

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

အပေါ့အပါး သွားချင်ပါရော့လား။ အပြင်ကို မထွက်ရဘူး ဆိုတော့ မျက်ရည် ပိုးပိုးပေါက်ပေါက် ကျတော့တာပါပဲ။

“ဒီမြင့်မြတ်တဲ့ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းထဲမှာ ကျုပ် အပေါ့အပါး မသွားနိုင်ဘူး၊ ညစ်ညမ်းအောင် မလုပ်နိုင် ဘူး၊ ကျုပ်က ဘာသာရေးသမား ခရစ်ယာန်” တဲ့။

“ကျုပ်တို့လည်းဘာတတ်နိုင်မှာလဲဗျာ။ တချို့က သူ့ကိုကြည့်ပြီး ရယ်တယ်၊ တချို့ကလည်း ဝိုင်းဆဲတယ်၊ တချို့ကလည်း တစ်ယောက်တစ်ပေါက် နောက်ပြောင်ပြီး မဟုတ်မဟတ် အကြံဉာဏ်တွေ လျှောက်ပေးကြတယ်။ နောက်ဆုံးတော့လည်း မအောင့်အည်းနိုင်တော့တာနဲ့ တံခါး ကို တဝှန်းတဝှမ်းထုပြီး အပြင်ထွက်မယ် လုပ်ပါလေရော။ ဂျာမန်အစောင့် စစ်သားက သူ့ကို စက်သေနတ်နဲ့ မွှေရမ်း ပစ်လိုက်တယ်။ အဲဒီ ခရစ်ယာန်နဲ့ တခြားအကျဉ်းသား သုံးယောက် ပွဲချင်းပြီး သေသွားကြတယ်။ အကျဉ်းသား တစ်ယောက်လည်း ဒဏ်ရာ အတော်ပြင်းပြင်းထန်ထန် ရလိုက်သေးတယ်။ မနက်မိုးလင်းတော့ ဒဏ်ရာရတဲ့လူလည်း ဆုံးသွားရှာတယ်။

“ကျုပ်တို့လည်း အလောင်းတွေကို အခန်းထောင့် တစ်နေရာမှာ ရွှေ့ထားလိုက်ပြီး တုံ့ကိုဘာဝေ ထိုင်နေလိုက် ကြတယ်။ အစတော့ မကောင်းလေဘူးလို့ အောက်မေ့လိုက်မိ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တယ်။ ကျုပ်တို့လည်း တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် ခပ်
တိုးတိုး စကားတွတ်ထိုးမိကြတယ်။ ဘယ်တပ်ကလဲ၊ ဘယ်
လို အဖမ်းခံလာခဲ့ရသလဲပေါ့လေ။ တပ်စိတ် တစ်စိတ်
တည်းက ရဲဘော်တွေ တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် မေးကြ၊
ခေါ်ထူးကြနဲ့ လုပ်နေကြတော့တယ်။

“အဲဒီတုန်းမှာပဲ ကျုပ်နောက်ဘက်နားဆီက လူနှစ်
ယောက် စကားပြောနေသံကို ခပ်သဲ့သဲ့ ကြားလိုက်ရတယ်။
“မနက်ဖြန် တန်းစီပြီး လူစစ်ဆေးလိမ့်မယ်၊ နိုင်ငံရေးမှူး၊
ကွန်မြူနစ်နဲ့၊ ဂျူးတွေကို ဖော်ထုတ်ခိုင်းလိမ့်မယ်။
ဘူးကွယ်မယ်လို့တော့ မကြံလေနဲ့၊ ကိုယ့်လူ ယူနီဖောင်း
ချွတ်ထားလို့များ တပ်စိပ်မှူးဆိုတာကို မသိဘူးမထင်လိုက်
နဲ့။ မရဘူး။ မင်းကြောင့် ငါ့အသား အနာမခံနိုင်ဘူး။
မင်းကို ဖော်ပြောရမှာပဲ။ မင်း ကွန်မြူနစ်ပဲ။ ငါ့ကိုတောင်
မင်း ပါတီထဲကိုဝင်ဖို့ ဆွယ်သေးတယ်။ ကဲဘာပြောဦး
မလဲ” တဲ့။

ခပ်ငယ်ငယ်လူက “ကျုပ် ခင်ဗျားကို မယုံဖြစ်နေ
ခဲ့တာ ခရီးဧည့်ကံ၊ ခင်ဗျား အလကားလူပဲ။ စာမတတ်ချင်
ယောင်ဆောင်ပြီး ပါတီထဲကိုဝင်ဖို့ ငြင်းခဲ့ကတည်းက
ကျုပ် သံသယဖြစ်နေခဲ့တာ” လို့ပြောတော့ ခပ်ကြီးကြီးလူက
“အေးလေဟုတ်တယ်၊ အဲဒါ ဘာဖြစ်သေးသလဲ” လို့

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ပြန်ပြောတယ်။ နောက်တော့ အတော်ကြာကြာပဲ သူတို့နှစ်ယောက်အသံကို မကြားရတော့ဘူး၊ ငြိမ်ချက်သားကောင်းနေကြတော့တယ်။

တပ်စိပ်မှုးက “ခရီးဇညက်၊ ကျုပ်ကို ဖော်တော့မဖော်ပါနဲ့” တဲ့ ပြောတယ်။ ခပ်ကြီးကြီးလူက ရယ်တယ်။ “မင်းက ကိုယ့်ရဲဘော်တွေကိုတောင် ရန်သူနယ်ထဲမှာ ပစ်ထားခဲ့သေးတဲ့လူပဲ။ ငါက မင်းရဲဘော် မဟုတ်ဘူးကွ။ ငါ့ကိုလာပြီး ဘာလျှောက်လဲချက်မှ ပေးမနေနဲ့။ ဖော်မှာပဲ။ ငါတော့ အခြောက်တိုက် အသားအနာမခံနိုင်ဘူး” တဲ့။

“သူတို့စကားပြော ရပ်သွားကြတယ်။ သူတို့ပြောတာကိုကြားရတော့ ကျုပ်ဖြင့် ကြက်သီးတဖြန်းဖြန်း ထသွားမိတယ်။ ဒီလို တစ်ယောက်နဲ့တစ်ယောက် အချင်းချင်း သစ္စာမဲ့တာကိုတော့ ဘယ်လိုနည်းနဲ့မှ လက်ပိုက်ကြည့်မနေသင့်ဘူးလို့ တွေးမိတယ်။ အင်း ဒီတပ်စိပ်မှုးကလေး၊ ဒင်းတော့ ဘုရားရှိခိုးကျောင်းထဲက အကောင်းထွက်ရမှာ မဟုတ်တော့ဘူး။ ခွေးသေဝက်သေ သေပြီး တရွတ်တိုက် ဆွဲထုတ်ခံရတော့မှာပဲလို့ တွေးလိုက်မိတယ်။

“အလင်းရောင်ကလေး ပျပျ ဝင်လာလို့ ကြည့်လိုက်တော့ လက်နှစ်ဖက်ကို ခေါင်းအောက်မှာထားပြီး အခန့်သား လဲအိပ်နေတဲ့ မျက်နှာပြဲပြဲလူနဲ့၊ ဒူးပေါ်ကို

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လက်ထောက်ပြီး ထိုင်နေတဲ့ မျက်နှာဖြူဖပ်ဖြူရော် လူငယ် တစ်ယောက်ကို တွေ့လိုက်ရတော့တယ်။ တပ်စိပ်မှူးဆိုတဲ့ လူငယ်က ဟိုဝဝ ကျားကိုးစီးစားမကုန်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ဘယ်နည်းနဲ့မှ နိုင်စရာအကြောင်း မမြင်မိဘူး။ ကိုယ်တိုင် ဝင်နွဲ့လေမှ တော်တော့မယ်လို့ အောက်မေ့လိုက်မိတယ်။

“ဒါနဲ့ လူငယ်ရဲ့လက်မောင်းကို အသာပုတ်ပြီး “နေပါဦး မောင်ရင်က တပ်စိပ်မှူးဆိုတာလား” လို့ တိုးတိုးမေးတော့ မောင်မင်းကြီးသားက အိမ်းအည်းမလှုပ်ဘူးဗျ၊ ငြိမ်နေတယ်။ နောက်မှ ခေါင်းညိတ်ပြတယ်။

“ဟိုလူက မောင်ရင်ကို ဖော်ပြောမယ် လုပ်နေတယ် မဟုတ်လား” လို့မေးတော့မှ ခေါင်းတွင်တွင်ညိတ်ပြသဗျ။

“ဒါဖြင့် .. ကောင်းပြီ၊ သူမရုန်းနိုင်အောင် ခြေထောက်ကိုချုပ်ထား၊ မြန်မြန်” လို့ပြောပြီး ဟိုဝဝပြဲပြဲ ငနဲအပေါ်ကိုကျုပ် ခုန်အုပ်လိုက်တယ်။ လည်မျိုကို လက်နဲ့ညှစ်သတ်ပစ်လိုက်တယ်။ အော်ချိန်တောင် မရလိုက်ပါဘူး၊ တဖြည်းဖြည်း ပျော့ကျသွားတော့တယ်။ လျှာတန်းလန်းနဲ့ ကိစ္စပြီး သွားပါလေရော

“အဲဒီနောက်တော့ ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ မသိုးမသန့်ဖြစ်ပြီး မသဒီလိုက်တာဗျာ၊ လက်တွေကိုပဲ ဆေးပစ်ချင်နေမိတော့တယ်။ ဘယ့်နှယ်ဗျာ၊ လူတစ်ယောက်ကို သတ်ရတာ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကလည်း လူသတ်ရတာနဲ့မတူဘဲ မြွေတစ်ကောင်ကို သတ်ရ သလိုဖြစ်နေတာကိုး။ ပထမဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ကိုယ့်ထဲက လူကို သတ်ဖူးခြင်းပါပဲ။ ကိုယ့်အထဲကဆိုပေမယ့် ဒီလူက ရန်သူထက်ဆိုးတဲ့လူ၊ အသားထဲကလောက်၊ သစ္စာဖောက်။

“ကျုပ်လည်း တပ်စိပ်မှုးရဲဘော်ကို “ဘုရားရှိခိုး ကျောင်းက နေရာကျယ်သားပဲ။ တခြားတစ်နေရာကို ရွှေ့နေရအောင်” ဆိုပြီး ခေါ်သွားရတော့တယ်။

“ခရီးဇညက်ပြောတာ သွေးထွက်အောင် မှန်သဗျ။ မနက်မိုးလင်းတော့ ကျုပ်တို့အားလုံးကို ဘုရားရှိခိုးကျောင်း ထဲကနေ အပြင်ကိုခေါ်ထုတ်ပြီး တန်းစီခိုင်းတယ်။ ကျုပ်တို့ ခေါင်းပေါ်မှာ သေနတ်တဝဲဝဲနဲ့ပေါ့။ ဂျာမန်အရာရှိ သုံး ယောက်ရောက်လာပြီး ကျုပ်တို့အထဲက သူတို့ကို အန္တရာယ် အပေးနိုင်ဆုံးလို့ သူတို့ထင်နေတဲ့လူတွေကို ရွေးထုတ်တယ်။ ဘယ်သူ ကွန်မြူနစ်လဲ၊ ဘယ်သူ အရာရှိလဲ၊ ဘယ်သူ နိုင်ငံရေးမှုးလဲနဲ့ပေါ့။ ကရားရေလွတ် တတွတ်တွတ် မေး တော့တာပဲ။ ကြံကြီးစီရာဗျာ၊ သေမယ့်ကိစ္စကို ဘယ်သူ အမိုက်ခံပြီး “ကျုပ်ပါ” လို့ ဖွင့်ပြောမှာလဲဗျာ။ မေးမရ ဘူးပေါ့။ ရှိနေတဲ့ အကျဉ်းသားထက်ဝက်လောက်က ကွန်မြူ နစ်တွေ၊ အရာရှိတွေနဲ့ နိုင်ငံရေးမှုးဆိုတာလည်း မနည်းပါ လာတာ။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“အကျဉ်းသား နှစ်ရာလောက်ထဲကနေ လူ လေး ယောက်ကို ရွေးထုတ်လိုက်ကြတယ်။ တစ်ယောက်က ဂျူး၊ သုံးယောက်က ရုရှား။ အဲဒီ ရုရှား သုံးယောက် ခမျာ ကြံကြံဖန်ဖန် ဒုက္ခရောက်ချင်တော့ သုံးယောက်စလုံး အသားညှိတယ်။ ဆံပင်က နက်နက်၊ လိမ်ကောက်ကောက် ဆိုတော့ ဂျူးလို့ပဲ အထင်ခံရတော့တာပေါ့။

“မင်းတို့ ဂျူးမဟုတ်လား” လို့ မေးတယ်။ ထို သုံးယောက်ကလည်း “မဟုတ်ဘူး ရုရှားတွေပဲ” လို့ ပြောတာပဲ။ ဘယ်လောက်ပဲပြောပြော ဂျာမန်တွေက နားမဝင် ဘူး။ “ရှေ့ထွက်” လို့ခေါ်ထုတ်တယ်။ အဲဒီ လေးယောက် ခမျာ သနားစရာပါဗျာ။ ဂျာမန်တွေက ပစ်သတ်လိုက်လို့ သေသွားရရှာတော့တယ်။ တပ်စိပ်မှုးကလေးလည်း ကျုပ်နဲ့ အတူ ‘ပို့ဇနန်’ အထိ အတူပါလာခဲ့သေးတယ်။ လမ်းမှာ ကျုပ်ကို တွဲခေါ်ရှာပါရဲ့။ ‘ပို့ဇနန်’ လည်းရောက်ရော လူချင်း တကွဲတပြား ဖြစ်သွားကြတော့တယ်”

(၆)

“ကျုပ်လည်း အဖမ်းခံရတဲ့နေ့ကစပြီး ဘယ်လို ထွက်ပြေးရမလဲဆိုတာကိုပဲ အချိန်ရှိသရွေ့ ဉာဏ်နီဉာဏ်နက် ထုတ်ပြီး ကျိတ်ကြံစည်နေခဲ့တော့တာပဲ။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်က သေချာမှ ပြေးချင်တယ်။

“ပို့ဇနန်ကို သွားတဲ့လမ်း တစ်လျှောက်လုံး ကျုပ်တို့ ဟာ အကျဉ်းစခန်းတွေထဲမှာချည်း နေခဲ့ကြရတယ်။ ထွက် ပြေးဖို့အခွင့်အရေး မရခဲ့ဘူး။ ပို့ဇနန်ရောက်မှပဲ အခြေအနေ ကလေး ပေးလာလို့ ကျုပ်လည်း လသာတုန်းဗိုင်းငင်လိုက် တော့တယ်။

“မေလကုန်လောက်မှာ စခန်းနဲ့ မလှမ်းမကမ်းက တောအုပ်ကလေးတစ်ခုထဲကို ကျုပ်တို့ကို ပို့လိုက်တယ်။ သေဆုံးသွားတဲ့ အကျဉ်းသားတွေကို မြေမြှုပ်ဖို့ ကျင်းတွေ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တူးရတယ်။ အဲဒီတုန်းက အကျဉ်းသား အတော်များများဟာ ဝမ်းရောဂါနဲ့ အတော်ပဲ ဆုံးပါးခဲ့ကြရတယ်။ ကျုပ်လည်း ပို့ဇန်နီက ရွံ့စေးတွေကို တူးရင်းတူးရင်းနဲ့ အခြေအနေကို အကဲခတ်လိုက်တော့ အစောင့်နှစ်ယောက်က ထိုင်ပြီးတပြိုင်တပြိုင် စားသောက်နေတယ်။ တစ်ယောက်က နေစာလှုံရင်း အိပ်ငိုက်နေတယ်။ ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း တူရွင်းပြားကလေးကို အသာချပြီး ချုံတွေကွယ်ရင်း အရှေ့ဘက် နေထွက်ရာ အရပ်ကို ဦးတည်ပြီး တစ်ချိုးတည်း လစ်ခဲ့တော့တယ်။

“အစောင့်တွေက ရုတ်တရက်မှာတော့ သတိမထားမိလိုက်ကြဘူး။ ကျုပ်လည်း ပြေးလာလိုက်တာ နှစ်ဆယ့်လေးမိုင်လောက်ဝေးတဲ့ခရီးကို တစ်နေ့တည်းနဲ့ ပြေးနိုင်ခဲ့တဲ့ စွမ်းအားတွေ ဘယ်ကဘယ်လို ရလာသလဲဆိုတာကိုတောင် မသိတော့ဘူး။ အံ့ရော။

“လေးရက်မြောက်တဲ့နေ့ စခန်းနဲ့ တော်တော်ဝေးဝေး ရောက်တော့မှပဲ ပြန်မိသွားတော့တယ်ဗျာ။ အဲဒီနေ့က မနက် အရုဏ်တက်လောက်ကတည်းက ကျုပ်ဟာ ဂျုံခင်းကြီးထဲမှာ ရောက်နေခဲ့တယ်။ လင်းလင်းထင်းထင်းကြီးဆိုတော့ ဖြတ်ပြေးလို့ မဖြစ်နိုင်တော့ဘူးပေါ့။ ဂျုံခင်းနဲ့ သစ်တောကလည်း တစ်မိုင်ခွဲလောက်ပဲ ဝေးတော့တာ။ ကျုပ်လည်း ဂျုံခင်းကြီးထဲမှာပဲ ပုန်းအောင်းလှုံနေခဲ့တော့တယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ပြေးရင်းလွှားရင်း ဆာရင်စားဖို့ ဂျုံစေ့တွေကိုခူးပြီး အိတ်ထဲကို သိပ်ထည့်နေမိတယ်။ အဲဒီတုန်းမှာပဲ ခွေးဟောင်သံနဲ့အတူ မော်တော်ဆိုင်ကယ်သံတွေကို ကြားလိုက်ရတော့တာပါပဲ။ ခွေးတွေ ကျုပ်အနီးကိုရောက်တော့ ကျုပ်နှလုံးခုန်သံ ရပ်သွားသလား အောက်မေ့ရတယ်။ ခေါင်းကို ခွေးကိုက် မခံရအောင် လက်နဲ့အုပ်ပြီး မြေကြီးပေါ်မှာ ပြားပြားမှောက် ဝပ်နေလိုက်တယ်။ ခွေးတွေက ကျုပ်ကို ကိုက်လိုက် ဆွဲလိုက်ကြတာ ကိုယ်ပေါ်က အဝတ်အစားတွေ တစ်စစီ စုတ်ပြတ်ပြီး ဘာမှမကျန်တော့တဲ့အထိ ဖြစ်သွားတော့တယ်။ ကျုပ်ကို ဂျုံခင်းထဲက တရွတ်တိုက်ဆွဲပြီး စိတ်ရှိတိုင်း ကိုက်ကြတယ်။ ခွေးကြီးတစ်ကောင်ဆိုရင် ကျုပ် ရင်ဘတ်နဲ့ လည်ပင်းကိုလာပြီး တို့ထိတို့ထိလုပ်တယ်။ တော်ပါသေးရဲ့ ဗျာ၊ မကိုက်လို့။

“အဲဒီတုန်းမှာပဲ ဂျာမန်စစ်သား နှစ်ယောက် မော် တော်ဆိုင်ကယ်တွေနဲ့ရောက်လာပြီး ကျုပ်ကို သေလုမျောပါး ရိုက်ကြနှက်ကြတယ်။ ခွေးတွေကိုခေါ်ပြီး အကိုက်ခိုင်းတယ်။ ကျုပ်ကိုယ်ပေါ်က အသားတွေလည်း အပိုင်းပိုင်း အပြတ်ပြတ် နဲ့ လူတစ်ကိုယ်လုံး သွေးခြင်းခြင်းနီသွားတော့တယ်။ အဝတ် အစားမပါ သွေးသံရဲ့ရဲ့နဲ့ပဲ ကျုပ်ကို စခန်းပြန်ခေါ်သွား တော့တယ်။ စခန်းကိုပြန်ရောက်တော့ ထွက်ပြေးမှုနဲ့ ကျုပ်ကို

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တစ်လ တိုက်ပိတ်လိုက်ကြတယ်။ အဲသလိုနဲ့ပဲ ကျုပ်ဟာ ကံသီလို့ မသေမပျောက် ကျန်နေခဲ့ပြန်တယ်။

“အကျဉ်းသားဘဝနဲ့ ကြုံတွေ့ခဲ့ရတဲ့ အဖြစ်တွေက တော့ ပြန်မတွေးချင်တော့လောက်အောင်ပဲ ဆိုးရွားလှပါတယ်ဗျာ။ ဂျာမနီမှာ ကြုံတွေ့ခဲ့ရတဲ့ လူမဆန်တဲ့ အဖြစ်တွေ တခြားအကျဉ်းစခန်းတွေမှာ နှိပ်စက်ခံရပြီး သေဆုံးသွားခဲ့ကြတဲ့ အကျဉ်းသား ရဲဘော်တွေ။ ဒီအကြောင်းတွေကို ပြန်တွေးလိုက်မိရင် ရင်ထဲ နာကြည်းစရာတွေချည်းပါပဲဗျာ။

“အကျဉ်းသားဘဝ နှစ်နှစ်ကာလအတွင်း နွားမောင်းသလို အမောင်းခံရပြီး ခေါ်ရာကို လိုက်ခဲ့ရတယ်။ အကျဉ်းစခန်း တစ်ခုကနေ နောက်တစ်ခုကို ပြောင်းရွှေ့ခဲ့ရတယ်။ ဂျာမနီပြည် တစ်ဝက်လောက်ကို ရောက်ခဲ့ရတယ် ထင်ပါရဲ့။ ‘ဆက်ဇီနီ’ ပြည်နယ်ထဲကို ရောက်ခဲ့တယ်။ ‘ရား’ နယ်မှာလည်း ကျောက်မီးသွေး တူးခဲ့ဖူးပြီ။ ‘ဘာဗရီယာ’ ပြည်နယ်မှာလည်း ဂေါ်ပြားတစ်လက်နဲ့ ချွေးဒီးဒီးကျအောင် လုပ်ခဲ့ဖူးပြီ။ ‘သူရင်ဂျင်း’ ပြည်နယ်မှာလည်း နေခဲ့ဖူးပြီ။ ဂျာမနီတစ်ပြည်လုံး ပြဲပြဲစင်အောင် ရောက်ခဲ့ရတယ်ပဲ ဆိုပါတော့။

“ဂျာမန်တွေအဖို့ကလည်း နေရာဒေသသာ ပြောင်းချင်ပြောင်းသွားမယ်၊ ရိုက်တာနှက်တာ သတ်ဖြတ်တာတွေ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၅၆ • စစ်

ကတော့ တစ်ပုံစံတည်း တစ်ချိုးတည်းပဲ၊ မပြောင်းလဲဘူး။ လူကို တိရစ္ဆာန်တစ်ကောင်လို သဘောထားပြီး ရိုက်တယ်၊ နှက်တယ်။ နံပါတ်တုတ်နဲ့လည်း ရိုက်ချင်ရိုက်မယ်။ သံချောင်းသံတုတ်ကို အလွယ်တကူတွေ့ရင်လည်း တွေ့တာနဲ့ ဆွဲရိုက်မယ်။ သေနတ်ဒင်တို့၊ တုတ်တို့ ဆိုတာကတော့ ရိုးနေပြီ၊ စာမဖွဲ့လောက်တော့ဘူး။

“ရုရှားဖြစ်လို့ရိုက်တယ်၊ ကမ္ဘာပေါ်မှာ အသက်ရှင်နေလို့ရိုက်တယ်။ သူတို့အတွက် အလုပ်လုပ်ပေးလို့ ရိုက်တယ်။ မော်ကြည့်လို့ ရိုက်တယ်။ ခြေလှမ်းမှားလို့ ရိုက်တယ်။ ရိုက်တာမှ သွေးထွက်သံယိုဖြစ်အောင် ရိုက်တာ။ ကျုပ်တို့အားလုံးကို ထည့်သတ်ဖို့ မီးဖိုတွေတောင် ဂျာမနီပြည်မှာ အလုံအလောက်ရှိမယ် မထင်တော့ပါဘူး။”

“စားရတော့လည်း စားရတဲ့ အစားအစာက တစ်နေ့လာလဲ ဒါပဲ။ လွှစာမှုန့် တစ်ဝက်ပါတဲ့ ပေါင်မုန့်ကြမ်းကို မဝရေစာ ကျွေးတယ်။ ရေနွေးဆိုတာ တချို့စခန်းမှာ မြင်တောင် မမြင်ရဘူး။ ခင်ဗျားလည်း အသိပါပဲလေ။ စစ်မဖြစ်မီတုန်းက ကိုယ်အလေးချိန်ပေါင် ၁၉၀ လောက် ရှိခဲ့တဲ့ ကျုပ်ခန္ဓာကိုယ်ဟာ စစ်ဖြစ်တော့ ပေါင် ၁၁၀ လောက်ပဲရှိတော့တယ်။ အရိုးပေါ် အရေတင်ပဲ ကျန်တော့တယ်။ အဲဒီ အရိုးဂေါက်ဂက်ကိုတောင် မနည်းဖျစ်ညှစ်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

သယ်နေရတယ်ဗျာ။ ကျုပ်တို့ လုပ်ခဲ့ရတဲ့အလုပ်ဟာ လှည်းဆွဲ
တဲ့ မြင်းတစ်ကောင်ထက်တောင် ပိုပြီးပင်ပန်းခဲ့ပါသေး
တယ်။ ဒီထက် မလျော့ခဲ့ပါဘူး။

“ဒီလိုနဲ့ စက်တင်ဘာ လဆန်းထဲကို ရောက်လာ
တော့ ‘ကူစထရင်’ အကျဉ်းစခန်းကနေ ‘ဘီ-၁၄’ ဆိုတဲ့
အကျဉ်းစခန်းကို ပြောင်းခဲ့ရတယ်။ ‘ဒရေဒင်’ မြို့နဲ့ဆိုရင်
တစ်ခေါ်လောက်ပဲ ဝေးတော့မှာပေါ့။ အဲဒီမှာ ကျုပ်တို့ဟာ
ကျောက်တွင်းတူးရတယ်။ ဂျာမန်ကျောက်တွေကို လက်နဲ့
ပင်ပန်းတကြီး ထုခွဲဖြတ်တောက်ခဲ့ရတယ်။

“လူတစ်ယောက်ကို ကျောက်ကျင်း တစ်နေ့ လေး
ကုဗမီတာပြီးအောင် အတူးခိုင်းတယ်။ ခင်ဗျားပဲ စဉ်းစား
ကြည့်ပေါ့။ တစ်နေ့ လေး ကုဗမီတာဆိုတဲ့ ကျောက်ကျင်းဟာ
လူတစ်ယောက်အတွက် နည်းသလားဗျာ။ ဒီလောက် မဆန့်
ရင်ကာလုပ်ရတာ အသက်နဲ့ကိုယ် ဘယ်လောက်ကြာကြာ
မြဲနိုင်တော့မှာလဲဗျာ။

“နှစ်လလောက်ကြတော့ အကျဉ်းစခန်းမှာ အသေ
အပျောက် အဖိတ်အစင်တွေ များလာခဲ့တယ်။ ၁၄၂ ယောက်
ရှိခဲ့တဲ့ ကျုပ်တို့လူစုဟာ ၅၇ ယောက်ပဲ ကျန်တော့တယ်။
အလုပ်က မတရားပင်ပန်းတာကိုး။ စခန်းမှာ သေဆုံးသွားတဲ့
အကျဉ်းသားရဲဘော်တွေကို မြှုပ်နှံဖို့ ကျုပ်တို့မှာ အချိန်
တောင်မရခဲ့ဘူး။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၅၈ • စစ်

အဲဒီအချိန်မှာပဲ စခန်းမှာ ကောလာဟလ သတင်း တစ်ခုထွက်လာတယ်။ ဂျာမန်တွေက ‘စတာလင် ဂရက်’ ကိုသိမ်းလိုက်ပြီး ‘ဆိုက်ဘေးရီးယား’ အထိ ဆက်ချီတက် သွားပြီတဲ့။ ဝမ်းနည်းစိတ်မကောင်းစရာတွေပေါ့ဗျာ။ တစ်ခု ပြီးတစ်ခု ဆက်တိုက်ကြိုရဆုံရတော့တာပဲ။ ဂျာမန်တွေက ကျုပ်တို့ကို မော်မကြည့်ဝံ့လောက်အောင် ချိုးဖဲ့ဖိနှိပ်တယ်။ တစ်ချက်မော်ကြည့်မိရင် ကျုပ်တို့ကို ဂျာမန်မြေပေါ်မှာ မြှုပ်နှံပေးပါလို့ ပြောတာနဲ့ အတူတူဖြစ်နေတော့တယ်။ ဂျာမန်အစောင့် စစ်သားတွေက နေ့ရှိသရွေ့ သောက်စား မူးရူးပြီး သီချင်းတကျော်ကျော်နဲ့ ပျော်လို့ပါးလို့ပေါ့ဗျာ။

“တစ်နေ့ အလုပ်ကနေ စခန်းကို ပြန်လာကြတော့ ကျုပ်တို့အားလုံး မိုးမိပြီး စိုရွဲနေကြတော့တယ်။ လေကလည်း အေးက အေးပါဘိသနဲ့။ ခြောက်သွေ့တဲ့နေရာဆိုလို့ စခန်း ထဲမှာ ဘယ်နေရာမှာမှ ရှာမရဘူး။ ဒီကြားထဲ ဆာလိုက် တဲ့အဖြစ်ကလည်း ချက်ချင်း လဲသေတော့မလား အောက်မေ့ ရတယ်။ ဒါပေမယ့် ဘယ်လောက်ပဲဆာဆာ ညနေဘက် မှာ ဘာမှကျွေးရိုးထုံးစံ မရှိဘူးဗျ။

“ကျုပ်လည်း ရေစိုရွဲနေတဲ့ အဝတ်တွေကို ဆွဲချွတ်ပြီး အိပ်ရာပေါ်ကို ပစ်တင်လိုက်တယ်။ ပါးစပ်ကလည်း ပြော လိုက်မိတယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“လူတစ်ယောက်ကို ကျောက်ကျင်း လေးကုဗမီတာ အတူးခိုင်းရတယ်လို့ကွာ။ အလောင်းတစ်လောင်းကို တစ် ကုဗမီတာပဲတူးပြီး မြှုပ်စမ်းပါဦး။ နေရာပိုပါသေးတယ်” လို့ ကျုပ်ကလည်း ကဏ္ဍကောစလုပ်ပြီး မကျေမချမ်း ပြောပစ်လိုက်မိတယ်။ ကျုပ် အဲသလိုပြောတာကို အကျဉ်း သားတစ်ယောက်က ကြားတော့ မျက်နှာလိုအားရ သွား ပြောပါရောလား။

“စခန်းမှာ ကြီးကြပ်ကွပ်ကဲနေတဲ့ စခန်းမှူး ‘မြူးလား’ ဆိုတဲ့ ဂျာမန်ပေါ့။ အရပ်ပြတ်ပြတ်၊ တုတ်တုတ်ခိုင်ခိုင်။ ဆံပင်၊ မျက်ခုံး မျက်လုံးတွေက ပြာနှမ်းနှမ်း၊ ဖော်လဂါသံ ဝဲဝဲနဲ့ ပြောလိုက်တဲ့ ရုရှားစကားတွေကလည်း သောက်ကျိုး နည်း ကမ္မဝါဖတ်သံလား အောက်မေ့ရတယ်။ ဖော်လဂါ မှာမွေး ဗောလဂါမှာ ကြီးပြင်းခဲ့ရောသလား မှတ်ရတယ်။ ရုရှားလို အဆဲကလည်း သန်လိုက်တဲ့ဖြစ်ခြင်းဗျာ။ ကျုပ်ဖြင့် အံ့ရော။ ဩချမိပါရဲ့။”

“သူက ကျုပ်တို့ တဲတန်းလျားတွေကို နောက်လိုက် မိုလ်ပါတွေ ခြံရံပြီး လာစစ်ဆေးလေ့ရှိတယ်။ သားရေလက် အိတ်ကို အမြဲစွပ်လေ့ရှိတယ်။ ထိုးရင် သူ့လက်တွေမနာ အောင်ဆိုပြီး လက်အိတ်ထဲမှာ ခဲပြားခံထားသေးတယ်။ သူက အဲဒီလက်သီးတွေနဲ့ အကျဉ်းသားတွေရဲ့ နှာခေါင်းကို

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ထိုးထိုးသွားတယ်။ အဲဒါကို သူက တုတ်ကွေးကာကွယ်ဆေး ထိုးပေးထားတာလို့ ပြောသဗျ။ ဘယ်လောက်ဆိုးတဲ့လူလဲ ဗျာ။ စခန်းမှာ တဲတန်းလျားချည်း လေးလုံးရှိတယ်။ လေး လုံးစလုံးကို တစ်နေ့တစ်လုံး အဲသလို လိုက်နှိပ်စက်တယ်။ တစ်နေ့မှ မပျက်ဘူး။ မစစ်ခင် တန်းစီနေတဲ့ အကျဉ်းသား တွေရဲ့ရှေ့မှာ ရပ်တန့်ပြီး မအေနှမ ရစရာမရှိအောင် မိုးမွန်အောင် ဆဲတော့တာပဲ။

“သူ အဲသလိုဆဲရင် ကျုပ်တို့က ကျိတ်ပျော်ကြတာ ပဲ။ သူက ဆဲရင် ရုရှားလိုဆဲတာ။ စကားက သိပ်ပီတာဗျ။ ကျုပ်တို့မှာ ရုရှားကို ပြန်ရောက်သလိုလို ဖြစ်ဖြစ်သွားတော့ တယ်။ အဲဒါကိုများ သူသိရင်တော့လား ရုရှားလိုမဆဲဘဲ ဂျာမန်လိုပဲ ဆဲတော့မှာ သေချာသဗျ။ ကျုပ်တို့အထဲက အကျဉ်းသား ရဲဘော်တစ်ယောက်ကဆိုရင် “စခန်းမှူး ရုရှားလိုဆဲရင် ကျုပ်တော့ မျက်စိကို အသာကလေးမှိတ်ထား လိုက်တယ်။ ရုရှားကို ပြန်ရောက်နေပြီလို့ စိတ်ကူးယဉ်ဖြစ် လိုက်တယ်။ ကိုယ့်ရပ်ကိုယ့်ရွာကို ပြန်ရောက်ပြီး ဘီယာ ကလေး သောက်နေရသလို ခေါင်းထဲရီဝေဝေတောင် ဖြစ်နေ မိသေးသဗျ” တဲ့။ ကောင်းသေးရဲ့လား။

“တစ်ကုဗမိတာကိစ္စပြောပြီး နောက်တစ်နေ့မှာပဲ စခန်းမှူးက ကျုပ်ကို ဆိုင်းမဆင့်ဗုံမဆင့် အခေါ်ခိုင်းတော့

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တာပဲ။ စကားပြန်နဲ့ အစောင့်နှစ်ယောက် ကျုပ်တန်းလျား ရှေ့ကို ရောက်လာတယ်။

“ဆိုကိုလော့အင်ဒရေ ရှိသလား” တဲ့။

“ကျုပ်က ရှိပါတယ်ပြောတော့ စကားပြန်က

“ကျုပ်တို့နဲ့ အခုလိုက်ခဲ့ပါ။ စခန်းမှူးက တွေ့ချင် လို့” တဲ့။ ကျုပ်ကို စခန်းမှူးက ဘာအကြောင်းနဲ့ တွေ့ချင်သလဲဆိုတာကိုတော့ လယ်ပြင်မှာ ဆင်သွားသလို ရှင်းသပေါ့ဗျာ။ ဒီတစ်ခါဖြင့် ငါတော့ ကိစ္စတုံးပြီလို့ တွေး လိုက်မိတယ်။ ကျန်တဲ့ အကျဉ်းသားရဲဘော်တွေကလည်း ဒီလိုပဲ နားလည်လိုက်ကြတယ်။

“ကျုပ်လည်း အသက်ပြင်းပြင်းရှူပြီး သူတို့ခေါ်ရာ နောက်ကို ကောက်ကောက်ပါ ထလိုက်လာခဲ့တော့တယ်။ ဝင်းထဲကို ဆင်းလာတော့ ကောင်းကင်မှာ ကြယ်ကလေး တွေက တဖိတ်ဖိတ်တလက်လက်နဲ့။ ကြယ်တွေကို ငါတော့ သွားပြီ၊ မင်းတို့နဲ့ ဘယ်တော့မှ တွေ့ရတော့မှာ မဟုတ် တော့ဘူး၊ သွားပြီလို့ နှုတ်ဆက်လိုက်မိတယ်။ “ဂျာမန်တွေရဲ့ ရက်စက်မှုကတော့ ကမ်းကုန်ပြီ၊ ဒါနောက်ဆုံးပဲ အင်ဒရေ” လို့ စိတ်ထဲက ရေရွတ်လိုက်မိတယ်။ ဇနီးသည် အီရီနာနဲ့ ကလေးတွေကိုတွေးပြီး ဝမ်းနည်းကြေကွဲနေမိတယ်။ ဒါပေ မယ့် ကျုပ်ဟာ သေကာနီး နောက်ဆုံးအချိန်အထိ ဘယ်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၆၂ • စစ်

လောက်မာကျောတယ်ဆိုတာကို ဒင်းတို့မြင်အောင် ပြလိုက်
မယ်။ သေနတ်ပြောင်းဝကို စစ်သားပီပီ ရဲရဲဝံ့ဝံ့ ရင်ဆိုင်
ပြလိုက်မယ်ဆိုပြီး စိတ်ကိုတင်းပစ်လိုက်တယ်။

“ဒီလိုနဲ့ စခန်းမှူးရဲ့ အခန်းထဲကို ရောက်လာခဲ့တယ်။
အခန်းပြတင်းပေါက်ဘောင်ပေါ်မှာ ပန်းအိုးတွေ ဘာတွေနဲ့
တွေ့လိုက်ရတော့ ကျုပ်ဖြင့် ရုရှား ညကလပ်ကျနေတာပဲလို့
တောင် အောက်မေ့လိုက်မိသေးတယ်။ စားပွဲပတ်ပတ်လည်
မှာ စခန်းအရာရှိတွေ ဝိုင်းထိုင်နေကြတယ်။ လူငါးယောက်၊
အရက်ငွဲ့သောက်လိုက်၊ ဝက်ပေါင်ခြောက်ကို ဝါးလိုက်နဲ့။
စားပွဲပေါ်မှာတော့ ဖွင့်ထားတဲ့ အရက်ပုလင်း၊ ပေါင်မုန့်၊
ဝက်ပေါင်ခြောက်၊ ချဉ်ရည် စည်သွတ်ဘူးတွေ။
ကျုပ် တစ်ချက်တော့ ဝေ့ကြည့်လိုက်မိပါတယ်။ ချက်ချင်း
ဗိုက်ထဲမှာ အောဂလီဆန်လာတယ်။ ဆာလိုက်တဲ့အဖြစ်
ကလည်း ဝမ်းထဲမှာ တကြုတ်ကြုတ်နဲ့။ ဝံပုလွေတစ်ကောင်
အစာငတ်နေတဲ့ အတိုင်းပါပဲဗျာ။

“စားပွဲပေါ်မှာ တွေ့ရတဲ့ အစားအစာတွေဟာ လူစား
တဲ့ အစားအစာတွေပါလားလို့ သတိရလာတယ်။ ဒီလို
အစားအသောက်တွေနဲ့ ကင်းဝေးခဲ့တာကြာပြီမို့ ကျုပ်ဖြင့်
မေ့တောင်နေပြီ၊ စိတ်ကို ချုပ်တည်းလိုက်မိတယ်။ စားပွဲ
ပေါ်ကနေမျက်နှာကို ခွာလိုက်တယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ကျုပ်ရှေ့တည့်တည့်မှာ စခန်းမှူး မြူးလား။ သူက အရက်နည်းနည်းထွေးနေပြီ။ လက်ထဲမှာ ပစ္စတိုတစ်လက်ကို ဘယ်ညာပြောင်းကိုင်ရင်း ကစားနေတယ်။ ကျုပ်မျက်နှာ တည့်တည့်ကို မြွေတစ်ကောင်ကို ကြည့်နေသလို စောင့် ကြည့်နေတယ်။

“ကျုပ်လည်း ပဲ့နေတဲ့ ခြေဖနောင့်နှစ်ခုစုပြီး ရပ်တန့် ပြီး သတိဆွဲလိုက်တယ်။

“ကျွန်တော် ဆိုကိုလော့ပါ စခန်းမှူး” လို့ သတင်းပို့ လိုက်တယ်။ မြူးလားက ကျုပ်ကိုကြည့်ရင်း

“ဪ ဟုတ်လား၊ လေးကုဗမီတာကျင်း တူး ရတာ များတယ်လို့ပြောတာ မင်းလား”

“ဟုတ်ပါတယ်”

“တစ်ကုဗမီတာဆိုရင် မင်းကို မြေမြှုပ်ဖို့ လုံလောက် ပါ့မလား”

“သူက မေးတယ်။ ကျုပ်လည်း စိတ်ချဉ်ချဉ်ရှိတာနဲ့

“ဟုတ်ကဲ့၊ လောက်ပါတယ်” လို့ ဖြေလိုက်တယ်။

သူက ထိုင်ရာမှ မတ်တတ်ရပ်လိုက်တယ်။

“ငါမင်းကို ဂုဏ်ပြုချင်လို့ အခေါ်လွှတ်လိုက်တာပါ ကွာ၊ မင်းပြောခဲ့တဲ့ စကားအတွက် ငါမင်းကို ပစ်သတ်ရတော့ မှာပဲ။ အေး ဒါပေမယ့် အခုလောလောဆယ်မှာတော့

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ဒီမှာ စားပွဲသောက်ပွဲ လုပ်နေတုန်းမို့ ခဏနေဦး။ ပြီးမှ ဝင်းထဲ ဆင်းကြတာပေါ့ကွာ” လို့ ဆိုတယ်။

“ဟုတ်ကဲ့ကြိုက်သလိုလုပ်ပါ” လို့ ကျုပ်က ပြောလိုက်တယ်။ သူက ခဏရပ်ပြီး စဉ်းစားတယ်။ ပစ္စတိုသေနတ်ကို စားပွဲပေါ်ကို ပစ်တင်လိုက်တယ်။ အရက် ကိုငဲ့၊ ပေါင်မုန့်ကိုဖဲ့ပြီး သူက ကျုပ်ကို လှမ်းပေးတယ်။

“ရုရှားကြီး၊မင်းမသေခင် တို့ဂျာမန်တပ်မတော်ကြီး အောင်မြင်ပါစေလို့ ဆုတောင်းပြီး အရက်သောက်စမ်းကွာ” လို့ သူကဆိုတယ်။

“စောစောတုန်းကတော့ သူပေးတဲ့ အရက်နဲ့ပေါင်မုန့် ကိုယူလိုက်မယ် စိတ်ကူးပါသေးတယ်။ ဒါပေမယ့် သူ့စကား ကိုကြားရတော့ နားထဲခါးသွားတယ်။ ရင်ထဲလည်း ပူလောင် သွားတယ်။ ကျားသားမိုးကြိုးများ။ ကျုပ်က ရုရှား၊ ပြီးတော့ စစ်သား။ ရန်သူ ဂျာမန်တပ်တွေ အောင်မြင်ပါစေလို့ ဆု တောင်းပြီး အရက်သောက်ပေးရမတဲ့လားများ။ တောက်တီး တောက်တဲ့။ နောက် ကျုပ်ဆီက ဘာတွေတောင်းဆိုဦးမလဲ မသိနိုင်ဘူး။ ဒင်း အရက်ကို မသောက်ဘူးပေါ့။ အရက်ခွက် နဲ့ ပေါင်မုန့်ကို စားပွဲပေါ်မှာ ပြန်တင်လိုက်တယ်။

“အခုလို ဧည့်ဝတ်ပြုကျွေးမွေးတာအတွက် ကျေးဇူး တင်ပါတယ်။ ဒါပေမယ့် ကျုပ်မသောက်တော့ပါဘူး” လို့ပြောလိုက်တော့ သူကပြုံးတယ်။

အရက်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“တို့အောင်ပွဲအတွက် ဆုတောင်းပြီး သောက်မပေး နိုင်ဘူးဆိုရင် မင်းသေဖို့အတွက် ရည်စူးပြီးသောက်ကွာ” တဲ့။

“ဒါကတော့ ကျုပ်အဖို့ ဘာအရေးလဲဗျာ။ အရှုံးရှိတာ မှတ်လို့၊ ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း “ကျုပ်သေဖို့အတွက်၊ ဂျာမန် တွေရဲ့ ဖိနှိပ်ညှင်းပန်းခံရမှုက လွတ်မြောက်ဖို့အတွက်” လို့ပြောပြီး အရက်ကို မော့သောက်ချလိုက်တယ်။ အရက်က နှစ်ကျိုက်လောက်နဲ့ လည်ချောင်းထဲကို စီးဝင်သွားတော့ တယ်။ ပေါင်မုန့်ကိုတော့ ယောင်လို့မှ တို့မကြည့်တော့ဘူး။ နှုတ်ခမ်းကို အသာသုတ်ပြီး

“အခုလို ဧည့်ဝတ်ပြုကျွေးမွေးတာအတွက် ကျေးဇူး တင်ပါတယ်။ ကျုပ်သေဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်ပါပြီ။ သတ်နိုင် ပါပြီ” လို့ ပြောလိုက်တယ်။

သူက ကျုပ်ကို စူးစူးစိုက်စိုက် ကြည့်တယ်။

“မသေခင် ပေါင်မုန့်တစ်ဖွဲကို စားလိုက်ပါဦး”

“ကျုပ်က အရက်တစ်ခွက်သောက်ပြီးရင် ဘာမှ စားလေ့မရှိဘူး”

ကျုပ်ကပြောတော့သူက တစ်ခွက်ထပ်ပေးပြန် တယ်။ ကျုပ်လည်း ယူသောက်ပစ်လိုက်တယ်။ ပေါင်မုန့်ကို တော့ တို့တောင် မကြည့်တော့ပါဘူး။ ကျုပ် စိတ်ဓာတ်တွေ တဖွားဖွားတက်ကြွလာတယ်။ မသေခင် မူးအောင်သောက်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ပစ်လိုက်မယ်လို့ အတွေးပေါက်လာတယ်။ စခန်းမှူးရဲ့ မျက်ခုံးအစုံဟာ လေထဲမြောက်တက်သွားသလား အောက်မေ့ရတယ်။

“စားပါ ရုရှားကြီးရဲ့၊ ရှက်မနေပါနဲ့။”

“ကျုပ်က အရက်တစ်ခွက်ဝင်ပြီးရင် ဘာမှစားလေ့မရှိဘူး။”

“ကျုပ်ကပြောတော့ သူက ဟက်ဟက်ပက်ပက်ရယ်တယ်။ ရယ်ရင်းလည်း သူ့လူတွေလက်လှည့်ပြီး ဂျာမန်လို ပြောတယ်။ ကျုပ်ပြောတာကို ဘာသာပြန်ပြနေတာ ဖြစ်မှာပေါ့။ ကျန်တဲ့လူတွေကပါ ရယ်တယ်။ ထိုင်ခုံတွေကို နောက်ကိုရွှေ့ပြီး ကျုပ်ဘက်ကို ကြည့်နေကြတယ်။ သူတို့ မျက်နှာတွေ နည်းနည်းတော့ ပြောင်းလဲသွားတယ်။ ပျော့ပျောင်းတဲ့အသွင် ပေါ်လာတယ်။

“စခန်းမှူးက ကျုပ်ကို တတိယမြောက် အရက်ခွက်ကို ငှဲ့ပေးပြန်တယ်။ ရယ်ရင်း သူ့လက်တွေက တုန်ခါနေတယ်။ အရက်ကို ဖြည်းဖြည်းပဲ ကျုပ်ယူသောက်လိုက်တယ်။ ပေါင်မုန့်ကိုတော့ သေမလောက် ဆာနေပေမယ့် မစားဘူး။ စားပွဲပေါ်ကို ပြန်တင်ထားလိုက်တယ်။ ကျုပ်ဟာ ရုရှား။ ရုရှားလူမျိုးမှာ ကိုယ်ပိုင်ဂုဏ်သိက္ခာဆိုတာ ရှိတယ်။ မာန်မာနဆိုတာ ရှိတယ်။ ကျုပ်ကို ဒင်းတို့ တိရစ္ဆာန်တစ်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကောင်လို သဘောထားဆက်ဆံလို့ မရဘူးဆိုတာ ဒင်းတို့ မြင်စေရမယ်ဆိုပြီး မစားဘူး၊ အငတ်ခံတယ်။

“စခန်းမှူးမျက်နှာဟာ လေးနက်တဲ့အသွင် ပေါ်လာ တာကို တွေ့ရတယ်။ သူ့ရင်ဘတ်ပေါ်က တံဆိပ်ကြီးနှစ်ခု ကိုဆွဲစေပြီး စားပွဲနောက်ကနေ ကျုပ်ဆီကို လျှောက်လာ တယ်။

“ဆိုကိုလော့ မင်းဟာ တကယ့်ရုရှားစစ်သားပဲ။ စစ်သားကောင်းတစ်ယောက် ပီသတဲ့လူပဲ။ ငါလည်း စစ်သား ပဲ။ မင်းဟာ ငါ့ရန်သူဖြစ်ပေမယ့် မင်းကို ငါလေးစားသွားပြီ၊ မသတ်တော့ဘူး။ ကနေ့ဆို တို့ဂျာမန်တပ်တွေ ဖော်လဂါကို ရောက်နေပြီ။ စတာလင်ဂရက်ကို သိမ်းလိုက်ပြီ။ ဒါဟာ တို့အဖို့ မဟာအောင်ပွဲပဲ။ ဒါကြောင့် မင်းအသက်ကို ငါ ချမ်းသာပေးလိုက်မယ်။ မင်းရဲ့သတ္တိရှိမှုအတွက် ဒီစားပွဲ ပေါ်က စားစရာတွေကိုယူပြီး တန်းလျားကိုပြန်ပေးတော့”

သူက စားပွဲပေါ်က ပေါင်မုန့်နဲ့ ဝက်ပေါင်ခြောက် တွေကို ကျုပ်ဆီလှမ်းပေးတယ်။ ကျုပ်လည်း ပေါင်မုန့်ကို ရင်ဘတ်ထဲမှာ တင်းတင်းပွေ့ပြီး ဝက်ပေါင်ခြောက်ကို လက်တစ်ဖက်နဲ့ သယ်ယူလာခဲ့တယ်။ အဖြစ်အပျက်က မယုံကြည်နိုင်လောက်အောင် ဖြစ်နေတာမို့ ကျုပ်လည်း

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၆၈ • စစ်

အံ့အားသင့်ပြီး ကျေးဇူးတင်စကားတောင် မပြောနိုင်ဘူး။
တံခါးပေါက်ကနေ ချာခနဲ လှည့်ထွက်လာခဲ့တော့တယ်။”

“ကျုပ် ရဲဘော်တွေဆီကို ဒီအစားအစာတွေ အခုလို
ယူလာနိုင်လိမ့်မယ်လို့ ကျုပ်ဘယ်လိုလုပ်ပြီး တွေးမိခဲ့မှာလဲ
ဗျာ။ တုံးကျော် လာခဲ့ပြန်ပြီပေါ့။ ဒါကို တွေးမိတော့
ရင်ထဲအေးခနဲ သိမ့်ခနဲ ဖြစ်သွားမိတယ်”

(၇)

“စခန်းမှူးအခန်းထဲက ထွက်လာတုန်းကတော့ လူက မတ်နေတုန်းပါပဲ။ အပြင်ရောက်တော့ ကယိမ်းကယိုင်ဖြစ် လာတယ်။ တန်းလျားထဲလည်း ရောက်ရော သမံတလင်းပေါ် မှာ ဗုန်းဗုန်းလဲကျပြီး မေ့မြောသွားတော့တယ်။

“မှောင်လာတော့ ရဲဘော်တွေက ကျုပ်ကိုလှုပ်နှိုး ကြတယ်”

“ဆိုကိုလော့၊ ခင်ဗျား ဘယ်လိုဖြစ်လာသလဲ ပြော စမ်းပါဦး” တဲ့။ ကျုပ်ကို တစ်ယောက်တစ်ပေါက် ဝိုင်းမေး ကြတယ်။ ကျုပ်လည်း မှတ်မိသရွေ့ ဖြစ်ကြောင်းကုန်စင် ပြန်ပြောလိုက်ပါတယ်။

“ဒါတွေကို ဘယ်လိုဝေစားရမလဲ” တဲ့၊ ကျုပ်အိပ်ရာ ဘေးက ရဲဘော်က မေးတယ်။ သူ့အသံဟာ တုန်ယင်နေ တယ်”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ညီတူညီမျှပဲ ဝေပေးလိုက်ပါဗျာ၊ ရသလောက်ပေါ့” လို့ ကျုပ်က ပြန်ပြောလိုက်တယ်။ မနက်မိုးလင်းတဲ့ အထိ အားလုံးထိုင်စောင့်ကြတယ်။ ရတာလေးကို ဝေလိုက်တော့ လူတစ်ယောက်ကို မီးခြစ်တစ်ဘူးစာလောက်ရှိတဲ့ အတုံးကလေးတွေ ရတယ်။ ဝက်ပေါင်ခြောက်ကတော့ နှုတ်ခမ်းစွတ်ရုံလောက်ပဲ ရတယ်။ ဆင်ခံတွင်း နှမ်းပက် သလောက်ပေါ့ဗျာ။

“နောက်တော့ ကျုပ်တို့အထဲက အသန်မာဆုံးလူ သုံးရာလောက်ကို ရွေးထုတ်ပြီး မြောင်းဖောက်မြေတူးအလုပ် တွေခိုင်းတယ်။ ‘နောက်ရား’ နယ်ဘက်ကိုပို့ပြီး ကျောက်မီး သွေးတွင်းတွေမှာ မီးသွေးအတူးခိုင်းတယ်။ အဲဒီမှာပဲ ၁၉၄၄ ခုနှစ်အထိ ကျုပ်နေခဲ့ရတယ်။ ဂျာမန်တွေဟာ အဲဒီအချိန် မှာတော့ ကျုပ်တို့ကို အရင်ကလောက် ဆိုးဆိုးဝါးဝါး ရိုင်းရိုင်းပျပျ မဆက်ဆံကြတော့ဘူး။

တစ်နေ့ ကျုပ်တို့ကို တန်းစီခိုင်းပြီး စကားပြန်နဲ့ မေးတယ်။

“တပ်ထဲမှာတုန်းက ကားမောင်းခဲ့ဖူးတဲ့ လူ ပါ သလား၊ ပါရင်ရှေ့ထွက်” တဲ့။

ကျုပ်အပါအဝင် ကားမောင်းတတ်တဲ့ လူခုနှစ် ယောက် ရှေ့ကိုထွက်လိုက်ကြတယ်။ ကျုပ်တို့ကို အဝတ်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

အစား အဟောင်းအနွမ်းတွေ ထုတ်ပေးပြီး ‘ပို့စဒန်’ ကို အစောင့်အကြပ်တွေနဲ့ လိုက်ပို့လိုက်တယ်။ ပို့စဒန်ရောက် တော့ တစ်ကွဲတစ်ပြားစီ ဖြစ်သွားတယ်။ ကျုပ်က ‘တော့’ ဆိုတဲ့အရပ်မှာ လမ်းဖောက်၊ ကာကွယ်ရေးစခန်းတွေ ဆောက်တဲ့နေရာကို ရောက်သွားတယ်”

ကျုပ်အလုပ်က ဂျာမန်အင်ဂျင်နီယာ ဗိုလ်မှူးတစ် ယောက်ရဲ့ ဒရိုင်ဘာအဖြစ် လုပ်ရတာပါပဲ။ ဗိုလ်မှူးပုံက ခပ်ပုပု၊ ဗိုက်က စလယ်ဝင်အိုး။ မေးစေ့က သုံးထပ်။ သူ့ မေးစေ့က အကျိုးကော်လံအောက်အထိ တွဲကျလို့တောင် နေလိုက်သေးတယ်။ ဝလိုက်တဲ့အဖြစ်ကလည်း အဆီချည်း ပေါင်တစ်ရာလောက်ကို သယ်နေရသလား အောက်မေ့ရ တယ်။ လမ်းလျှောက်ရင် မီးရထားစက်ခေါင်းကြီးလို တရှူးရှူး တရှဲ့ရှဲ့နဲ့။ ထိုင်လိုက်ရင် အဆီတွေ အသားတွေက အိခနဲ ဖုထွက်လာတော့တာပဲ။ ပါးစပ်ကလည်း တစ်နေကုန် တမြို့မြို့ဝါးတယ်။ လမ်းပေါ်ကိုထွက်ပြီး ဝက်အူချောင်းနဲ့ ဒိန်ခဲကို ထုတ်စားလိုက်၊ အရက်ကို တစွတ်စွတ်သောက် လိုက်နဲ့၊ စိတ်လိုလက်ရရှိတဲ့အခါ ကျုပ်ကို ခွေးကျွေးသလို ပစ်ကျွေးလိုက်နဲ့ပေါ့။ လက်နဲ့ ပေးရိုးထုံးစံတော့ မရှိဘူးဗျ။ ဒါပေမယ့် ဘာပဲဖြစ်ဖြစ် တော်သေးတာပေါ့ဗျာ။ အကျဉ်း စခန်းမှာ နေခဲ့ရတဲ့ဘဝထက်တော့ အပုံတော်သေးတာပေါ့။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျုပ်လည်း တဖြည်းဖြည်း လူနဲ့သူနဲ့ ပြန်တူလာပြီး ကိုယ် အလေးချိန်တောင် ပြန်တက်လာပါရောလား”

“ကျုပ်ဟာ ဂျာမန်ဗိုလ်မှူးကို ပို့စဒန်နဲ့ ဘာလင် အကြား သီတင်းနှစ်ပတ်လောက် ကူသယ်ခေါက်သယ် ကားမောင်းပို့ခဲ့ရတယ်။ မကြာခင်မှာပဲ ရုရှားတပ်တွေကို ကာကွယ်ဖို့ဆိုပြီး ဗိုလ်မှူးကို ရှေ့တန်းကို ထပ်ပို့ပြန်တယ်။ အဲဒီအချိန်မှာ ကျုပ်ဟာ ညအိပ်ဖို့ဆိုတာကိုတောင် မေ့နေ ခဲ့တယ်။ ကျုပ်ရဲဘော်တွေဆီ၊ ကျုပ်တိုင်းပြည်ဆီကို ရောက် အောင် ဘယ်လိုထွက်ပြေးရမလဲဆိုတာကိုပဲ ညတိုင်းတွေးနေ မိခဲ့တယ်။

“တစ်မနက် ဝေလီဝေလင်းမှာ ‘ပိုလော့’ ဆိုတဲ့ မြို့ ကလေးကို ကျုပ်တို့ကားနဲ့ ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။ အဲဒီမှာ ကျုပ်တို့ ရုရှားဘက်က အမြောက်သံတွေကို မမျှော်လင့်ဘဲ ကြားလိုက်ရတယ်။ နှစ်နှစ်အတွင်း ပထမဆုံး ကြားလိုက် ရတဲ့ အမြောက်သံမို့ ကျုပ်ရင်ထဲ ဘယ်လိုဖြစ်သွားမှန်း တောင် မသိတော့ဘူး။ ကျုပ်မိန်းမကို ပထမဆုံး လူပျိုလှည့် ပိုးပန်းခဲ့စဉ် တုန်းကတောင် ဒီလောက် ရင်မခုန်ခဲ့မိဘူးဗျာ။

“တိုက်ပွဲတွေက ပိုလော့ အရှေ့ခြမ်းမှာ ဖြစ်နေတော့ ကျုပ်တို့နဲ့ တစ်မိုင်လောက်ပဲ ဝေးတော့တယ်။ မြို့ထဲက

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ဂျာမန်တွေ မျက်စိမျက်နှာပျက်ပြီး ကျီးလန့်စာစား ဖြစ်နေကြပြီ။ ကျုပ် ဗိုလ်မှူးဗိုက်ရွဲကတော့ အရက်ချည်း ဖိသောက်နေတော့တယ်။ နေ့ခင်း နေ့လယ်ဘက်မှာ ကားနဲ့လျှောက်သွား၊ ခံတပ်ဆောက်တဲ့ နေရာတွေကိုသွားပြီး လိုတာညွှန်ကြား၊ ညကျရင် တစ်ယောက်တည်း အရက်ကိုချိုးကပ်အောင် ထိုင်သောက်တော့တာပဲဗျ။

“ဒါဟာ ကျုပ်အဖို့ အခွင့်အရေးပဲ၊ စောင့်ဆိုင်းနေလို့ မဖြစ်တော့ဘူးလို့ တွက်လိုက်မိတယ်။ ထွက်ပြေးရင်လည်း တစ်ယောက်တည်းတော့ မပြေးဘူး။ ဂျာမန်ဗိုလ်မှူးကိုပါ အပါခေါ်သွားမယ်။ ဟိုမှာ အသုံးဝင်လိမ့်မယ်လို့ တွက်လိုက်မိတယ်။

“အဲဒီတုန်းမှာပဲ အဆောက်အအုံပျက်တစ်ခု ကြားထဲက သံတုတ်တစ်ချောင်း ကောက်ရတယ်။ ရိုက်တဲ့အခါ သွေးမထွက်အောင် သံတုတ်ကို အဝတ်နဲ့ ကျစ်ကျစ်ပါပတ်ထားလိုက်တယ်။ လမ်းမှာ တယ်လီဖုန်းကြိုးခွေတစ်ခွေတွေတာနဲ့ ကောက်ယူလာခဲ့ပြီး ကားထိုင်ခုံအောက်မှာ ဝှက်ထားလိုက်တယ်။

“ဂျာမန်တွေဆီက ထွက်ပြေးမလာခင် နှစ်ရက်လောက်အလို တစ်ညနေမှာ ကားဆီဖြည့်ပြီး ပြန်အလာ၊ နံရံကိုမှီပြီး လူမှန်းမသိအောင် မူးလဲနေတဲ့ ဂျာမန်စစ်သား

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တစ်ယောက်ကို တွေ့တယ်။ ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း သူ့ကို အဆောက်အအုံပျက်ကြီး တစ်ခုထဲကိုခေါ်သွားပြီး ဦးထုပ်နဲ့ ယူနီဖောင်းကို ချွတ်ယူလိုက်တယ်။ ကားရှေ့ခန်း ထိုင်ခုံ အောက်မှာ သိမ်းထားလိုက်တယ်။ ပြေးဖို့တော့ အဆင့်သင့် ဖြစ်နေပြီပေါ့။

“ဇွန်လ ၂၉ ရက်နေ့မနက်မှာ ဗိုလ်မှူးက ကျုပ်ကို ‘ထရိုနီဆာ’ မြို့ပြင်တစ်နေရာကို ကားမောင်းပို့ခိုင်းတယ်။ သူက အဲဒီ အဆောက်အအုံတွေရဲ့ တာဝန်ခံကိုး။ ကျုပ်တို့ လည်း ကားနဲ့ထွက်လာခဲ့ကြတယ်။ ဗိုလ်မှူးက နောက်ခန်းက ဇိမ်နဲ့မှိုန်းလိုက်လာတယ်။ ကျုပ်ရင်ထဲမှာ ခုန်လိုက်တဲ့ဖြစ် ခြင်းဗျာ။ ကားကို ကျုပ်က အမြန်ပဲမောင်းလာခဲ့တယ်။ မြို့ပြင်ကိုရောက်တော့ အရှိန်လျှော့ပြီး ရပ်လိုက်တယ်။ လမ်းဘေးဝဲယာ ဟိုဟိုသည်သည်ကို ကြည့်လိုက်တော့ နောက်ဆီက လော်ရီကားနှစ်စင်း ခပ်ဖြည်းဖြည်းမောင်းလာ တာကို တွေ့တယ်

“ကျုပ်လည်း သံတုတ်ကို ဆွဲထုတ်လိုက်ပြီး ကား တံခါးကိုဖွင့်လိုက်တယ်။ ဗိုလ်မှူးကတော့ ထိုင်ခုံပေါ်မှာ အကျအန အိပ်လို့။ အနားမှာ သူ့မယားရှိနေတယ်လို့များ ထင်နေရောသလားမသိဘူး။ ဟောက်များတောင် ဟောက် လို့။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း သံတုတ်နဲ့ သူ့နားရင်းကို ခပ် နာနာကလေး ဆော်လဘန် ဘောပစ်လုက်တယ်။ သူ့ခေါင်းက ရင်ဘတ်ပေါ်ကို စိုက်ကျသွားတော့တာပဲ။ သေချာသထက် သေချာအောင် နောက်တစ်ချက် ထပ်နှက်လိုက်သေးတယ်။ သေအောင်တော့ မရိုက်ပါဘူး။ သူ့ကို အရှင်ခေါ်သွားချင် လို့။ သူပါလာရင် ဟိုမှာ အသုံးဝင်မယ်လေ။

“သူ့ခါးက ပစ္စတိုသေနတ်ကို ထုတ်ယူပြီး ကျုပ် အိတ်ထဲကို ထည့်လိုက်တယ်။ သူ့ကို ထိုင်ခုံမှာ ကြီးကွင်းနဲ့ ချည်ပြီး လည်ပင်းကို ဝိုင်ယာကြိုးနဲ့ မလဲအောင် မြဲမြဲတုတ် ထားလိုက်တယ်။ ဒါမှ ကျုပ်ကားမောင်းတော့ သူက မလဲဘဲရှိနေမှာ။ ဂျာမန်ယူနီဖောင်းနဲ့ ဦးထုပ်ကိုကောက် စွပ်ပြီး ကားကို မြေကြီးသိမ့်သိမ့်တုန်ခါနေအောင် ပစ်ခတ် နေတဲ့ တိုက်ပွဲဖြစ်နေတဲ့ နေရာဆီကို စွတ်မောင်းလာခဲ့ တယ်။ ဂျာမန်စစ်သားတွေက ကတုတ်ကျင်းထဲက ထွက် လာကြတယ်။ ကျုပ်ကလည်း ကျုပ်နဲ့အတူ ဂျာမန်ဗိုလ်မှူးပါ လာတယ်ဆိုတာကို သူတို့မြင်အောင် ကားကို ခပ်ဖြည်းဖြည်း အရှိန်လျော့မောင်းလိုက်တယ်။

“မသွားနဲ့၊ ရှေ့ဆက်မသွားနဲ့” လို့ ဂျာမန်တွေက အော်ဟစ်ပြီး လက်တွေ ရမ်းကြ၊ တားကြတယ်။ ကျုပ် ကလည်းနားမလည်ယောင်ဆောင်ပြီး ကားကို မီးကုန်ယမ်း

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၇၆ • စစ်

ကုန် မောင်းလာခဲ့တော့တယ်။ ဒီလိုနဲ့ သေနတ်ကျည်ဆန် တွေ ပလူပျံနေပြီး ဖွာလန်ကြဲနေတဲ့ ကြားနယ်မြေထဲကို ရောက်လာခဲ့တော့တယ်။

“ကျုပ်ကို နောက်က ဂျာမန်တွေကပစ်၊ ရှေ့က ကျုပ်တို့ ရုရှားတပ်တွေကလည်း သဲသဲမဲမဲပစ်နဲ့။ ကားမှန်ကို ကျည်ဆန်ချော်ပြီး တိုင်ကီကိုလာမှန်တယ်။ မလှမ်းမကမ်းမှာ ရေကန်နဲ့ တောအုပ်ကိုတွေ့လို့ ကားစက်ကို ခဏရပ်လိုက် တော့ ရုရှားစစ်သားတွေက ကားဆီကို ပြေးလာကြတယ်။ ကျုပ်လည်း တောအုပ်ကလေးထဲကို တအားမောင်းလာခဲ့ တယ်။ ကားတံခါးပွင့်သွားပြီး လူလည်း မြေကြီးပေါ်မှာ တုံးလုံးလဲကျသွားတယ်။ ကျုပ်ဖြင့် အသက်တောင် မရှု နိုင်တော့ပါဘူး။

“ရုရှားရဲဘော်ကလေးတစ်ယောက်၊ ကျုပ်တစ်ခါမှ မမြင်ဘူးတဲ့ ယူနီဖောင်းနဲ့ ကျုပ်ဆီကို အပြေးရောက် လာတယ်။

“ဘယ်လိုလဲ ဂျာမန်ကြီးရဲ့၊ လမ်းပျောက်တဲ့မြိုင် ဖြစ်လာသလား” တဲ့၊ ပြီးပြီးမေးတယ်။

“ကျုပ်ကလည်း ဝတ်ထားတဲ့ ဂျာမန်ယူနီဖောင်းကို ဆွဲချွတ်ပစ်လိုက်တယ်။

“ကိုယ် ဂျာမန်စစ်သား မဟုတ်ဘူး ရဲဘော်ရ။ ရုရှား

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

စစ်သုံးပန်းပါ။ ဗော်ရွန်ညက်သား ရုရှားလူမျိုးအစစ်ပါ။ ကားပေါ်က ဂျာမန်ဗိုလ်မှူးကို တပ်ရင်းမှူးဆီကို ခေါ်သွား ပေတော့။ လက်ဆွဲအိတ်ကိုလည်း တစ်ခါတည်းယူသွား” လို့ ကျုပ်က ပြောလိုက်တယ်။

“ကျုပ်ဆီက ပစ္စတိုသေနတ်လည်း သူတို့ကိုအပ်လိုက် ပါတယ်။ ခဏကြာတော့ ရုရှားရဲဘော်တွေ ကျုပ်နား ဝိုင်း အုံလာပြီး တစ်ယောက်တစ်မျိုး မေးကြမြန်းကြတော့တယ်။ ကျုပ်ကို ကျွေးကြမွေးကြ၊ ရေချိုးပေးကြနဲ့ ယူနီဖောင်း အသစ်ပါ ထုတ်ပေးတယ်။ ညနေလောက်ရောက်တော့ တပ်ရင်းမှူးဆီကို ကျုပ်သွားပြီး သတင်းပို့ရတော့တယ်။ ရေမိုးချိုးပြီး အဝတ်အစားအသစ်နဲ့ဆိုတော့ စိတ်ရောလူပါ လန်းဆန်းသွားတယ်။

“တပ်ရင်းမှူး ဒုဗိုလ်မှူးကြီးက စားပွဲကထလာပြီး ကျုပ်ဆီကို လျှောက်လာတယ်။ တခြား အရာရှိတွေရဲ့ရှေ့ မှာ ကျုပ်လက်မောင်းကို ဆုပ်ကိုင်ပြီး

“ရဲဘော် ဆိုကိုလော့၊ ခင်ဗျား ကျွန်တော်တို့ ဆီကို ဂျာမန်ဗိုလ်မှူးကိုပါ အပါဖမ်းခေါ်လာတဲ့အတွက် ကျေးဇူးအများကြီး တင်ပါတယ်။ ဒီဗိုလ်မှူးတစ်ယောက် ကျုပ်တို့ရလိုက်တာဟာ ဂျာမန်စစ်သား လူနှစ်ဆယ် ဖမ်းမိ လာတာထက် ပိုအကျိုးရှိတယ်။ ခင်ဗျားကို ဂုဏ်ပြုရမယ်” လို့ ပြောတယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ဒုဗိုလ်မှူးကြီးရဲ့ စကားကိုကြားရတော့ ကျုပ် အတော့်ကို စိတ်လှုပ်ရှားသွားမိတယ်။ ဒါနဲ့ ကျုပ်က

“ဗိုလ်မှူးကြီး၊ ကျွန်တော့်ကို ခြေလျင်တပ်ရင်းတစ်ခု ထဲမှာ သွင်းပေးပါ” လို့ ပြောမိတယ်။

“ဒုဗိုလ်မှူးကြီးက ကျုပ်စကားကို ကြားရတော့ ရယ်တယ်။ ကျုပ်ပခုံးကိုကိုင်ပြီး ပြောတယ်”

“ဆိုကိုလော့ရယ်၊ ခင်ဗျားကို ခင်ဗျား ကောင်းကောင်း မှ မရပ်နိုင်သေးတာ။ ခင်ဗျားကို ဘယ်လိုလုပ်ပြီး စစ်တိုက် ခိုင်းလို့ ဖြစ်ဦးမှာလဲ ရဲဘော်ရ။ လောလောဆယ် ခင်ဗျားကို ဆေးရုံတင်ပေးမယ်။ အဲဒီမှာ ဆေးဝါးကုသ၊ ကောင်းကောင်း စားသောက်ပြီး အားမွေးဦး။ ပြီးတော့ ခွင့်တစ်လနဲ့ အိမ်ကို ပြန်။ အဲဒီကပြန်လာမှ ခင်ဗျား ဘယ်တပ်ကိုသွားရမလဲ ဆိုတာကို စဉ်းစားကြတာပေါ့။ မကောင်းဘူးလားလို့” ဆိုတယ်။

“ကတုတ်ကျင်းထဲမှာ ရှိနေကြတဲ့ အရာရှိ အရာခံ တွေအားလုံးပဲ ကျုပ်ကို အူလှိုက်သည်းလှိုက် တရင်းတနီး လာနှုတ်ဆက်ကြတယ်။ ကျုပ် ဒီလို လူလူသူသူ ဆက်ဆံ မခံရတာ နှစ်နှစ်လောက် ရှိသွားပြီ။ ဂျာမန် အရာရှိတွေနဲ့ ပြောဆိုဆက်ဆံရတိုင်း ခေါင်းကိုအမြင့်ပြီး ခြေသုတ်ပုဆိုး မြွေစွယ်ကျိုး နေလာခဲ့ရတာကိုး။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ဆေးရုံပေါ် ရောက်ရောက်ချင်းပဲ ကျုပ်လည်း အိရီနာ့ဆီကို စာတစ်စောင် ကောက်ရေးလိုက်တယ်။ အဖမ်း ခံခဲ့ရပြီး ဘယ်လို ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်လာခဲ့တယ် ဆို တာကို တိုတိုတုတ်တုတ်ပဲ ရေးလိုက်ပါတယ်။ ဒုဗိုလ်မှူး ကြီးက ဂုဏ်ပြုမယ်ဆိုတာကို ခပ်ကြွားကြွားလေး ရေးထည့် လိုက်သေးတယ်”

(၈)

“ဒီလိုနဲ့ သီတင်းနှစ်ပတ်ဟာ တောင်လှည့်မြောက်
လှည့်နဲ့ ကုန်ဆုံးသွားတယ်။ ကျုပ်လည်း ဆေးရုံပေါ်မှာ
အိပ်လိုက်စားလိုက်နဲ့ နေခဲ့တယ်။ ဆေးရုံက ကျုပ်ကို
ဂရုစိုက်ကြပါတယ်။ အစားအစာ ကျွေးရင်တောင် တစ်ခါ
ကျွေးရင် နည်းနည်းကလေးနဲ့ ခဏခဏကျွေးတာမျိုး
လုပ်ပေးပါတယ်။ မတရား အရမ်းကာရော တဝတပြဲ
စားပစ်လိုက်ရင် ဘေးဥပါဒ်ဖြစ်မှာစိုးလို့ ဆရာဝန်တွေက
ပြောတယ်။

“သီတင်းနှစ်ပတ်က ကျော်လာတော့ ကျုပ်မှာ စား
ချင်သောက်ချင်စိတ် ပျောက်သွားတယ်။ အိမ်က ဘာ
အကြောင်း ပြန်စာမှမလာဘူးကိုးဗျ။ ကျုပ်လည်း နည်းနည်း
တော့ စိတ်ထင့်စပြုလာတယ်။ ခေါင်းထဲမှာလည်း တောင်
တောင်အိအိ တွေးမိလာတယ်”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ဒါနဲ့ တတိယအပတ်ထဲ ရောက်တော့ စာတစ်စောင် ရောက်လာတယ်။ စာက အီရိနဲ့ဆီက မဟုတ်ဘူး။ အိမ်နီးနားချင်း တစ်ယောက်က ရေးလိုက်တဲ့စာ။ အဲသလို စာမျိုးကို ဘယ်သူ တစ်ဦးတစ်ယောက်မှာ မရကြပါစေနဲ့ လို့ ကျုပ်တော့ ဆုတောင်းမိတယ်ဗျာ။ အဟုတ်ပါပဲ။

“ဂျာမန်တွေက လေယာဉ်ပျံ စက်ရုံပေါ်ကို ဗုံးကြဲချသတဲ့။ ဗုံးတစ်လုံးက ကျုပ်အိမ်ခေါင်မိုးပေါ် တည့်တည့်ကို ကျခဲ့သတဲ့။ ဗုံးကြဲပြီးလို့ လူတွေ သွားကြည့်ကြတော့ အိမ်ထဲမှာရှိနေကြတဲ့ ကျုပ်မိန်းမနဲ့ကလေးတွေကို တစ်ယောက်မှ မတွေ့ကြရတော့ဘူးတဲ့။ အိမ်နေရာမှာ ကျင်းပေါက်ကြီး တစ်ပေါက်ကိုသာ တွေ့ရသတဲ့ဗျာ။

“ကျုပ်လည်း စာကို ဆုံးအောင်တောင် မဖတ်နိုင်တော့ပါဘူး။ မျက်လုံးတွေ ပြာဝေပြီး ဘာမှမမြင်ရတော့ဘဲ ဖြစ်သွားတယ်။ အားလုံးမှောင်ကျသွားသလိုပဲဗျာ။ အသည်းနှလုံးတွေ ကွဲအက်ကြပြုန်းရပြီပေါ့ဗျာ။

“အိပ်ရာပေါ်မှာလဲချရင်း စာကို အားတင်းပြီး ဆက်ဖတ်ရတယ်။ ကျုပ်သားကြီး အနာတိုလီကတော့ အဲဒီအချိန်မှာ မြို့ထဲကိုရောက်နေလို့ လွတ်သွားသတဲ့။ ညနေလောက်မှ အိမ်ကိုပြန်ရောက်တော့ အိမ်ကို မတွေ့ရတော့ဘဲ ဗုံးကျင်းကြီးကိုသာ တွေ့ရတော့တယ်ပေါ့။ သူလည်း

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ဗုံးကျင်းကြီးကိုကြည့်ပြီး အဲဒီညနေမှာပဲ မြို့ထဲကို ချက်ချင်း ပြန်ထွက်သွားသတဲ့။ အိမ်နီးချင်းတစ်ယောက်ကိုတော့ သူ စစ်ထဲကို ဝင်သွားပြီလို့ ပြောသွားသတဲ့။

“ကျုပ် ရင်တစ်ခုလုံး သောကမီး ဟုန်းဟုန်းတောက် လောင်ခံရတယ်။ တရားနဲ့တော့ ဖြေပါတယ်။ ကျုပ် စစ် ထွက်နီး ရထားဘူတာရုံမှာ ကျုပ်တို့ ခွဲခွဲကြတော့ အီရီနာ ကျုပ်ကို ဖက်ထားတာကို သွားသတိရမိတယ်။ သူက ကြိုတင်သိခဲ့တယ်။ သူ့အသည်းနှလုံးက သိခဲ့တယ်။ ကျုပ်က သာ သူ့ကို မညှာမတာ တွန်းပစ်ခဲ့မိတာ။

“တစ်ခါက ကျုပ်မှာ အိမ်တစ်ဆောင် မီးတပြောင် ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ အနှစ်နှစ်အလလက ကြိုးစားပမ်းစား တည် ဆောက်ခဲ့ရတဲ့ အိမ်ကလေးတစ်လုံးဆိုတာ ရှိခဲ့ဖူးတယ်။ အခုတော့ ဒါတွေအားလုံးဟာ ရေပွက်ပမာလိုပဲ မျက်စိ တစ်မှတ်၊ လျှပ်တစ်ပြက်ဆိုတဲ့ အချိန်ကလေးအတွင်းမှာ ကွယ်ပျောက်ခဲ့ရပြီ။ ကျုပ်သာ အထီးကျန်ဘဝ၊ ဥတစ်လုံး တစ်ကောက်ကြွက်ဘဝနဲ့ လောကကြီးအလယ်မှာ ကျန်ခဲ့ တာ။ အိပ်မက်သာဆိုရင် ဘယ်လောက်များ ကောင်းလိုက် မယ့်ဖြစ်ခြင်းလဲဗျာ။

အကျဉ်းစခန်းမှာ နေခဲ့ရစဉ်တုန်းက ကျုပ်ဟာ ည

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

အိပ်ရာဝင်တိုင်း သားမယားကို ငါ ပြန်လာကာနီးပြီ။ မင်းတို့ ဘာမှပူမနေကြနဲ့တော့၊ တို့မိသားစု ပြန်လည်ဆုံစည်းကြရတော့မယ်လို့ စိတ်ထဲ အမြဲအားပေးခဲ့ရတယ်။ နှစ်နှစ်လုံးလုံး သေလို့ သေသွားမှန်းတောင် မသိလိုက်ရတဲ့ သားမယားကို ကျုပ်ရင်ထဲက ပြောခဲ့တဲ့စကားတွေ

* * *

သူသည် စကားကို ခဏမျှရပ်လိုက်သည်။ နောက်ချက်ချင်းပင် လေသံပြောင်းကာ

“ဆေးလိပ်ကိုလည်း သောက်ဦးလေ မိတ်ဆွေရဲ့၊ ကျုပ်ရင်ထဲမှာတော့ ဆို့လိုက်လေဗျာ” ဟုဆိုသည်။

ကျွန်တော်တို့သည် ဆေးလိပ်ကို မီးညှိ၍ ဖွာရှိုက်လိုက်ကြသည်။ သစ်တောဘက်ဆီမှ သစ်တောက်ငှက်ပေါက်သံ တတောက်တောက်ကို ကြားရသည်။ လေက ထင်းရှူးရွက်ခြောက်များကို တရဲရဲ အော်မြည်ဖြတ်သန်းသွားသည်။ ပြာလွင်လွင် ကောင်းကင်ပြင်တွင် တိမ်တိုက်အချို့ ရွေ့လျားလွင့်ပါး၍ နေကြသည်။ အပြောကျယ်လှစွာသော ဤလောကမြေမဟီသည် ရောက်လာတော့မည့် မဟာဇွေဦးကို ကြိုဆိုဖို့ ပြင်ဆင်နေချေပြီတကား။

နှစ်ယောက်သား တိတ်ဆိတ်နေကြသဖြင့် ကျွန်တော်က စကားဆက်၍ ပေးလိုက်သည်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“နောက်တော့ ဘယ်လိုဖြစ်လာတုန်း”

“နောက်တော့လား။ ခွင့်တစ်လယူပြီး အရပ်ကို ပြန်ခဲ့တယ်။ ကျုပ်အိမ်နေရာလေးကို အလွမ်းပြေ သွား ကြည့်ခဲ့တယ်။ အိမ်နေရာမှာ ကျင်းကြီးကို တွေ့ရတာပေါ့ ဗျာ၊ မြစ်ရေချောင်းရေတွေ တဖွေးဖွေးနဲ့ပေါ့၊ ပတ်ပတ်လည် မှာလည်း မြက်ပင်ပေါင်းပင်တွေ တဝေဝေနဲ့၊ ခါးထိအောင် ပေါက်လို့၊ ဘယ်ကိုပဲကြည့်ကြည့် လွင်တီးခေါင်ကြီးကိုပဲ မြင်နေရတယ်။ တိတ်ဆိတ်နေလိုက်ပုံကလည်း သုဿန်တစ ပြင်လား အောက်မေ့ရတယ်။ ကျီးနဲ့ဖုတ်ဖုတ်။ ဒါတွေကို ကြည့်ပြီး ပရိဒေဝ သောကမီးတွေ ရင်ထဲ တမြေတမြေ လောင်ကျွမ်းခဲ့ရတယ်။ အဲဒီမှာ တစ်နာရီလောက်ပဲနေပြီး နေ့ချင်းပဲ တပ်ကို ပြန်လာခဲ့တော့တယ်။

“ဒီလိုနဲ့ သုံးလလောက်ကြာတော့ မမျှော်လင့်ဘဲ ဝမ်းသာစရာအဖြစ်တစ်ခုကို ကြုံရတယ်။ တိမ်ညိုတိမ်တိုက် တွေကြားက အလင်းရောင်တစ်စကို ပြီးခနဲ ပြက်ခနဲ တွေ့လိုက်ရသလိုပါပဲ။ ကျုပ်သားကြီး အနာတိုလီဆီက သတင်းရတဲ့ အဖြစ်ပါပဲ။ သားက ကျုပ်ဆီကို ရှေ့တန်း ကနေ စာရေးလိုက်တယ်။ ကျုပ်လိပ်စာကို အိမ်နီးချင်း တစ်ယောက်ဆီကရလို့ ရေးလိုက်တာတဲ့၊ သူ စစ်တပ်ထဲကို ဝင်တယ်၊ သင်္ချာချွန်ဆုနဲ့ စစ်တက္ကသိုလ်ကို တက်ခွင့်ရခဲ့

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

သတဲ၊ ကျောင်းက ဂုဏ်ထူးတွေနဲ့အောင်ခဲ့ပြီး ကျောင်းဆင်း
တော့ ဗိုလ်ကြီးအဖြစ်နဲ့ ရှေ့တန်းကို ပို့လိုက်သတဲ၊ အခု
အမှတ် (၄၅) အမြောက်တပ်ကို အုပ်ချုပ်ကွပ်ကဲ နေရသတဲ၊
ဆုတံဆိပ်တွေလည်း ခြောက်ကြိမ်လောက် ရခဲ့တယ်ဆိုပဲ။

“ဖအေခေတ်က ကုန်ခဲ့ပြီ။ သားခေတ်ကို ရောက်
လာပြီပေါ့။ ကျုပ်ဖြင့် ဝမ်းသာဂုဏ်ယူလိုက်ရတာ မပြော
ပါနဲ့တော့။ ဖအေက စတူဒီဘေကာ ကားကြီးတစ်စင်းနဲ့
အမြောက်ကျည်ဆန်တွေကို သယ်ခဲ့ရတယ်။ သားက အခု
ဗိုလ်ကြီးအဆင့်။ ဖအေထက် သားက သာသွားပြီလေ။

“ညညဆိုရင် ကျုပ်မှာ အတွေးတွေ တစ်လှေကြီးနဲ့
စိတ်ကူးယဉ်ရတာကလည်း အမောပါပဲ။ စစ်ကြီးပြီးရင်
သားကို အိမ်ထောင်ရက်သား ချပေးမယ်။ သားနဲ့ ချွေးမနဲ့
အတူ အရိုးထုတ်နေတော့မယ်ပေါ့။

“ကျုပ်က လက်သမားပညာကလေး မတောက်
တခေါက် တတ်ထားတော့ လက်သမား လုပ်စားမယ်၊
မြေးတွေ မြစ်တွေကို တချီတမောင်း ထိန်းကျောင်းမယ်၊
အိုမင်းမစွမ်း အရွယ်ရောက်တော့ ဒီလိုပဲလုပ်ရမှာပဲလေ၊
အဲသလို စိတ်ကူးတွေ ယဉ်နေခဲ့တာ။

“ဒါပေမယ့် လောကမှာ ဘယ်သင်းမှ ချောချော
မောမောရယ်လို့ အဆင်ပြေရိုးထုံးစံက မရှိဘူးမဟုတ်လား။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျုပ်လည်း တစ်ဆောင်းတွင်းလုံး ရှေ့တန်းကိုပဲ ချီတက်နေခဲ့ရတယ်။ သားဆီကို စာပြန်ရေးဖို့ အချိန်မရခဲ့ဘူး။ စစ်ကြီးလည်း ပြီးကာနီးပြီ။ ကျုပ်တို့ ဘာလင်နားကို ကပ်မိနေပြီ။ အဲဒီတော့မှပဲ သားဆီကို စာရေးဖြစ်တော့တယ်။ ဖြစ်ချင်တော့ သားအဖနှစ်ယောက်လုံး ဘာလင်ကို စစ်ကြောင်း တစ်ကြောင်းစီခွဲပြီး ချီတက်လာနေကြတာကိုး။ လူချင်း ဘာမှ မဝေးတော့ဘူး။ ကျုပ်လည်း သားကို အတော်ပဲတွေ့ချင် မြင်ချင်နေမိတော့တယ်။ သားသမီးဇောကိုးဗျ။

“မေလ ၉ ရက်နေ့မှာ ကျုပ်တို့ရုရှားတပ်တွေက ဂျာမန်နာဇီတပ်တွေကို အောင်ပွဲခံလိုက်ကြတယ်။ အဲဒီနေ့ မွန်းလွဲပိုင်းလောက်မှာ တပ်ခွဲမှူးက ခေါ်တယ်ဆိုတာနဲ့ ကျုပ်သွားတွေ့ခဲ့တယ်။ တပ်ခွဲမှူးရဲ့ အခန်းထဲမှာ ကျုပ် မသိတဲ့ အမြောက်တပ်က အရာရှိတစ်ယောက် ထိုင်နေတာကို တွေ့ရတယ်။ ကျုပ် အခန်းထဲကို ဝင်လိုက်တာနဲ့တစ်ပြိုင်နက် အဲဒီအရာရှိဟာ ကျုပ်ကို သူ့အထက်က အကြီးအကဲနဲ့ တွေ့လိုက်သလို ဖြုန်းခနဲ ထရပ်တယ်။

တပ်ခွဲမှူးက ကျုပ်ကို

“ရဲဘော် ဆိုကိုလော့၊ ဟောဒီက အမြောက်တပ်က ဒုဗိုလ်မှူးကြီးက ရဲဘော်ကို တွေ့ချင်လို့တဲ့”

အဲသလိုပြောပြီး တပ်ခွဲမှူးက ပြတင်းပေါက်ဘက်ကို

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

မျက်နှာလွှဲသွားတယ်။ ကျုပ်ဟာ လျှပ်စစ်နဲ့ အတို့ခံလိုက်ရသလို တစ်ကိုယ်လုံး ကျင်ခနဲဖြစ်သွားတယ်။ တစ်ခုခု ဖြစ်ပြီဆိုတာ အတတ်သိလိုက်ပါပြီ။

“အမြောက်တပ် ဒုတပ်မှူးကြီးက ကျုပ်ဆီကို လာပြီး ဗိုလ်ကြီး အနာတိုလီဟာ ဒီကနေ့ပဲ ဂျာမန်လက်ဖြောင့် တပ်သားတစ်ဦးရဲ့ လက်ချက်နဲ့ ကျဆုံးသွားပါတယ်။ အဲဒါ ကျွန်တော်တို့နဲ့ လိုက်ခဲ့ဖို့ လာခေါ်တာပါ” တဲ့။

“သူ့စကားကိုကြားတော့ ကျုပ်ဟာ အိုးထိန်းစက်လို လည်ထွက်သွားတယ်။ လူလဲကျမသွားအောင် အနိုင်နိုင် ထိန်းလိုက်ရတယ်။ အဲဒီ ဒုဗိုလ်မှူးကြီးကားနဲ့ လမ်းအသွယ် သွယ်ကိုဖြတ်ပြီး လိုက်ပါလာခဲ့တယ်။ အခုထိ အိပ်မက်လိုပဲ မပီပိုးဝါး ထင်နေမိသေးတယ်။

“ကတ္တီပါအနီစနဲ့ အုပ်ထားတဲ့ ရုပ်ကလာပ်နဲ့ တန်းစီ လိုက်ပို့ကြတဲ့ ရဲဘော်တွေရဲ့ မြင်ကွင်းဟာ ကျုပ်စိတ်ထဲမှာ တရေးရေး မှတ်မိနေသေးတယ်။

“သားရဲ့ ရုပ်ကလာပ်နားကို ကျုပ် သွားရပ်မိတယ်။ အဲဒီမှာ လဲလျောင်းနေတာဟာ ကျုပ်သား၊ ဟုတ်တယ်။ သူဟာ ကျုပ်သား။ သူ့ကို ကျုပ် နောက်ဆုံး မြင်တွေ့ခဲ့ ရတုန်းက လူပျိုပေါက်သာသာကလေးပဲ ရှိသေးတဲ့သား။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

သူ့ကိုကြည့်လိုက်ရင် အမြဲပြီးလို့ရယ်လို့။ ပခုံးကျဉ်းကျဉ်း
ကလေး၊ လည်စလုပ်ကလေး တရေးရေးနဲ့။ အခု ပြန်တွေ့
ရတော့ ဧရာမလူကြီး ဖြစ်နေပြီ။ မျက်လုံးတွေက ဖွင့်
တစ်ဝက် မှိတ်တစ်ဝက်နဲ့။ ကျုပ်ကိုကျော်ပြီး အဝေးတစ်
နေရာကို မှန်ငေးကြည့်နေလိုက်တာ။ နှုတ်ခမ်းထောင့်ကွေး
လေးက ရေးရေးလေးပြီးလို့၊ သူ့ပြီးနေကျ အပြီးလေး၊
တစ်ကြိမ်တုန်းက ကျုပ်သိခဲ့ရတဲ့သား။

“ကျုပ်ဟာ သားကို ဝမ်းပန်းတနည်းဖက်ပြီး နမ်း
လိုက်တယ်။ ပြီးတော့ ဘေးမှာ ရပ်နေလိုက်တယ်။

ဒုဗိုလ်မှူးကြီးက ဈာပနမိန့်ခွန်း ပြောတယ်။ သား
သူငယ်ချင်းတွေ ရဲဘော်တွေက ဝမ်းနည်းမျက်ရည်တွေ
တသုတ်သုတ်နဲ့ပေါ့။ ကျုပ်မှာတော့ ငိုလို့မရတော့ဘူး၊
မျက်ရည်ဆိုတာ ကုန်ခန်းသွားခဲ့ပြီလေ။ ဒါကြောင့်လည်း
ဒီလောက်အထိ ရင်နာနေရတာပဲ ထင်ပါရဲ့။ ကျုပ်ဘဝရဲ့
နောက်ဆုံးမျှော်လင့်ချက်၊ နောက်ဆုံးပျော်ရွှင်မှုဆိုတာတွေကို
ဂျာမန်မြေပေါ်မှာပဲ အပြီးအပိုင် မြှုပ်နှံခဲ့ရပါပြီ။ အမြောက်
တပ်က ရဲဘော်တွေဟာ သူတို့ဗိုလ်ကြီးရဲ့ နောက်ဆုံးခရီး
ကို အမြောက်တွေပစ်ဖောက်ပြီး ဂုဏ်ပြုကြလေရဲ့။

“အဲဒီနောက်တော့ ကျုပ်လည်း တပ်ကို ပြန်လာခဲ့
တော့တယ်”

(၉)

“တပ်ကိုပြန်ရောက်တော့ ကျုပ်လည်း ဟိုတုန်းကလို သွက်သွက်လက်လက် ဖျိုးဖျိုးဖျတ်ဖျတ် မဟုတ်တော့ဘူး။ မကြာခင် စစ်ကြီးပြီးသွားလို့ တပ်တွေ ဖျက်သိမ်းလိုက်ရ ပြီး ကျုပ်လည်း တပ်ထဲက ထွက်လာခဲ့တော့တယ်။

“ကျုပ် ဘယ်ကိုသွားရမလဲ။ ဗော်ရွန်ညက်ကိုလည်း၊ စဉ်းစားမိတယ်။ အဲဒီတုန်းမှာပဲ စစ်တပ်ကနေ မသန်မစွမ်း ဖြစ်ပြီး ဆောင်းတွင်းတုန်းက ထွက်သွားတဲ့ ကျုပ်မိတ်ဆွေ တစ်ယောက်ကို သွားသတိရမိတယ်။ သူက ‘ယူရီပင့်’ မှာ နေတယ်။ သူက အတူလာနေဖို့ခေါ်တာနဲ့ ကျုပ်လည်း သူ့ဆီသွားနေခဲ့တယ်။

“ကျုပ်မိတ်ဆွေ လင်မယားမှာ သားထောက်သမီးခံ ကလည်း မရှိဘူး။ မြို့စွန်မှာ အိမ်ကလေးတစ်လုံး ဆောက်နေ တယ်။ စစ်တပ်က သူ့ကို မသန်မစွမ်းပင်စင် ပေးတယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တစ်ဖက်က ကားမောင်းသေးတယ်။ သူ့ကျေးဇူးနဲ့ပဲ ကျုပ်
အဲဒီမှာ ကားဒရိုင်ဘာအလုပ် ရခဲ့တယ်။ သူတို့လင်မယား
က ကျုပ်ကို အိမ်ကလေး သေးသေးတစ်လုံး ဆောက်ပေး
ထားတယ်။

“ကျုပ်နဲ့ ကျုပ်မိတ်ဆွေနှစ်ယောက်သားဟာ မြို့ဆင်
ခြေဖုံးတကာကိုလှည့်ပြီး ကားနဲ့ ကုန်တွေသယ်ပို့ရတယ်။
ဆောင်းဦးပေါက်ရောက်ရင် မျိုးသီးနံ့တွေကို လိုက်ဝေပေး
ရတယ်။ အဲဒီအချိန်မှာပဲ ကျုပ်ဟာ သားကလေးတစ်ယောက်
ကောက်ရခဲ့တာပါပဲ။ အခု အဲဟိုမှာ ဆော့ကစားနေတဲ့
ကလေးပေါ့။

“ကားသမားဆိုတာ ခရီးဝေးကပြန်လာရင် အရင်ဆုံး
ကဖေးဆိုင် တစ်ခုခုကိုဖြစ်ဖြစ်၊ အရက်ဆိုင်ကိုဖြစ်ဖြစ်
ပြေးဝင်တတ်ကြတာပဲလေ။ အရက်သောက်တာ မကောင်း
မှန်းသိပေမယ့် ကျုပ်လည်းစွဲနေမိပြီ။ ဒီကလေးကို ကဖေးဆိုင်
နားမှာ ကျုပ်တွေ့ခဲ့တာ။ နောက်တစ်နေ့လည်းစ တွေ့ရပြန်
တာပဲ။ တွေ့စတုန်းက သူ့ရုပ်က ဘယ်ဒီလိုဟုတ်မှာလဲ။
ပေတူးလန်နေတာပဲ။ မျက်နှာတစ်ခုလုံးဖရဲသီးရည်တွေ၊
ဖုန်တွေရွံ့တွေနဲ့ ညစ်ပေရေနေတာပေါ့။ ဆံပင်တွေကလည်း
ညှင်းသိုးသိုးနဲ့ ရှည်လိုက်တာ။ မျက်လုံးတွေက တဖျပ်ဖျပ်
တောက်လို့။ ရုပ်ရည်သနားကမားလေးဆိုတော့ မြင်မြင်

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ချင်းပဲ ကျုပ်လည်း သံယောဇဉ်ဖြစ်သွားမိတယ်။ ရယ်တော့ ရယ်စရာပဲဗျ။ ကျုပ်ဟာ အလုပ်ကို တွန်းလုပ်ပြီး ကဖေး ဆိုက်ကို တစ်ချိုးတည်း ပြေးတော့တာပဲ။ ကဖေးဆိုင်နားမှာ သူက လူပေးသူပေး ကျွေးသမျှကို စားနေရတယ်လေ။

“လေးရက်မြောက်တဲ့နေ့မှာ ကျုပ်က နိုင်ငံတော် လယ်ယာတစ်ခုကနေ ကားနဲ့ သီးနှံတွေတင်ပြီးပြန်လာခဲ့ တယ်။ ကဖေးဆိုင်နားရောက်တော့ ကားကိုရပ်လိုက်တယ်။ သူကမြက်ခင်းပြင်ပေါ်မှာ ခြေနှစ်ချောင်းကိုလိမ်ပြီး ထိုင် နေတယ်။ သူ့ကြည့်ရတာ အတော်ဆာလောင်နေတဲ့ပုံပဲ။ ကျုပ်က ကားတခါးထဲကနေ ခေါင်းပြုပြီး

“ဟေ့ ဗင်ယာ၊ လာဟေ့၊ ကားပေါ်တက်၊ ဂိုထောင်ကို သွားကြရအောင် အပြန်မှ ညစာစားကြရအောင်” လို့ ပြောလိုက်တယ်။ ကျုပ်ခေါ်သံကိုကြားရတော့ သူ အတော်ပဲ အံ့အားသင့်သွားတယ်။ သူ ကျုပ်ဆီကို ပြေးလာ ပြီး ကားတခါးကိုဆွဲဖွင့်တယ်။

“ကျွန်တော့်နာမည်ကို ဘယ်လိုလုပ် သိသလဲဟင်” တဲ့။

သူက မေးတယ်။ မျက်လုံးအဝိုင်းသားနဲ့ ကျုပ်ကို လှမ်းကြည့်တယ်။ ကျုပ်က ဘာပြောမလဲလို့ပေါ့လေ။

“သိတာပေါ့ကွ၊ ငါက ဘာမဆိုအကုန်သိတဲ့လူပဲ။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“သူက တံခါးကိုဖွင့်ပြီး ကျုပ်ဘေးမှာ လာထိုင်တယ်။ ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း ကားမောင်းထွက်လာခဲ့တော့တယ်။ ကားပေါ်မှာ သူက ငြိမ်ချက်သားကောင်းလို့ဗျ။ တစ်ခါတစ်ခါ ကျုပ်ကိုလှည့်ကြည့်တယ်။ သူ့မျက်တောင်တွေက ရှည်လျား ကော့ပျံနေတာပဲ။ သူက သက်ပြင်းတစ်ချက် ဟင်းခနဲချ လိုက်တယ်။ ဒီအသက်အရွယ်နဲ့ သက်ပြင်းတွေ ဘာတွေ တောင် ချရမှန်းသိလို့။ အံ့ရော။

“ဗင်ယာ မင်းအဖေ အခုဘယ်မှာလဲဟင်”

“မရှိတော့ဘူး။ ရှေ့တန်းမှာ ကျသွားပြီ”

“မင်းအမေရော”

“အမေလည်း သေပြီ၊ ရထားနဲ့ခရီးသွားတုန်း ဗုံးထိ လို့”

“မင်းတို့က ဘယ်ကရထားနဲ့ ပြန်လာတာတုန်း”

“မသိဘူး၊ မမှတ်မိတော့ဘူး”

“ဒါဖြင့် မင်းမှာ တခြားညီအစ်ကို မောင်နှမရော ရှိသေးသလား”

“မရှိဘူး။ ကျွန်တော်တစ်ယောက်တည်းပဲ”

“ညကျတော့ရော မင်းဘယ်မှာအိပ်သလဲ”

“တွေ့ရာကြိုရာမှာပဲ အိပ်တယ်”

ကျုပ်ရင်ထဲမှာ တစ်ဆို့ဆို့ကြီး ဖြစ်သွားမိတယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျုပ်လည်း တစ်ထိုင်တည်းမှာပဲ စိတ်နှလုံးကို ခုံးခုံးချဆုံး
ဖြတ်လိုက်တယ်။ ကျုပ် သူ့ကိုမွေးစားမယ်။ အထီးကျန်
ဘဝနဲ့ ခံစားမနေချင်တော့ဘူး။ အဲသလို ပိုင်းဖြတ်လိုက်
တော့ ရင်ထဲ ပေါ့ပါးလန်းဆန်းသွားတယ်။ ခေါင်းထဲကို
အတွေးတစ်ခု လက်ခနဲ ဝင်လာတယ်။ ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း
သူ့နားကို ကပ်သွားပြီး

“ဗင်ယာ ငါဘယ်သူလဲဆိုတာကို မင်းသိရဲ့လား
ဟင်” လို့ မေးလိုက်တယ်။ သူက သက်ပြင်းချတယ်။

“မသိဘူး ဘယ်သူလဲ”

“ငါ ငါ မင်းအဖေပေါ့”

ကျုပ်က ပြောလိုက်တော့ သူဟာ ကျုပ်လည်ပင်းကို
ဖက်ပြီး ကျုပ်ပါး၊ ကျုပ်နှုတ်ခမ်း၊ ကျုပ်နဖူးကို တရစပ်
နမ်းတော့တာပဲ။

“အဖေရယ် ကျွန်တော် ထင်တော့ထင်သားပဲ။ အဖေ
ကျွန်တော့်ကို တစ်နေ့ရှာတွေ့လိမ့်မယ်လို့။ အဖေနဲ့ ပြန်
တွေ့ဖို့ ကျွန်တော်အကြာကြီး စောင့်ခဲ့ရပါတယ် အဖေရယ်”
တဲ့။

“သူဟာ ကျုပ်အနားကို တိုးသထက် တိုးကပ်လာ
တယ်။ သူ့တစ်ကိုယ်လုံးဟာ နတ်ကျသလို ယိမ်းထိုးနေ
တယ်။ ကျုပ်မျက်လုံးတွေလည်း ဝေဝါးလာတယ်။ လူလည်း

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

တုန်ယင်နေမိတယ်။ ကားကို ဘယ်လိုမောင်းလာသလဲ ဆိုတာကိုတောင် သတိမထားမိတော့ဘူး။ ကားကို ချိုင့်ထဲ တစ်နေရာမှထိုးချပြီး စက်ကိုရပ်လိုက်တယ်။ မျက်စိထဲမှာ ဘာမှ မမြင်ရတော့ဘဲကိုး။ ဆက်မောင်းရင်လည်း တစ်ယောက်ယောက်ကို ဝင်တိုက်မိတော့မှာ အသေအချာပဲ။

“ကားကို တအောင့်လောက် ရပ်ထားလိုက်တယ်။ ဗင်ယာက ကျုပ်ကိုဖက်လို့၊ စကားလည်း မပြောနိုင်ဘူး။ သူ့တစ်ကိုယ်လုံးလည်း တုန်လို့။ ကျုပ်လည်း သူ့ကို လက်တစ်ဖက်ကပွေ့ရင်း ကျန်တစ်ဖက်နဲ့ ကားကို မောင်းပြီး ပြန်လာခဲ့တယ်။ ဂိုထောင်ကို မရောက်တော့ပါဘူး။

“အိမ်ဝင်းတံခါးရှေ့မှာ ကားကိုရပ်ပြီး ဗင်ယာကိုပွေ့ရင်း အိမ်ထဲကို ဝင်လာခဲ့တယ်။ သူက မုတ်ဆိတ်ကျင်စွယ်တွေ ထိုးထိုးထောင်ထောင်ဖြစ်နေတဲ့ ကျုပ်မေးပေါ်မှာ မျက်နှာကိုကပ်လို့။ ကျုပ် သူ့ကိုပွေ့ချီပြီး အိမ်ထဲကိုဝင်လာတော့ ကျုပ်မိတ်ဆွေ ဇနီးမောင်နှံ နှစ်ယောက်လုံးကို တွေ့ရတယ်။

“ကျုပ်လည်း ဝမ်းသာအားရနဲ့

“ဟောဒီမှာဗျို့၊ ကျုပ်သားကလေးကို ပြန်တွေ့လာခဲ့တယ်ဗျ၊ ကြည့်ကြပါဦး” လို့ ပြောလိုက်တယ်။

“သူတို့မှာ သားသမီးမရှိတော့ ကလေးကို သူတို့

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လိုချင်နေကြတယ်။ ကျုပ်ကလည်း အနားကမခွာနိုင်ဘူး။ ဗင်ယာ့ လက်တွေ့ကို ဆပ်ပြာနဲ့ဆေးပေးပြီး စားပွဲမှာ အထိုင်ခိုင်းရတယ်။ ကျုပ်မိတ်ဆွေရဲ့ မိန်းမက သူ့ကို စွပ်ပြုတ်ပန်းကန် လာချပေးတယ်။ သူ အငမ်းမရစားသောက် နေတာကိုကြည့်ပြီး ကျုပ်မိတ်ဆွေမိန်းမခမျာ မျက်ရည်ကျ ရှာတယ်။ မီးဖိုနားမှာသွားပြီး ငိုတယ်။ ဒါကို ဗင်ယာက မြင်တော့ သွားမေးသဗျ။

“အန်တီ၊ ဘာဖြစ်လို့ ငိုတာလဲဟင်၊ ကျွန်တော်နဲ့ အဖေ ပြန်တွေ့လို့ ပျော်နေကြတာ၊ အန်တီက ဘာလို့ငိုတာ လဲဟင်” လို့ သူကသွားမေးတော့ ဟိုတစ်ယောက်မှာ ငို ချင်ရက်လက်တို့ ဖြစ်သွားတော့တာပေါ့။

“ညစာ စားပြီးတော့ ကျုပ် သူ့ကို ဆံပင်ညှပ်ဆိုင် ခေါ်သွားတယ်။ အိမ်မှာ ရေမိုးချိုးပေးပြီး အိပ်ရာခင်း သန့်သန့်ပြန့်ပြန့်ပေါ်မှာ သူ့ကိုသိပ်တယ်။ ဗင်ယာက ကျုပ်ကိုဖက်ပြီး ကျုပ်ရင်ခွင်ထဲမှာပဲ အိပ်ပျော်သွားတယ်။

“သူအိပ်ပျော်တော့ သူ့ကို အိပ်ရာပေါ်မှာ အသာချ ထားခဲ့ပြီး ဂိုထောင်မှာ သီးနှံတွေသွားချတယ်။ ကားကို ပန်းခြံနားမှာ ရပ်ထားခဲ့ပြီး ဈေးဘက်ကို လျှောက်ခဲ့တယ်။ ဗင်ယာ့ဖို့ သက္ကလပ်ဘောင်းဘီရှည် တစ်ထည်၊ ရှပ်အင်္ကျီ တစ်ထည်၊ ရှူးဖိနပ်တစ်ရုံနဲ့ ဦးထုပ်တစ်လုံး ဝယ်လာခဲ့တယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ဒါပေမယ့် ကျုပ်ဝယ်လာခဲ့တာတွေက သူနဲ့ မတော်တရော် ဖြစ်နေတယ်။ အမျိုးအစားကလည်း ညံ့ပေ့ဆိုတာတွေ ဖြစ်နေတယ်။ ကျုပ်မိတ်ဆွေရဲ့မိန်းမက သက္ကလပ်ဘောင်းဘီ ကို ကြည့်ပြီး

“ရှင့်စိတ်တွေ ဟုတ်မှဟုတ်သေးရဲ့လား၊ ဒီလောက် ပူနေတဲ့ ရာသီကြီးမှာ ကလေးကို ဒီဘောင်းဘီစ အထူကြီး ကို ဝတ်ပေးရမယ်လို့” လို့ ပြောတယ်။

“နောက် ဘာမှ မကြာလိုက်ပါဘူး၊ အပ်ချုပ်စက် တစ်လုံးကိုထုတ်ပြီး ပြင်ဖျက်ချုပ်လိုက်တာ ဗင်ယာဖို့ ချည်ဘောင်းဘီတစ်ထည်နဲ့ ရှုပ်အင်္ကျီအဖြူတစ်ထည် ရလာ ပါလေရောဗျာ။

“ကျုပ်က ဗင်ယာနဲ့ အတူအိပ်တယ်။ အဲဒီညက ကျုပ်ဘဝမှာ နှစ်ပေါင်းများစွာအတွင်း ပထမဆုံးအကြိမ် အဖြစ် နှစ်နှစ်ခြိုက်ခြိုက်ကြီး အိပ်လိုက်ရတဲ့ညပါပဲ။ ဒါတောင် လေးကြိမ်လောက် နိုးခဲ့သေးတယ်။ သူက ကျုပ်လက်မောင်း ပေါ်မှာအိပ်လို့၊ အိမ်တံစက်မြိတ်အောက်မှာ အိပ်နေတဲ့ စာကလေးတစ်ကောင် ကျနေတာပဲ။ အသက်ကို ပြင်းပြင်း ရှူလို့။ ကျုပ်ရင်ထဲမှာ ဘယ်လောက်အထိ ပီတိဖြစ်ရသလဲ ဆိုတာ ပြောတောင် မပြောတတ်တော့ပါဘူး။ သူနိုးမှာ စိုးတာနဲ့ ကျုပ်မှာ တုတ်တုတ်မှ မလှုပ်ရဘူး။ မီးခြစ်ပြီး သူ့ကိုထကြည့် ရတာကလည်း အမောပါပဲ။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“မနက်မိုးမှ မလင်းသေးဘူး၊ ကျုပ်လည်း အသက်ရှူ ကျပ်ပြီး အိပ်ရာကနိုးလာတယ်။ ဗင်ယာမှာ စောင်ကတခြား၊ လူက တခြား၊ ခြေထောက်တွေက ကျုပ်လည်ပင်းမှာခွလို့၊ အအိပ်ဆိုးလိုက်တာဗျာ၊ ဒါပေမယ့် ကြာတော့လည်း ရိုးသွား ရတာပဲပေါ့။ သူအိပ်တာကိုကြည့်ပြီး ကျုပ်နှလုံးသားတွေ လည်း နူးညံ့ပျော့ပျောင်းလာတယ်။ သောကဒဏ်ချက် တွေကြောင့် ကျုပ်အသည်းနှလုံးဟာ ကျောက်စိုင်ကျောက်ခဲ လို မာကျောခက်ထန်နေခဲ့တာ ကြာခဲ့ပြီလေ။

“အစတုန်းကတော့ ကျုပ်လည်း သူ့ကိုကားတစ်စီးနဲ့ သွားလေရာကို တကောက်ကောက် ခေါ်သွားခဲ့တယ်။ နောက်တော့လည်း ဒါဟာ မဟုတ်သေးဘူးလို့ မြင်လာ တယ်။ ကျုပ်လို စစ်သားတစ်ယောက်အဖို့က ပေါင်မုန့် တစ်ချပ်၊ ကြက်သွန်တစ်တက်နဲ့ ဆားတစ်တို့ နည်းနည်း ရှိနေရင် တစ်နေကုန်နေလို့ ဘာအရေးလဲ၊ သူ့အဖို့က မလွယ်ဘူးလေ။ နွားနို့တို့၊ ကြက်ဥပြုတ်တို့ လိုလာတယ်။ ပူပူနွေးနွေး စားရမှလည်း ကောင်းမှာပေါ့။ ဒါပေမယ့် ကိုယ့် အလုပ်ကို မလုပ်ပြန်ရရင်လည်း မဖြစ်ချေသေးဘူးပေါ့ဗျာ။

“ဒါနဲ့ ကျုပ်လည်း သူ့ကို မိတ်ဆွေရဲ့ဇနီးဆီမှာပဲ အပ်ထားခဲ့ရတော့တယ်။ ထားခဲ့ပြန်တော့လည်း သူက တစ်နေကုန်ငိုတယ်။ ညနေရောက်ရင် ကျုပ်ရှိရာ ဂိုထောင်ကို

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ပြေးလာပြီး အဲဒီမှာ ညဉ့်နက်သန်းခေါင် အချိန်အထိ ထိုင်
စောင့်နေတော့တာပဲ။ သူနဲ့ နေစကတော့ ကျုပ်မှာ အတော်ပဲ
စိတ်မသက်မသာ ဖြစ်ခဲ့ရတယ်။

“တစ်နေ့ အလုပ်ကနေ မောမောနဲ့ ကျုပ်ပြန်လာပြီး
အိပ်ရာ စောစောဝင်ခဲ့တယ်။ ခါတိုင်းဆိုရင် စာကလေးတစ်
ကောင်ကျနေတာပဲ။ တီတီတာတာနဲ့ ပြောလိုက်တဲ့စကား။
အဲဒီနေ့ကတော့ ထူးထူးခြားခြား ငြိမ်ချက်သားကောင်းလို့ဗျ။
ဒါနဲ့ ကျုပ်က ...”

“ဘာစဉ်းစားနေတာလဲ သားရဲ့” လို့ မေးတော့
သူက မျက်နှာကြက်ကိုမော်ကြည့်ပြီး ကျုပ်ကို မေးခွန်းထုတ်
သဗျ။

“အဖေ၊ အဖေ သားရေကုတ်အင်္ကျီကြီးရောဟင်” တဲ့။

“ကျုပ်ဘဝမှာ သားရေကုတ်အင်္ကျီဆိုတာ ဘယ်တုန်း
ကမှ အိပ်မက်ထဲမှာတောင် ရှိခဲ့ဖူးတာ မဟုတ်ဘူး၊ ဂျောက်
ကျသွားတာပေါ့၊ ဒါနဲ့ ကြိဖန်ဖြေရတော့တာပေါ့။

“ဗော်ရွန်ညက်မှာ မေ့ကျန်ခဲ့တယ် သားရဲ့”

“အဖေ၊ သားကို အကြာကြီးရှာခဲ့ရသလား” တဲ့။
မေးပြန်တယ်။

“ရှာခဲ့ရတာပေါ့ သားရယ်၊ အဖေ သားကို ဂျာမနီ
မှာလည်း ရှာခဲ့ရတယ်၊ ပိုလန်မှာရော၊ ဘိုင်လိုရရှားမှာရော၊
ယူရီပင့်မှာရော၊ စုံလို့သားရေ၊ ရှာခဲ့ရတာ။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ယူရီပင့်က ဂျာမနီနဲ့ နီးသလား၊ သားတို့အိမ်က ဗော်ရွန်ညက်နဲ့ အဝေးကြီးမှာလား” တဲ့။

မေးလိုက်တဲ့ စကားတွေ။အိပ်ပျော်သွားတော့ မှပဲ ရပ်တော့တယ်။

“သားရေကုတ်အင်္ကျီကို မေးတာဟာ အကြောင်းမဲ့ သက်သက်မေးတာလို့များ ခင်ဗျားထင်နေသလား၊အကြောင်း ရှိလို့မေးတာဗျ၊ သိလား။ သူ့ဖခင်ရင်းမှာ တစ်ချိန်က အဲသလိုကုတ်အင်္ကျီ ရှိခဲ့ဖူးတာကိုးဗျ။ အဲဒါကိုသတိရလို့ မေးတာ၊ ကလေးရဲ့မှတ်ဉာဏ်ဆိုတာ နွေအခါ လျှပ်စီး လက်သလို တစ်ခါတစ်ခါ ပြီးခနဲပြက်ခနဲ လင်းလက်လာ တတ်တယ်ဗျ။ နောက်မှ တစ်ခဏအတွင်း ပျောက်ကွယ် သွားတတ်တာ။

“တစ်နှစ်လောက်ပဲ ထင်ပါရဲ့၊ ယူရီပင့်မှာပဲ ကျုပ်တို့ နေခဲ့ကြသေးတယ်။ နိုဝင်ဘာလထဲ ရောက်တော့ ကျုပ်လည်း ကားတိုက်မှုတစ်ခု ဖြစ်သွားခဲ့တယ်။ တောရွာတစ်ရွာကို အသွား ရွံ့ထဲဗွက်ထဲကို ကားဖြတ်မောင်းလာခဲ့တာ။ ကားဘီး ချော်ပြီး နွားမတစ်ကောင်ကို သွားတိုက်မိပါရောလား။ ရွာထဲက မိန်းမတစ်သိုက်က ကက်ကက်လန် ရန်တွေ့လိုက် ကြတာဗျာ။မပြောပါနဲ့တော့။ အနီးအနားက လူတွေပါ ပိုင်းလာတယ်။ မကြာပါဘူး၊ ယာဉ်ထိန်းရဲ့ ရောက်လာတယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

ကျုပ်လည်း ရှိခိုးဦးတင် တောင်းပန်ပါသေးတယ်၊ မရဘူး၊
လိုင်စင်ကို သိမ်းသွားပါရောဗျာ။

“နွားမကတော့ ဘာမှ ဟုတ်တိပတ်တိ ဖြစ်လိုက်ပုံ
မရပါဘူး။ ခဏကြာတော့ အသာထပြီး အမြီးကလေး
တနန့်နန့်နဲ့ လမ်းပေါ်မှာ ကဆုန်ပေါက်ပြေးသွားလေရဲ့၊
ကျုပ်မှာသာ လိုင်စင်ဆုံးသွားခဲ့ရတာ။

“ကျုပ်လည်း တစ်ဆောင်းလုံးလုံး ယောင်
ခြောက်ဆယ် ဖြစ်သွားတယ်။ နောက်တော့ တပ်ထဲတုန်းက
ရဲဘော်ဟောင်း တစ်ယောက်နဲ့ အဆက်အသွယ်ရတယ်။
သူကလည်း ကားမောင်းတယ်။ အဲဒီရဲဘော်က လှမ်းခေါ်
တယ်။ တစ်နှစ် တစ်ခါလောက်လာနေပြီး အလုပ်လုပ်လှည့်
ပါ။ မကြာခင် လိုင်စင်လည်းရမယ်လို့ ဆိုတယ်။ ဒါကြောင့်
သူနေတဲ့ ‘ကာရှာရီ’ ကို ကျုပ်တို့အခု ထွက်လာခဲ့တာ။

“ကားတိုက်မှု မဖြစ်ခဲ့ရင်လည်း ယူရီပင့်ကနေ
ကျုပ် ထွက်လာခဲ့မိမှာ အမှန်ပါပဲ။ ကျုပ်ဟာ တစ်နေရာ
တည်းမှာ ကြာကြာနေလို့ မရဘူးဗျာ။ ဒါပေမယ့် ဗင်ယာ
ကလည်း အခုကြီးလာပြီ၊ ကျောင်းထားရမယ့်အရွယ်
ရောက်လာပြီ။ တစ်နေရာမှာ အခြေတကျနေမှ ဖြစ်တော့
မယ်။ အခုလောလောဆယ်မှာတော့ ကျုပ်တို့သားအဖဟာ
ရုရှားတစ်ပြည်လုံး ကို မမောနိုင် မပန်းနိုင် လျှောက်သွား
နေကြတုန်း”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ဗင်ယာရော မမောသေးဘူးလား”

ကျွန်တော်က မေးလိုက်သည်။

“သူက ဘယ်မောမှာလဲဗျာ၊ လမ်းမှ ဆင်းမလျှောက်တာ၊ တစ်ချိန်လုံး ကုန်းပိုးလိုက်လာတာကိုးဗျ၊ ခြေလက်ညောင်းညာမှ လူပေါ်ကဆင်းပြီး လမ်းလျှောက်သဗျ။ ဆိတ်ပေါက်စတစ်ကောင်လို ခုန်ပေါက် ဆော့ကစားတော့တာပဲ၊ ဒါက အကြောင်းမဟုတ်ပါဘူးလေ။ ပြဿနာက ကျုပ်နှလုံးသားပါပဲ။ အခုထိ ရင်ထဲမှာ ဒဏ်ရာဒဏ်ချက်တွေက မပြေချင်သေးဘူး၊ ပြေပျောက်ဖို့တော့ ကောင်းပါပြီ။ တစ်ခါတစ်ခါ ဝေဒနာခံစားရရင် ဘာလုပ်လို့ ဘာကိုင်ရကောင်းမှန်းတောင် မသိတော့ဘူး။ အိပ်နေရင်း ဖျိုးခနဲဖျတ်ခနဲ မတော်တဆ သေသွားမှာကို ကျုပ်ဖြင့် သိပ်ကြောက်တာပဲ။ ဗင်ယာ့အတွက် နောက်ဆံတင်းမိလို့ပါ။

“နောက်တစ်ခု ကြုံရတာက ညတိုင်းနီးပါး မက်နေတဲ့ အိပ်မက်တွေပါပဲ။ ကွယ်လွန်သူဇနီးနဲ့ သမီးကလေးတွေကို အိပ်မက်အမြဲမက်တယ်။ အများအားဖြင့် သူတို့သားအမိတစ်တွေက သံဆူးကြိုးရဲ့ အပြင်ဘက်မှာရှိနေတတ်ပြီး ကျုပ်က ဆူးကြိုးရဲ့ အတွင်းဘက်မှာ ရှိနေတတ်တယ်။ ကျုပ်က သူတို့ကို စကားတွေပြောလို့တဲ့။ သံဆူးကြိုးကို ကျော်တက်မယ်လုပ်လိုက်ရင် သူတို့တစ်တွေက ပျောက်သွားတတ်ကြတယ်။

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

၁၀၂ • စစ်

“ဒီနေရာမှာ ရယ်စရာတစ်ခု တွေ့ရသေးတယ်။
နေ့ခင်းနေ့လယ်မှာ တွေ့ရင် ကျုပ်ပုံက မတုန်မလှုပ်နဲ့။
မာရေကြောရေပုံစံ၊ သက်ပြင်းချသံတောင် ကြားရမှာ မဟုတ်
ဘူး။ အဲ ညတစ်ရေးနီးလို့ ကြည့်လိုက်မယ်ဆိုရင်တော့
ကျုပ်ခေါင်းအုံးမှာ မျက်ရည်တွေက ရစရာမရှိအောင် ရွဲနစ်
နေတတ်သဗျာ”

(၁၀)

မြစ်ဘက်ဆီက လှော်တက်ခတ်သံနှင့်အတူ ကျွန်တော့်မိတ်ဆွေ၏ အသံကိုကြားရသည်။ စစ်ပြန်ရဲဘော်ကြီးနှင့် ကျွန်တော်သည် ယခုတော့ မိတ်ဆွေရင်းချာများသဖွယ် ဖြစ်၍နေပါပြီ။ သူက ကျွန်တော့်ထံသို့ သူ့လက်များကို ကမ်းလာသည်။

သူ့လက်တွေက ကြီးကြီးမားမား၊ သစ်သားတုံးတစ်တုံးလို မာကျောမြဲမြံလှသည်။

“သွားဦးမယ် မိတ်ဆွေကြီးရေ။ နှုတ်ဆက်ပါတယ်ဗျာ။ ကံကောင်းပါစေ”

“အေးဗျာ၊ ခင်ဗျားလည်း ကံကောင်းပါစေ။ ‘ကာရှာရီ’ ကို သွားတဲ့ခရီးလမ်းလည်း ချောမောဖြောင့်ဖြူးပါစေလို့ ဆုတောင်းလိုက်ပါရဲ့။”

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

“ကျေးဇူးတင်ပါတယ်ဗျာ။ ဟေ့ ... သား လာလေ၊
လှေပေါ်ကို တက်ကွာ၊ သွားကြရအောင်”

ဗင်ယာက သူ့ဆီကို ပြေးလာသည်။ သူ့အင်္ကျီအစွန်း
ကိုဆွဲကာ ခြေလှမ်းသေးသေးကလေးဖြင့် သူ့အပါးမှ လိုက်
ပါသွားသည်။

တွယ်ရာမဲ့သူနှစ်ဦး ...။ ကြီးမားကြောက်မက်ဖွယ်
ကောင်းလှသည့် စစ်ဆိုသည့် မုန်တိုင်းဒဏ်ကြောင့် အစိတ်
စိတ်အမွှာမွှာ ကွဲပြန်လွင့်စဉ်သွားခဲ့ရသည့် ဤလူသားနှစ်ဦး။

သူတို့နှစ်ဦး၏ အနာဂတ်ရှေ့ရေးသည် မည်သို့ရှိလိမ့်
မည်နည်း။ ဤမျှ ရိုက်ချိုးဖျက်ဆီး၍ မရနိုင်လောက်အောင်
ခိုင်ကျည်သော လူသားတစ်ဦး၏ စိတ်ဓာတ်သည် နောင်တွင်
လည်း မယိမ်းမယိုင် ကျောက်စာတိုင်ကြီးကဲ့သို့ မားမား
မတ်မတ် တည်ရှိနေနိုင်ပါဦးမည်လား။

ဤကလေးငယ်သည်လည်း ကြီးပြင်းအရွယ်ရောက်
၍ လူလားမြောက်လာသောအခါ ဒုက္ခသုက္ခဟူသမျှကို
ခံစားနိုင်သူ၊ အခက်အခဲကို ကြံကြံခံရင်း အောင်မြင်ကျော်
လွှားနိုင်သူ၊ တိုင်းကျိုးပြည်ကျိုးကို သယ်ပိုးနိုင်သူ ဖြစ်လာ
နိုင်ပါဦးမည်လား။ ဖြစ်လာနိုင်လိမ့်မည်ဟုပင် ကျွန်တော်
ယုံကြည်လိုက်စမ်းချင်ပါဘိတော့သည်။

သူတို့ ထွက်သွားသည်ကိုကြည့်ပြီး ကျွန်တော့်မှာ

အရုဏ်ကောင်းကင် စာအုပ်တိုက်

လင်းဝေမြိုင် ● ၁၀၅

ဝမ်းနည်းကြေကွဲ၍ နေမိတော့သည်။ ဗင်ယာအတွက် သာ၍ စိတ်မကောင်းဖြစ်မိသည်။ နည်းနည်းသွားလိုက်၊ ပြန်ကြည့်လိုက်နှင့် လက်ကလေးကို ဝှေ့ကာယမ်းကာ။ ကျွန်တော့်ရင်ထဲတွင် တစ်ဆို့ဆို့ ဖြစ်လာသည်။ ချက်ချင်း မျက်နှာကို လွှဲလိုက်ရသည်။

စစ်ကာလတွင် လူတွေကား အနေ့နေ့အညည ပူ ဆွေး ငိုကြွေးကြရလေသည်။ အရေးအကြီးဆုံးမှာ ကလေး ငယ်များ၏ နုနယ်သောနှလုံးသားတွင် အနာတရ မဖြစ် စေဖို့နှင့် လူကြီးများ၏ ပါးပြင်မှ ခြောက်သွေ့နေသော မျက်ရည်စကို မမြင် မတွေ့စေရေးပင် ဖြစ်ချေသည် တကား။

လင်းဝေမြိုင်